Janvier 1910 فیئاتی ٥ غروشدر № 15

رسملی کتاب

نومرو : ١٥

کانون‌اول ١٣٢٥

S. E. Von der Goltz Pacha مشیر فوندرغولچ پاشا

بو نسخه‌مزدن اعتباراً ادیب محترم عزت ملیح بك افندینك اثرلری اولان «تضاد» عنوانلی نفیس بر رومانك

بیکر تجارتخانه‌سی

جرهٔ اشتغال اتخاذینه مخصوص اشیای منتخبه (آمریقه‌ن) یازی ماصه‌لری . یازیخانه قناپه‌لری (آمریقه‌ن) یازیخانه لامبه‌لری ، اجناس مختلفه‌دن پرده‌لر ، کچه‌لر ، خالیلر وسائره بولنور .

MAISON BAKER

مطبعهٔ خیریه

تیرینغ غلطه

شرقك اڭ بیوك البیسه مغازه‌سی

غلطه‌ده تیرینغ مغازه‌سی غایت شیق وصوڭ مودا ملبوسات جلب ایتمش اولدیغی محترم مشتریلرینه عرض ایتمكله شرفیاب اولیور. اشبو ملبوسات اوروپانك اڭ معتبر فابریقه‌لرینك اڭ صوڭ ابداعاتندن امین وموشكاف بر نظر انتخاب ایله سچیلوب آیرلمشدر.

مغازه‌یی بر كره زیارت ایده‌رك تشهیر ایدیلن امتعهٔ نفیسه‌یه بر دفعه‌جق عطف نظر ومعاینه ایده‌جك مشترین كرامك تیرینغ تجارتخانه‌سنده ماللرك عین زمانده هم جنس هم ظرافت وهمده اهونیت كبی اوچ خاصهٔ مهمه‌یی جامع اولدیغنی درحال تقدیر بیوره‌جقلری شبهه‌سزدر.

جلد : ٣ 	کانون اول ١٣٢٥ 	نومرو : ١٥

مؤسس و مدیری :
عبیدالله اسعد

اداره‌خانه‌سی : باب عالی
جاده‌سنده ٣٨ نومرولی
دائرۀ مخصوصه

امور اداره ایچون مدیره
امور تحریریه ایچون سرمحرره
مراجعت اولنور.

رسملی کتاب

Ressimli Kitab

سرمحرری :
م . رؤف

Directeur-Propriétaire
Ubeid-oullah-Essad

Bureau: Rue de
Sublime Porte
Constantinople

Prix: 5 Piastres

هر آی نشر اولنور ادبی ، سیاسی ، فنی ، فلسفی ، اجتماعی مجموعهٔ مصوره‌در

ایکی گنج حکمدار : اسپانیا و پورتکیز قراللری

Deux Jeune Souverains: de roi d' Espagn et le roi du Portogal.

مصاحبۀ ادبیه

برایکی آیدن بری عالم ادبیاتمزده ولوله‌لرله دوام ایله‌ین « صنعت ـ اخلاق » مباحثه‌سی مع التأسف آداب مناظره‌یه موافق بر طرزده جریان ایده‌مه‌دیکندن هیچ بر نتیجۀ مفیده حاصل ایده‌مه‌مش ، اساس بحث ـ ماضی‌یه صادق قالان بر عنعنه ایله تحقیرات ومشاتمات آراسنده غیب اولمشدی ... حالبوکه مسأله منفعت وطن ایله ، ملتك مقدرات آتیه‌سیله شدیداً علاقه‌دار بولوندیغندن « حقیقت » ك انکشافنه چالیشمق بر وجیبۀ ملیه واجتماعیه‌در.. آنجق ، مغرور ونجیب بر ادای تاریخی ایله طلوع وانکشاف ایده‌جك اولان بوشفق حقیقت ایله قاراکلقلره نور سرپیله‌جك ، ادبیاتمزه ، شبانمزه خدمت اولونابیله‌جکدر . حقیقته یاقلاشه‌بیلمك ایچین ، ایدیلن تحقیرلره مقابله ایله‌مك کوچوکلکندن تخلیص نفس ایتمه‌یه چالیشه‌جغم ...

اولا بن دیورم که: ادبیات صرف ذوقدن، اکلنجه‌دن ، عشقدن ، هوائیاتدن عبارت دکیلدر .. ادبیاتك آفاقی ظن اولوندیغندن پك چوق کنیشدر . ادبی اثرلرله یالکز صنعته دکیل، عین زمانده ترقیات فکریه واجتماعیه‌یه، تکملات ملیه‌یه‌ده خدمت ایدیلیر . . اویله اعتقاد ایدیورم که شعرلرده ، خصوصیله حکایه وپیه‌سلرده دها مهم ومفید، دها علوی وانسانی موضوعلر بولونور . . . کچیرمکده اولدیغمز دورۀ انقلابك نزاکت واهمیتنی ـ سیاسیاتده اولدیغی کبی ـ ادبیاتده‌ده اصلا اونوتمامالی‌یز.. آنجق بوصورتله‌در که ادبیاتمز زنده وپرحیات اولاجق . بزه متین ونوار بر استقبال حاضرلایه‌جق... ادبیاتلرك انقلابات فکریه واجتماعیه‌یی تولید خصوصنده نه‌معظم بر رول ایفا ایتدیکنی تسلیم ایله‌مك ایچین صحنۀ تاریخه بر کره عطف نظر کافی‌در .. درین دوشونن دماغلر ، بزم ـ متین وتدریجی اولمق شرطیله ـ فکری واجتماعی دها برچوق انقلاب دوره‌لری کچیرمکه محتاج اولدیغمزی تصدیقده تردد ایتمزلر . . . اوحالده کمال صمیمتله اعتراف ایدیله‌مه‌لی‌میدر که ادبیاتمزك روش حاضرنده، ملتك محاط اولدیغی

نی‌پایان احتیاجلره تماماً جواب ویره‌بیله‌جك بر آهنك ، برفعالیت یوق !...

صوكره‌ده بن ادعا ایدیورم‌كه : بوقوجه ملت حریت قلمیه‌یی ، ره آلیزمك معناسنی پك یاكلش آكلامش برقاچ لاقید وهوائی دماغك صحائف مطبوعاته لوثیات وشهوانیات صاچه‌سی ایچین تأمین ایتمه‌مشدر ! ادبیات ، صنعت هیچ برزمان تصویر لوثیات وشهوانیات دیمك دكلدر .. غرامیات باشقه شهویات ینه باشقه‌در ... احتیاج صنعت ، آتشین برحمای هذیان‌واحتراس ایچنده ملوث‌ومستكره لوحه‌لر تصویریله دكیل ، روح قارئی معالیاته دوغرو یوكسله‌جك ، فكره مسعود انتباهلر سرپه‌جك اثرلرله تطمین ایدیلیر . . . اخلاق ایله صنعت وادبیات بیننده‌كی روابط ازلیه‌وابدیه‌یی «طبیعت» و «احتیاج» تأسیس وادامه ایله‌مشدر .. طبیعته ، احتیاجه قارشی عصیان ایتمك ـ كرك فرد ، كرك جمعیت ایچین ـ بر انتحاردر . . . بن یكرمنجی عصرك دماغیله معنای وسیع ادبیاتی تدقیق وتعمیق ایدیور ، واك نهایت بویوك بر قناعت دماغیه ایله دیورم‌كه : صنعت هم كوزل ، هم مفید اولمالیدر .. مملكتك بولوندیغی سویهٔ مدنیه واجتماعیه ایسه ، بواعتقاد ادبی‌یی ترصین وتحكیم ایتمكده هركون باشقه بر تأثیر اجرا ایلیور .. انسانیتك منافعنه موافق اولان بونظریهٔ ادبیه عین زمانده‌ده جریان اعصارك برمحصولی ، طبیعت وحیاتك برایجابی‌در .. بعض آوروپاادباسی بونظریه‌نك علیهنده بولونابیلیر .. فقط بوحال ، بنم قناعت دماغیه ووجدانیه‌می صارصه بیلمك ایچین مطلقامهم برقوت تشكیل ایده‌مز ... فكریجه ، تصویراتیله قارئلرینك قلبلرنده احتساسات تنزیهه ، هیجانات انسانیتكارانه ومعالی‌پرورانه تولید ایده‌مه‌ین ، آثاریله دكیل یالكز منسوب اولدیغی قومك حتی بوتون انسانیتك سویهٔ عرفان ووجدانئی اعلا ایله‌یه‌مه‌ین شاعرلر ، ادیبلر شایان تنقید ومؤاخذه اولمقدن قورتولامازلر ... حله‌اوشاعر وادیبلرك منسوب اولدقلری ملت ، بزم كبی جداً محتاج ترقی وانتباه برحالده بولونیور ایسه ...

صنعته پرستش ایده‌رم .. فكراً زنكین آثارك ، صنعتكارانه یازیلمش ایسه ، ذوقی ، فیضی ، تأثیری محدوددر .. فقط قارئه برفكر ، برفلسفه ، برغدا ، برمعنا ویرمه‌ین دومان كبی هوائی آثارده نه‌قدر صنعتكارانه یازیلیرسه یازیلسین بر بولوط ، بر هیچ اولمق ماهیتندن قورتولاماز .. واكر اواثر صنعت ، فضله‌اولارق حس انسانیت و فضیلتی‌ده رنجیده ایدیورسه او زمان حیات اجتماعیه‌یی زهرله‌ین بر « میاسما » دركهٔ مضرتنه سقوط ایدر . . . حاصلی آثار ادبیه صنعتكارانه یازیلالی ، فقط عین زمانده‌ده تنزیه ، تحبیب ، فیاض ونوار اولمالیدر .

بزده « زولا » برهوس طفلانه ایله اوقدر یاكلش ، اوقدر مضر ، اوقدر عجمی برصورتده تقلید ایدیلك ایسته‌نیلیور كه بوزواللی بویوك آدمك شعشعهٔ شهرتنه بوقدرتسز تقلیدلرله لكه‌لر سرپیلمه‌مك غیر قابل اولویور . زولا واقعا اثرلرنده برچوق لوثیات تصویر ایتمش ، وحتی بونده افراطده كوسترمشدر ... معمافیه نه‌قدر شایان دقت وانتباهدر كه زولا بوافراطنك

جزاسی- فرانسه‌کبی برممکتده‌ده- کورمش، پك آغیر تنقیداته هدف اولمشدر !.. حالبوکه زولانك فكری بوس بوتون باشقه ایدی ...

او، لوثیاتی بر حقیقت فنیه‌یی اثبات ایده بیلمك ایچین تصویر ایدیوردی. ویازیلرنده لوثیاته قارشی بر امارهٔ تصویب حس ایده‌بیلیوردی. بو بویوك دماغك، اثرلرنده تعقیب ایتدیکی ایده‌آل پك بویوك ایدی: انسانیت وعدالت!.. دائما بو کنیش و منور هاله ایله اثرلری پارلیور ویوکسلیوردی.. آثارنده لوثیات اکثریتله حس انسانیت وعدالتی غلیانه کتیرمك ایچین تصویر ایدلمش ایدی.. «ژرمینال» ده‌کی اوقدرت تصویریه، اوحس آتشین انسانیت نه‌بلند، نه‌پرمعنادر.. انکار اولونا بیلیرمی که بو اثریله زولا فرانسه‌ده

مکتب حربیه‌یه دوام ایدن شهزادکاندن نورالدین‌افندی حضرتلری

Le Prince Noureddine Effendi lequel Suit le cours de l' Ecole Militaire.

عمله‌لك حیاتنه بر رفاه، بر گنیشلك ویرمه‌مش، ده‌موقراسینك بر قات دها غلیان وانکشافنه خدمت ایله‌مه‌مشدر؟.. زولا کبی بر قهرمان انسانیت وعدالت بوقدر فنا وسفیل بر صورتده‌می تقلید ایدلمه‌لی ایدی؟.. لوثیات تصاویرینه قارشی فرانسه‌ده بیله کوستریلن آثار تنفر وعصیان عبرت و انتباهله تماشا اولونمالی میدی؟..

بن‌ده اعتراف ایده‌رم، اوله‌ده سویله‌دم.. صنعته اخلاق قیوداتی کیروسه صنعت، کوزللکندن بعضاً، برپارچه غیب ایده‌بیلیر.. فقط فدا ایدیلن او برپارچه کوزللك اییلك تأمینی ایچین اختیار ایدیلمش ایسه تلافیٔ مافات ایدیلمش اولمازمی؟.. وأیبلك‌ده کوزللك دیمك دکلیدر؟..

صنعتك اخلاق ایله ذره قدر علاقه‌دار

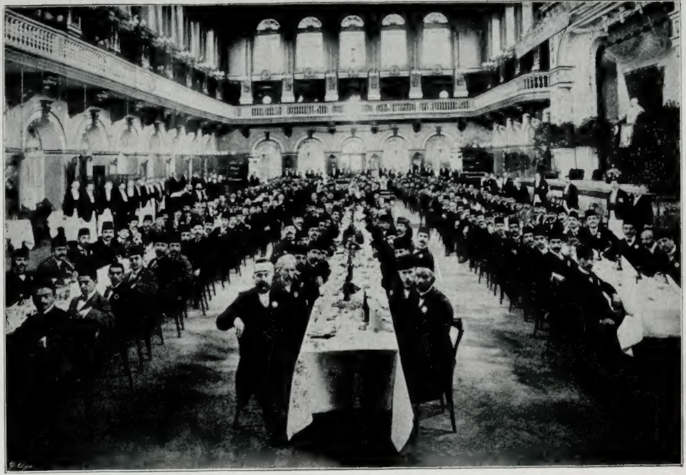

مجارستان سیاحتنه اشتراك ایدن عثمانلی سیاحلرینه بوداپشته بلدیه دائره‌سنده ویریلان بر ضیافت
Kanguet offert par la Municifolité de Buda-Pest, oux fouris le Ottomans.

اولمادیغی فرض ایدیلسین .. یك اعلا.. أ
او حالده صنعتده بز اخلاقسزلغی نه
درجه‌یه قدر واردیره‌بیله‌جکز .. بو،
تعیین اولوناجقمی؟.. تعیین اولوندیغی
تقدیرده ایشته طبیعتیله صنعت تحدید
ایدیلیور، صنعته اخلاقك قیوداتی
کیریور، دیمکدر.. صنعتده اخلاقسز-
لق ایچین برحدود تعیین ایدیله‌دیکی،
معارضلرك دیدیکی کبی صنعتك مطلق
بر صورتده سربست اولدیغی قبول
اولوندیغی تقدیرده دها زیاده مضر
اخلاق، عفت و نجابته قارشی دها
واضح و کنیش بر صورتده عصیان
ایدن بر اثر یازا بیله‌جکمی‌یز؟.؛
أوت، صنعتك خاطری ایچین،
بی پروا اك شنیع احوالی تصویر
ایده‌بیله‌جکمی‌یز؟.. دها مهمی اولمق
اوزره، بوتون بر ملتی زهرله‌ین،
برباد ایدن؛ وطن‌پرورلك، فضیلت
وانسانیت حسلریله استهزا ایله‌ین،
فرضا برمأمورك خیرسزلغی، ریاکار-
لغی، خفیه‌لکنی مشروع کوسته‌رن..
حاصلی احتوا ایتدیکی افکار وحسیاتیله
جمعیت بشریه ایچین بر بلا، بر آفت
کسیلن بر اثر ادبی صوك درجه
صنعتکارانه یازلمشدر، دیه مظهر
تقدیر اولاجق، آلقیشلانه‌جق،
بوتون بر هیجان پرستشله ملته تقدیم
وتوصیه ایدیله‌جکمی‌در؟..

ایشته بونلری آکلامق ایستیورم..

مجارستانه کیدن عثمانلی سیاحلری : غروب حالنده آلنان بر فوطوغراف
Les Pounste Ottoman eu Hongrie.

بو دوشوندکلرمك یاکلش اولدیغنی بکا لسان ادبله اثبات ایده‌جك ، دماغمی تطمین واقناع ایلیه‌جك ذواته شیمدیدن تشکر ایدر ، وبحثی غیب ایتمکله افتخار ایله‌رم ...

بوتون بومطالعه‌لر بنم قناعت فکریه ووجدانیه‌مك خلاصه‌سی . . . برده دوربین تدقیقمزی اعاظمه دوغرو چه‌ویره‌لم . . تن ، فردیناند برونتیه‌ر ، ژول لومتر ، غاستون‌ده شان ، هانوتو ، پول دومی ، ریبو ، ئیوکیو ده‌مولن کبی فرانسه‌نك اك جدی وحکیم دماغلری بومملکتك صنعتدن باشقه هرخصوصده انکلتره وآلمانیادن کیری قالدقلرینی وبوکا سبب اولان مؤثرات میاننده « اخلاقسزلق » ك بویوك بررول ایفا ایتدیکنی سویلیورلر . . .

جدی انکلیزلر ایسه ، اخلاقسزلغه خفیف برتمایل حس ایدیلن اثرلری بیله « شوکینغ » دیه‌رك اللرندن آتیورلر . . . ذاتاً تاخلقت آدمدن بوآنه قدر نشر ایدیلن آثار ادبیه‌نك یوزده دوقساننك مضر اخلاق اولمامسی ایله‌ده صنعتك اخلاق ایله مقید اولدیغی آکلاشیلیر... ایشته شکسپیرك ، لامارتینك ، غوته‌نك ، شیللرك ، هوغونك ، پرودومك ، قوپه‌نك ، روستانك آثاری ... ایشته رفائلك ، ژه‌رومك تابلولری ! . . .

شیمدی مهم برنقطه دها وار .. سز اوکزده صنعتکارانه یاپیلمش عریان برقادین لوحه‌سنی بولوندیره‌بیلیرسکز .. بونده بلکه هیچ برمضرت اولمایه بیلیر .. فقط بوعریانلقدن بوس بوتون باشقه ، سفیل ومستکره برمنظره ارائه ایدن برتابلویی یالم دیوارکزه تعلیق ایدرمیسکز.. هایدی دیه‌لم که تعلیق ایتدیکز.. ضرر محدوددر.. یالکز سزه، أوکزه عائددر.. لکن بویله ملوث تابلولری ، هیئت اجتماعیه‌نك منافع حقیقیه‌سنه طبان طبانه ضد حکایه وپیه‌سلری انظار عمومیه‌یه عرض ایده‌جك اولورسه‌کز ، ایشته اوزمان مسأله دکیشیر ، ضرر عمومی اولور .. وآنك ایچین‌ده اخلاقه قارشی اختیار ایدیلن شولاقیدی، عفو اولونماز برجنایت اجتماعیه شکلنی آلیر... بوکون اك جدی، اك انسانیت‌پرور حکما متفقاً تسلیم وتصدیق ایله مشلردرکه آثاریله افکاری اضلال ایدن محررلر حضور انسانیتده برمتهم اولمق صفتندن تجرد ایده‌مزلر ... خصوصیله تیاترو محررلری بونقطهٔ نظردن دها نازك ومهم برموقعده بولونورلر .. تماشاؤلفلری ، قلبلری برآز حسیات فضیلتله چارپیورسه ، یازارکن ــ ممکن اولابیلدیکی قدر ــ منفعت عمومیه‌یی دوشونمکده غایت طبیعی اولارق بر مجبوریت وجدانیه حس ایدرلر ..

آثار صنعتك قدر وقیمتی حاوی اولدیغی افکار عالیه وفضائل اخلاقیه‌نك درجه سیله مبسوطاً متناسب اولدیغنه قانع اولان محررلر ـ درکه انسانیتك تبجیله مظهر اولورلر ، عصرلرك سینهٔ احترامنده مؤبداً یاشارلر ..

ادبیات حقنده‌کی سوزلری برر وثیقه عداید یله بیله‌جك درجه‌ده حائز قیمت اولان معلم شهیر « لانسون » ده [فرانسه تاریخ ادبیاتی] نامیله یازدیغی بر اثر معظمده دیورکه : « صوك زمانلرده تیاترولرك ، رومانلرك ، شعرلرك

مجلس مبعوثان عثمانیك رسم کشادنی ایفا ایچون اوزره ذات حضرت پادشاهیك چراغان سراینه
اثنای مواصلتلرنده آلنان بر رسم

S. M. I. le Sultan arrivant au Palais de Tchéragan nouveau Chambre des Députés pour assister à la réouverture du Parlament

مجلس مبعوثان عثمانی‌یه تخصیص اولنان چراغان سراینك ساحلدن منظره‌سی
[بو سرای سلطان مراد خامس مرحومك محبسی ایدی]

Le Palais de Tchéragan (veue Prise de la Mer) prison du Sultan de Mourad actuellement Chambre des Depatés.

چراغان سراینك یان جبهه‌ده بر مدخلی
Le Palais de Tchéragan actullement Chambre des Députés (Vue prise de côté).

وضوعلرینی انتخاب خصوصنده باشقه بر تقید کورلمکه باشلاندی .. بوتقید، ادبانك ـ اویتمز توکنمز قادین خیانتلریله ، لوثلرله ، ناموسسز- لقلرله توغلدن صرف نظر ایدرك ـ انسانی ، اجتماعی وملی موضوعلر انتخابنه پك زیاده تمایل کوسترمه‌لرینی موجب اولمشدر ..... »

ایشته فرانسه‌نك الٓ بیوك معلمنك سوزـ لری ... عبرت ودقتله تحلیل ایدیلسین .. نافذ نظرلر ، هیچ شبهه یوق که ، فرانسه‌ده شوصوك زمانلرده آثار ادبیه‌ده اخلاقه دوغرو وقوع بولمقده اولان آثار انتباهی حس ایده بیلیرلر..

بزم الٓ مقتدر ومتین دماغلرمزدن اولان محمودصادق بك‌ده کچن هفته « شورای امت » ده انتشار ایدن مقاله‌لرنده تیاترویه عائد شو حقیقتلری سویلیوردی :

« .... تیاترولر تربیهٔ مدنیه‌نك لازم غیر مفارقیدر .. تیاترولری بر مکتب ادب فرض ایدنلر ، تیاترویه کیدنلرك پاره ویروب عبرت آلاجقلرینی ادعا ایله‌ینلر آلدانمیورلر .. فکرلرمز کورلشدی .. محاکمه‌مز دارلاشدی .. فضائل ملیه‌مز اویوشدی ، قالدی .. مع التأسف اخلاق ملیه‌مزده بوزولدی .. ابتدا بونلری تعمیر واصلاح ایتمه‌نك چاره‌سنی بولالم . محدودیت فکریه‌دن قورتولاماز ، فضائلمزی نشو ونما ایلندیره‌ماز ، اخلاقمزی تصفیه وتصحیحه قدرت بولامازسه‌ق نافله امیدلره دوشوب ده حالده ، استقبالده بیوك بیوك موفقیتلر تخیل ایتمه‌یه‌لم ... »

بیلمم حالا بو حقیقتلره قارشی تعنـد ایدیله‌جکمی ؟ .. حالاموداسی کچمش افترالر ، تعرضلر ، ملعبه‌لرله تحفلقر کوستریله‌جك ، ینه اساس مسأله غیب ایدیله‌جکمی ؟..

بن قارشیمده ، اجتهاداتمك سقامتنی اثبات ایده بیله‌جك وثائق علمیه وادبیه ایله مجهز ، سعادت مملکت وانسانیت مواجهه‌سنده الٓ معزز امللرینی فدا ایله‌یه‌جك درجه‌ده جدی وصمیمی برذات کورمك ایستیورم .. اویله برذات که بکا خطالرمی ، یاکلشلرمی کوسترسین.. مسلکمك دوغرو اولمادیغنی دلائل واضحه ایله اثبات ایده‌رك دماغمی تطمین واقناع ایله‌سین ... اعتراضلرینی ، دوشونجه‌لرینی طرفکیرلکدن، هر درلو خسیس منفعتلردن آزاده برطورنجابتله سویله‌سین . . . ایشته بویله شهراه تنقیدات ومناقشاتده عین صمیمیتله ، عین انسانیتکار حسلرله ایلرولنسین ... وصوکره ، تاقارشیده‌کی افقدن ، نجیب ومغرور ، حقیقتك طلوعنی کورر کورمز تزیه برهیجان روح ایله یکدیکرمزك اللرینی صیقارق : ـ ایشته ، حقیقته یاقلاشدق ، وظیفه‌مزی ایفا ایتدك .. آرتیق برقارداش کبی آیریلابیلیرز ؛ دینلیسین ....

اکر قارشیمده بویله برسویهٔ وقار وجدیتده برمعارض بولونمازسه ـ امثالیله ، اوتوز اوتوز بش سنه‌دن بری ادبیات عثمانیـه تاریخنك صحیفه‌لرنده آچیلان ومع التأسف هپ تزییفات وتحقیرات ایله خاتمه بولان برچوق مباحثه‌لرله ثابت ـ ینه اساس بحث حقارتلر ، مشاتمه‌لر آراسنده اورته‌دن غیب اولاجق .. مناقشات

وتنقیدات ادبیه‌دن بكله نیلن استفاده‌ده عقیم قالاجق !...

قوهٔ آلستیقیه‌یی حائز اولان حقارت، مباحثه ومناقشه‌یه قابلیتلری اولمایانلرك یگانه مراجعت ایتدكلری بر كوچوكلكدر. حساسیت وجدانیه‌سی اولانلر بووادیده غلبه ایتمه‌مكله مفتخردرلر ... بیلمم آرتق بوحقیقتلری آكلامایان هیچ كیمسه قالمشمیدر ؟ ...

اگر « حقیقت » تحقیرات ایله ، اسنادات وتزویرات ایله اعدام ایدیله بیلمش اولسایدی « تاریخ » بویله بلند وفیاض برحیات مؤبدله ناصیل یاشایه بیلیردی ؟ ....

٨ كانون اول ١٣٢٥

رائف نجدت

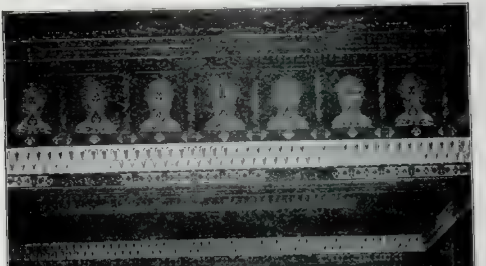

مجلس مبعوثان دائره‌سنك داخلی منظره‌لرندن

Une nue de l' Intérieur du Palais de Tchéragan

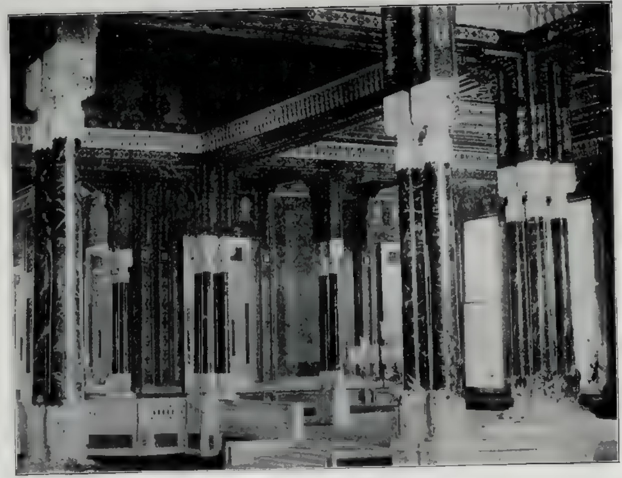

Photo: Sébah

مجلس مبعوثان دائره‌سنك داخلی مناظرندن

Une Vue de l'Intérieur du Palais de Tchéragan.

ییقیق کوی

ییعین ییغین بوتون انقاض اشیان منظور
رمیده کوینجکزك سینهٔ شکافنده ؛
بش اون دقیقه مقدم اویوردی مست حضور ،
او شیمدی حالت نومید انخسافنده .

زواللی کوی ، نه‌فلاکت .. چولوق چوجوق عریان
قوشار حرارت نوشین بستریله مدام ؛
پینده کلبه‌لر اونده حفرهٔ لرزان ،
وبش دقیقه‌ده بر رعشهٔ قضا انجام

ایدر کوکلره مدهش قیامتی اخطار ؛
چاتیردیلر دویولور، هرطرفده واویلا ...
ییقیق بر او دیوارندن چیقار انین بکا ،
یابرصیدر ازیلمش یاسالخوردهٔ زار .

بو هرج و مرج جماعتمون محشرده :
شو یانده برقادین آغلار اوکنده برمادر ،
مطاف چشمی اونك بر خرابه‌در معبر :
حیات مرده‌سی مدفون طورور اومقبرده .

صعود ایدن اوذومانلر برر سحاب عظیم ،
ایدر تهود ارضی ملکلره ایصال ؛
شو قریه بویله نه‌دن اولدی پایمال جلال ،
جولوق چوجوق ایدیورلردی خالق تکریم :

۲٦ ایلول ۱۳۱۵

حسین سیرت

حرب

— صلاح‌الدین جمال بکه

١

سن ای عنقا طانیلمش قاتل بایقوش، طیر پرنکبت ،
اولور جان صید ایدن پنجه‌کده بر آونك بر ملت .
سقوط ایلر جسدلر پیش پروازکده ... صد لعنت !
سنك شهبال تارکدن خروشان قاتل برظلمت .
خطیب ظلم ومأتمسك که نفس ناطقه کدر موت !

٢

مقابردر خطابت ایندیکك ، یوکسلدیکك منبر ،
سریر سلطنتلر ، سربلند ایوان وافسرلر
بتون قیرمق ایچون یاپدیردیغك بازیچه‌در یربر ...
سر موتا دیمکدر پنجه‌که دوشمشسه بر افسر ؛
الکده بر سریر سلطنت بر نعشه پك بکزر .

٣

وجودك یوقلق ایجاد ایلر انسانلق فضاسنده ،
مآلك کیزلی موتك لفظ وحشت احتواسنده .
طورور آلچاقلغك آه یتیمك اعتلاسنده .
یوزك منظور هرسنك مزارك ماوراسنده .
الك واردر سنك هرمقبرك وضع اساسنده !

٤

مقابر هپ لسان حال ایله فریاد ایدرلرکن ،
اوفریادك ایچندن بر ظفر آوازی طویدم بن !
وغا میدانی بر مدهش مزارستان پرشیون ..
قیریق برسنك قبرك بنجه هیچ بر فرق یوق ذاتاً ،
(هوالباق) سی اکسیك بر طاقم طاق ظفرلردن

٥

بودر میدان حرب ایشته : افقلر زار زار اولمش ؛
لسانلر منجمد ، ابکم .. دهنلر تارمار اولمش ؛
تحجر ایلمش اشکابلر سنك مزار اولمش !
جبللر تربت اولمشدر ، آغاجلر تربه‌دار اولمش ؛
زمین هم مقبر اولمش ، هم فراش احتضار اولمش !

مدحت جمال

یکی چهره‌لر

—۱—

کنج قیز

یوزده بر سایهٔ سحر عازه .
چارشافك شکلی باشده بر سرپوش
غایت حوش!

سینهٔ ترده ایکنه : بال سروش
ابرهٔ هوش !

الده بر قان جیجکلی یلپازه
جوشاجوش ....

کوجوجك مندیل اینجه ، کوك ماٸی ؛
ساعد سیمین الدیونده نهان ....
بر عمود ضیا که ظلمت پوش ،
پنهان .

بردمت ژاله - کریه هرجاٸی
قبقیك قرب صفوتنده عیان .
سوزولور رفرفیله چارشاف اوچار
بوحسن خیال ،

کوجوك اسقارپینك ایچنده قاچار
اوپای وصال .

بلی تدویر ایدن او هالهٔ شوخ ؛
نه جاذب روح ؛

او حریری فشافش رفتار
نه‌خوش کفتار ....

بر شهاب امل شتاب ایدییور ،
اوجوب کیدییور !

بو عالى نظر ضياى غرام
كه اولور قلبه انجلا كستر .
هپ ابتر

ابر نور عفقده بر بستر
رونقتر!

بو حرارتلى سينهٔ آرام
تازه وتر .

آچيلير بلكه غنچه‌نك يوزينه ؛
طفل عصمت كه خنده ريز شباب ،
صعوت انجلاسى بلكه بيتر ،
مهتاب

كيزلى عكس اينسه حسنك كوزينه !

اوچوشور بر كتيبهٔ شبتاب
نظره كاه غرام حارنده ،
اسير حيات ؛

ساحل تابش بهارنده
اويور موجات .....

نظر تابدارى كسكينجه ،
ايغه .

باقيور حسن وعشقه رأئحه :
جنجه !

ردوس . ١٠ تشرين ثانى ٤٢٤

علی اکرم

لس مبعوثانك كشادی مناظرندن : ذات حضرت پادشاهینك چراغان سراینه مواصلتلری

Arrivée de S. M. I. le Sultan au nouveau parlement

ذات حضرت پادشاهینك چراغان سراینذن عودتلری اثناسنده رسم تعظیمی ایفا ایدن
وكلا ایله احمد رضا بك افندی

Ahmed Rıza Bey et les ministres attendant le retour de S. M. I. le Sultan

چراغان سرایده مجلس اعیان اجتماع صالونی
Le salon du sénat au Parlement.

ذات حضرت پادشاهینك مجلس مبعوثانك رسم کشادینی اجرا بیوردقدنصکره چراغاندن عودتلری
L'ouverture du nouveau Parlement: Retour de S. M. I. le Sultan du Parlement.

برمکتوب

نعیما بکدن نظیما افندی‌یه

عزیزم نظیما ،

بزی آیران ، ایکی ییللق ، سکوتدن صوکرا بایرام مناسبتیله کوندردیکك اوزون مکتوبك بنی خیلی دوشوندوردی و حالا دوشوندورویور .

اخلاقکك صلابتنی بیلیرم ؛ قاریکله آرا کزندکی کچیمسزلکك ، سنی نه‌قدر راحتسز ایده‌جکنی اکلارم .

تحصیل ، بوتون بوش طوپیقولری ، تملسز اعتقادلری محو ایدر صاندك . وطنکده عائله نامنه برقرداشکدن باشقا کیمسه‌ك اولمادیغندن کندی کندکه‌یووا کی‌یاپمق ایسته‌دك و آوروپاده بونجه ییللق تحصیلدن صوکرا ، عرفانکه ، فضلکه موافق غربلی برقادین ایله اولنمه‌یی آرزو ایتدك .... اوکجه‌یك مسعود اولدك . بوسعادتك اساسی ، یالیکیز قاریلق قوجه‌لغك ظاهریاتندن ،

وجود سوكيسندن ، طاتلى طاتلى قونوشمقدن عبارت اولديغندن حياتكزك ايرماغى، طالعه‌سز آقوب كيديوردى .

وقتا كه ظاهرى كوسـتريشلردن ، باطنى ايشـارهِ كچديكز ، قارى قوجه روحكزى برلشديره‌رك مشترك براثر وجوده كتيرديكز : بر چوجوغكز اولدى . كيزليلكلركز ، بنلكلركز ، اولاد شكلنده ، ميدانه چيقدى. روحكزك آيريلغى‌ده ظاهر اولدى....

سن ايسته‌دك ، چوجوقلركه بر تورك حسى ويرمك ؛ قاريك ايسته‌دى ، بر ايتاليان تربيه‌سى كوسـترمك . . . اوحالده‌كه ، كيجه اونلره اوكره‌تديكك فضائل وطنيه‌يه مقابل ، او ، كوندوز چوجوقلركه توركجه قونوشمنى بيله ياساق ايتدى . حتى قيزك ليلا ـ (قاريكه كوره ليللى) ـ بونى آغيزندن قاچـيرديغى زمان بويله حيله‌لره ، نه‌دن مجبور اولديغنى قاريكه صورمق ايچون مناسب كله بوله‌مادك . تنبيه ايتدك.. تهديد ايتدك.. نهايت اوصاندك.. اوزون اوزادى‌يه محاكمه‌لر يوروتدك.. بودوشونجه‌لره سنى دها بتر بدبخت ايتدى.. اوغراشه‌مايجه، بوتون وقوعاتى جريان طبيعيسنه براقدك..

بونلرى بكا ، نه آجى برافاده ايله آكلاتيورسين .

بنم،وطنمه‌كله‌رك، كندى جنس ومذهبمدن برعائله تشكيل ايتديكمدن طولايى بختيارلغمى تبريك ايديورسين .. آكلاتيورسين :

سنك سبب فلاكتك ، حسك ضديتى ؛
بنم سبب فلاكتم ، تحصيلك اختلافى ؛

ديكه‌ده سفالتمزك درجه‌سنى سن تعيين ايت..

بوحسب حالمزى بركون طورونلرمزدن برى اوقورسه بزى مطلقا ثباتسزلق ، غيرتسزلك ايله اتهام ايده‌جكدر .

پارسده علم امراض نسا حقنده‌كى تتبعلرمى بيتيرمك ايچون نه درجه جدى چاليشديغمى بيليرسين . وطنداشلرمه خدمت امرنده دماغم بيك دورلو اميد ايله طولو مملكتمه دونونجه، نينم ، بن مسلكمده‌كى برطبيبك بكار ياشاماسى ياقيشمايه‌جغندن بحث ايده‌رك ، بنى أولنديرمك ايسته‌دى. سنك وسنك كيبيلرك ازدواجلرنده‌كى قصورلرى بيلديكم ايچون، اسكى تورك عائله‌لرندن اخلاقى صـارصـلمامش ، سودى بوزولمامش بر قيز ايله أولنمك ايسـته‌دم . و موفق اولدم .

— مسلكمده ، ازدواجم زمانـنه قدر ، كافى درجه‌ده شهرت وبر چوقده مشترى قازانمشدم .

دوكونمزك هفته‌سنده ايدى . بركيجه ، كچ وقت برلوحوسه‌يه چاغيرلدم . أوك ايچنه برتلاش دوشدى. هركس ، بنم بويله برقيش كيجه‌سى چاغيرلمامه كيزلى كيزلى حسدت ايديوردى . رفيقم: «آمان كنديكى اوشوتمه، ياكنه اوشـاق آل » تنبيهاريله ، كوچوك بر صانداليله بحر محيطده سياحته كيدر كيبى ، بكا تدبيرلرله ، انديشه‌لرله اذن ويردى . آرابانده ، بوتون أو خلقنك كوزلرندن فيرلايان قيصقانجلق آتشـلرينى تكرار كورويوردم . بوتون أو خلق ، بنم مسلكمدن طولايى

مجلس مبعوثانده ذات حضرت پادشاهی‌یه مخصوص صالون
Le Salon Impérial Parlement

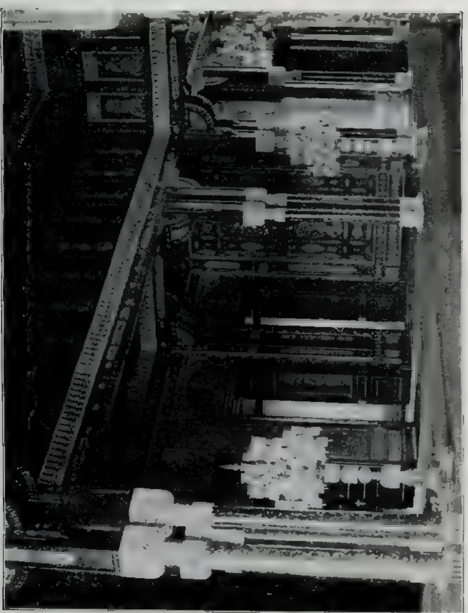

مجلس مبعوثانده برصالون
Un Salon au Parlement.

عادتا رفیقه‌می تسلی ایده‌جك بر طور آلمشدی .

صباحه قارشی عودت ایتدیکم زمان حرمی وأوك ایچنده کیلرینی اویومامش ، مراق ایچنده بولمشدم .

برقاچ کیجه صوکرا ، باشقا بر یره دعوت اولوندم . قاریم حدتله قالقدرق : « صاینی سز آدملر! بویله کیجه‌له‌یین ، عائله‌سیله اوطوروور کن بر کیمسه‌یی راحتسز ایدرلرمی ؟ » دیدی .

— خانم ، وقتی تمام اولمش بر بیکه أبه‌نك راحتسزلغنی دوشوندورمك خیلی خودکاملق اولور . دیدم . وقاپیدن چیقدم . او کیجه صباحه قدر بنی بینه بکله‌مشلر . عودتمده خشمله ، غضبله قارشیلادیلر .

رفیقه‌مه ، کیجه بر مشتری‌یه چاغیریلدیغم زمان . بنی بکله‌مه‌سنی رجا ایدییوردم . ایشته بونك قبولی ممکن دکل ایمش . برقادینك وظیفه‌سی قوجه‌سز یاتاغه کیرمه‌مك ایمش . اویله قوجه بریا که ، قاری بریا که تاسه‌سزجه ، قایغیسزجه دیرلك ایتمك ، وظیفه‌سنی بیلن تورك قادینلرینه دکل ، آوروپالیلره یاقیشیر ایمش .

بو وقعه اوزرینه ، قیصقانجلق سرزنشلریله قاریشیق وسرین قاله سویله‌نن برقاچ آجیمسی سوز ، صانکه بر میقروب کبی قاریمك دماغنده فعالیته باشلادی . کیتدکجه خسته اولویور وبوتون محاکمه‌سی غائب ایدییوردی . سلاملقده‌کی قبول اوطه‌مه کلن خسته قادینلر حقنده آرتیق ایضاحات ایسته‌نیور و بعضی مشتریلره ، سادهجه ، « هکیم أوده یوقدر!...» دینیلیوردی . حتی قاریمك بولجه نخششلرینی آلان خدمتجیلر کلن قادین مشتریلره فنا معامله ایتمکدن ده چکینمیورلردی .

بو قدرله قالمادی . قیصقانجلق ، کورکوسزلك دعا ایناناماز صحنه‌لر ایجاد ایتدی : هر کون تراش اولمامه اعتراض ایدیلدی . صباحله‌یین صاچلرمی طارامام چوق کوریلدی ، حتی کتبخانه‌مده‌کی امراض نسائیه عائد فنی کتابلرمك تصویرلری ، لوحه‌لری نظر دقتی جلب ایتدی . بویله ادبسزجه کتابلرله طولو اوطه‌یه ملکلرك کیرمه‌یه‌جکی قایناناما طرفندن درمیان ایدیلدی .

بر آقشام ، قاریمك‌ده طانیدیغی قومشولردن بر لوحوسه‌نك ، بیله‌دیکی أبه یتیشه‌مه‌دیکندن ، همان جلب اولونان دیکر بر أبه دخی تصادف أیله‌یکی مشکلاتدن طولایی عاجز قالدیغندن ، ناچار ، بنم چاغیریلدیغمی قاریم ایشیدنجه ، اورایه کیتمه‌مك ایچون ، اولا یالوارمغه ، صوکرا طاریلمغه باشلادی . آلدیرمادیغمی کورونجه سکیرلشدی وتهورله دوشدی ، بایلدی . آرتیق بن‌ده حدت ایچنده ایدم . طاقیملرمی آلنجه یوروودم ...

خسته‌نك أونده لوازم قوطوسنی آچدیغم زمان ، مکنه‌نك قیصقاجلرك وبوتون آلتلرك قیریلمش اولدیغنی کورمه‌یه‌یم‌می ؟ أوت ، بوطاقیملر بالخاصه قیصقانجلق کینیله قیریلمش ایدی . او دقیقه ، نه حاله کیرمش اولدیغمی تقدیر ایده‌بیلیرسین ... رفیقلرمدن بر دیکرینك آلتلرینی کتیرته‌رك وظیفه‌می بیتیردم .

أوه کلدیکم زمان ، ایسته‌دیکم ایضاحاته ویریلن جواب نه ایدی ، بیلیرمی‌سین ؟ . .

كويا . اوكيجه‌يه قدر يوزيني كورمه‌ديكم ، آديني ايشيتمه‌ديكم بوقادين ، وقتيله بكا وارمق ايسته‌مش ايمش . لكن باباسي ، دامادينك حكيم اولماسي آرزو ايتمه‌ديكندن ، ناچار ، بربحريه ضابطنك زوجه‌سي اولمش . . بني چاغيرتماسي احتياجندن دكل ، آشفته‌لكندن ايمش .

آكلادكمي برادر !

ياواش، ياواش مشتريلرمي غائب ايديبوردم. قاريمك تيتيزلكنه انضمام ايدن خدمتجيلرك مناسبتسزلكي، كلنلري طبيعي بيقديرييوردي... بونكله برابر بن ينه رفيقه‌مي سويبوردم ، چونكه، كوزل‌ايدي. چونكه، هنوزاوزرلرنده صحي‌وطبي تجربه‌لرمي تطبيق ايده‌مه‌ديكم وتنبيهاته رغماً سود يرينه اراروت ويبرينج اوني ايله بويوتولان ، ايكي چوجوغم واردي .

بر آقشام قائم‌پدر بني مجلس امور صحيه اعضالغنه تعيين ايتديرديكني تبشير ايله‌ديكي زمان ، بوخبري بر موفقيت دكل ، بر فلاكت كبي قبول ايتدم . بووظيفهٔ رسميه اوغورنده تبعاتمي ومشتريلرمي اهمال ايلهمك لازمدي . چوق دوشوندم . عائله‌مك مخالفتلرينه رغماً ، ايسته‌ديكم كبي مسلكمده دوام وترقي قابل دكلدي . اوحالده‌كه . ابه‌لكله مشغول اولمق ايچون عائله‌مله بوزوشمق لازم ايدي . يا ، ياردن ، يا مسلكدن واز كچملي‌ايدم . ايكيسنك بر آراده دوامي ممكن دكلدي . نهايت . جريان وقوعاته زور ايله تبديل مجرا ايتديرمكدن ايسه شيمديلك صويك آقنديسنه كيده‌رك صوكرا قاريمي يوله كتيروب ، ابه‌لكمده دوام ايتمك قابل اوله‌بيله‌جكني دوشوندم وقائم‌پدرك تكليفني قبول ايتدم . لكن نتيجه تخمينم كبي چيقمادي . شهرتمي ومشتريلرمي بركره غائب ايتدكدن صوكرا ، اوفرصتي بردها اله كچيرمك قولاي اولميه‌جغي اكلاشيلدي؛ بنده بياغي بر مأمور اولوب قالدم .

§

بركون بر قاچ رفيق بر ضيافتده مباحثه ايديبوردق . ايچمزدن بري : « قادينلر شوق علويتدرلر . » ديدي . بوفكري قبول ايدنده ، جرح ايدنده بولوندي . پارسده سنك‌ده‌طاسيديغك‌ثاني‌بك‌ديدي‌كه:- كنجلكمده تحصيلم رسمه انحصار ايتمشدي . رسمك مصورلك قسمنه چاليشدم. بورايه كلدم.

اولنيجه‌يه قدر فيرچه‌م سربست ايدي . برخلي تصوير يايدم . كچينمكه باشلادم . نهايت تأهل ايتدم . ايلك يابديغم ، طبيعي ، رفيقه‌مك تصويري‌اولدي . لكن بوني‌تشهيرايتمكي دكل، سلاملق اوطه‌سنه قويمغي بيله عائله‌م ، حق دوستارم فنا كورديلر . بورسم صاقلي وكيزلي قالدي . صوكرا مودهل آرادم . آوده‌كي خدمتجيلري ، ملي البسه‌مزله كينديره‌رك لوحه‌لر ترسيم ايتمك ايسته‌دم . بردرلو قاريمك موافقتني آله‌مادم . ايش‌سزلكدن بر كوشه‌ده فيرچالرمك توزلانديغي ، بويالرمك قورووديغي يتشميورمش كبي‌اسكي لوحه‌لرمدخي برر ايكيشر قضايه اوغرامغه باشلادي . موده‌لسزلك يوزندن رساملقدن واز كچمكه مجبور اولدم .

§

استعداد شاعرانه‌سیله معروف بر ذات کوله‌رك دیدی‌که :

— بن أولندکدن صوکرا برمدت شعر سویله‌مکه ویازی یازمغه دوام ایتدم . لکن هر تنظیم ایتدیکم شعرك ملهمه‌سی حقنده نصاحات ایستەنیر ؛ هر یازدیغم حکایه ویا رومان ایچون تفصیلات صورولو ، هر فکرلرك ، هر انتریقك سببلری آرانیردی؛ و نتیجه‌ده أوك ایچنده غوغا اکسیك اولمازدی، صوکره بکاده بر تسیب کلدی قارئ. لادینغ شعرلری ، رومانلری قوف، معناسز بر طاقیم فلسفه‌لر و نصیحتلر ایله طولدورمغه باشلادم؛ بوحالده کیمسه یازیلریمی بکنمز اولدی . اثرلرمده‌سورومی غائب ایتدی .

ینه اوراده بولونان بر مأمور، برحس غرور ایله جوشدی :

— بن هیچکزدن دهاثبات صاحبی چیقدم . وحیاتمه ، حسیاتمه اشتراك ایتمه‌ین قاریمی بوشادم . بوحرکتمه اسف ایندیره‌جك چوجوغم یوق ایدی . . رفیقه‌م قونوشدیغی قادینلردن اکثرینك قوجه‌لرینك آیلاق طوردقلرنی ، جمعه‌دن ماعدا ، پازار وچهارشنبه کونلری دخی مأموریتلرینه کیتمز اولدقلرنی کوره‌رك ، بنم دائما مشغول اولدیغمه وحتی کیجه‌لری دخی اوقومق و یازمق ایله وقت کچیردیکمه بر دورلو قائل اوله‌مازدی. کندیسنی جدی بر محبتله سومه‌دیکمی دائماسویلر، بو یوزدن بر غوغا چیقاره‌رق بنمله کونلرجه طارغین طوروردی . عاقبت کوردم که ، عمرم دائمی بر عذاب ایله کچه‌جك و قادیم بنم ایله مسعود اوله‌مایه‌جقدی . الك صوکرا رضامزله ایکیمزده آییریلدق، وبری بریمزدن قورتلدق.

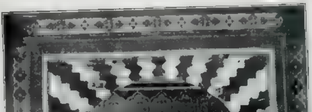

Photo: Sébah

مجلس مبعوثان دائره‌سنده بر قوریدور

Corridor menant à la Chambre.

نظیاجغم، بودنیاده هر کس بزم کبی بدبخت اولەماز آ .. سنك عذابكی ، طبیعی دكلسەده ، ینه احتمال داخلنده عد ایدەبیلیرم . یا، بزمكی، یا،بزم هجرانمز!... انسان كندی وطننده، كندی فكرینه ، كندی طویغوسـه دنك بر أش بولەمامق، بوممكنمیدر؟ ایشته كورویورسون كه پك ممكن !...

اسكی شرق قادینلری ینه بوسویەده اولمغله برابر ، اونلرده قوجەلرینه قارشی كور كورینه براطاعت واردی . شیمدی ایسـه ، هریرده اولدیغی كبی ، بوراده دخی سعادت ، اخلاقدن ثروته نچەلی ، قادینلره برسركشـلك كلدی . البته فكرمزه كوره وطنمزده قادین یوق دكلدر . لكن آرایەمازسـین ، بولەمازسین ، كورەمزسین ، دەنەیەمزسین ، كندیك انتخاب ایدەمزسین كه .. أشنه قاووشه سین .

بر كون فرانسه ایمپراطوریچەسی اوژەنی شرقده نیچون ارككلرك دورت قادین آلدقلرینی مرحوم فوأد پاشادن صورمش . فوأد پاشا ایمپراطوریچەیه خوش كورونمك اوزره :

— مادام ، بزقادینلرمزك كیمنی كوزللكی، كیمنی ذكاسی ، كیمنی ادارەسی، كیمنی صبری ایچون آلیرز. هرمملكتده سزك كبی بودورت كوزللكی بر آرایەطوپلامش قادینلر كثرتله بولونمش اولسـەیدی ، البته حضرت محمدده بر قادین ایله اكتفا ایتمكی بزه فرض قیلاردی. دیمش .

أوت ، بزدەده قادینك انتخـابی اركگه ، اركككی قادینه قالسەیدی البته والبته شرق بویله صحرای محرومیتده قالمـامش و چوقدن كلزار ترقی‌یه طوغرو یول آلمش اولەجقدی وسنك كبی سعادتی آغیار قوجاغنده آرامایەجق، یارانك دیزلری دیبنده بولەجقدی .

الك كوچوك بر آرزوبی بیلەیرینه كتیرەمەمك، ابدی بر محرومیت ایچنده یاشامق، اكلاشیلمادن امدسزلكلر آلتندەازیلمك وقهراولمق ایچون... مملكتمزده طوغمق كفـایت ایدر . شرقك بو پارلاق كوكلرینه ، براق كونشـلرینه رغماً بو روحی بوغان قارانلقلر ، دماغی أزن اكلاشیلمامازلقلر ، بورەكی كیمیرن اكلاشیلمامازلقلر دوام ایتدكجه دها برچوق بطنلرك اولادی بزم كبی سفیل كلەجك ، بد بخت كیدەجكدر .

شرق حیاتنك بوتون بودرین حسرتلرینی، آجی هجرانلرینی عمرخیامك شو ساده رباعیسی نه كوزل زبده ایدر :

« این دهر كه بود مدتی منزل ما
نامد بجز از بلا وغم حاصل ما
افسوس كه حل نگشت یك مشكل ما
رفتیم وهزار حسرت اندر دل ما . »

باقی صبرك صوكی بلكه سلامتدر عزیزم .

نعیما

احمد حكمت

طهران سفیری حسین حسیب بکك اعتمادنامه‌سنی تقدیم ایتمك
اوزره سرای شاهی‌یه مواصلتلرنده آلنان بر رسم
Hussîn Hassib Bey, au palais du Chah de Perse.

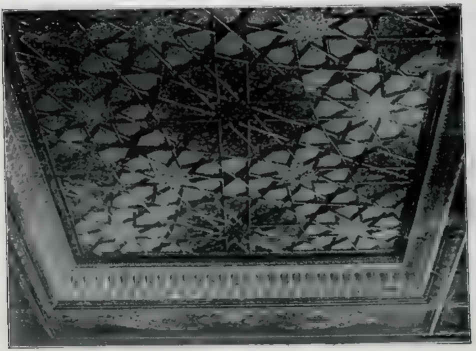

مجلس مبعوثان اجتماع صالوننك غایت صنعتكارانه اعمال ایدیلان طاوانی
un plafond Artistiquement orné à la chambre des députés

یکنده وفات ایدن بلچیقا قرالی ایکنجی لئوپولد
Portrait récent du feu roi Leopold.

متوفی لئوپولدك بروكسلده‌كی سرایندن بر منظره
Le palais de Léopold à Bruxelles.

بلچیقا صندالیٔ قرالیسنه قعود ایدن قرال آلبر
e Albert, nouveau souverain des Belge.

قرال آلبرك زوجه‌سی
La reine de Belgique.

خدیو حضرتلرینك برای ایفای حج حجازه متوجهاً قاهره‌دن عزیمتلری
Le départ du Khedive de Caire: pour la Meque.

استحصال مشروطیت ایچون اوغراشان فداکارانه بالعمل معاونتده بولنمق اوزره اوله ایرانه عزیمت ایتمش اولان وطنپرور غیور ع. ناجی بکك
عودتنده طربزونده بعض ذوات محترمه ایله برلکده چکدیردیکی رسم — صاغده اوتوران ناجی صولده اوتوران شاعر محترم امین بکلردر.

A. Nadji Bey, qui S'était rendu en Perse en vue de partı ciper au mouvenent libéral.
Au centre setrouve le sous-gouverneur du vilaet: de Hidjaz.

مصاحبهٔ اقتصاديه

ويركولر

مجلس مبعوثانمزك ايكنجى دورهٔ كشادنده ايراد بيوريلان نطق افتتاحيده امور ماليه حقنده شويله دنيلمش ايدى : « اس الاساس اصلاحات اولان توازن ماليتك حصولى اقدم آماللردر . ٣٢٦ سنه‌سى ايچون مجلسكزه توديع ايديلان موازنهٔ عموميه قانوننك ترتيبنده تصرفات معقوله و ممكنه‌يه پك زياده رعايت و دقت ايدلديكى حالده ينه توازن حاصل اوله‌مدى . فقط كمرك رسمنك تزييدينه وانحصار تأسيسه متعلق تشبثات وتصوراتمز نتيجه پذير اولنجه كرك بوندن وكرك اصول طرح وجبايى تدقيق و اصلاح ايدلمكده اولان تكاليف عموميه‌ده حصولى بى اشتباه بولنان تزايددن موازنهٔ عموميه‌ده‌كى آچيق قپانه‌رق توازن حاصل اوله‌جق واليوم عمومه نه‌درجه‌لرده امنيت بخش اولديغى معاملهٔ اخيرهٔ ماليه ايله مثبت اولان اعتبار ماليمز بردرجه دها تعالى ايليه‌جكدر . »

نطق افتتاحى‌يه جواب يازيليركن مجلس اعيان اولا كمركلره ضمائم اجراسنه معارض بولنمش و بونك اوزرينه غزته‌لرده بر خيلى مباحث ومطالعات يورودلمش ايدى . بناءً عليه بومصاحبه‌مزده ويركولر حقنده معلومات عموميهٔ علميه اعطاسنى مناسب كوردك .

هر نه‌قدر املاك اميريه‌نك آتياً خزينهٔ حكومته شمديكندن زياده واردات كتيره‌جكى دركار ايسه‌ده واردات عموميه‌نك منبع اصليسى دائما دكلسه‌بيله دها اوزون بر مدت تكاليفه منحصر قاله‌جقدر . او حالده يالكز خزينهٔ دولت ايچون دكل افراد اهالى ايچون‌ده اك خيرلى اصول تكليف نه‌در ؟ مكلفين و ملتك صنوف مختلفه‌سى اوزرنده تكاليف نه‌كبى نتايج حاصل ايدر ؟ يالكز استحصالات ماديه اوزرينه دكل، افراد ملتك استقلال وحريتلرى وحال انتظاملرى اوزرينه تكاليفك تأثيراتى نه‌در ؟ بومسائلك نه‌قدر ممكنسه اوقدر تعميق وتدقيقى وبرنتيجه‌يه ربطى لازمدر .

هركس ويركونك نه اولديغى حقنده اولدقجه طوغرى بر قناعته مالكدر . هرزمان دولت كرك طوغريدن طوغرى‌يه كرك بالواسطه خلقدن بر مبلغ طلب ايدوب‌ده خلق بونك مقابلى اوله‌رق همان برشى كورمزسه بر ويركو تأديه ايتديكنى سويلر . معمافيه شيمدى‌يه قدر اقتصاديون و ماليون ويركونك تعريفنده اتفاق ايده‌مه‌مشلردر . چونكه بسيط وعمومى برحادثه‌يى بيان ايده‌جك يرده ويركونك تعريفى مختلف اصول ماليه واقتصاديه‌نك اساسى اولمسنى آرزو ايتمشلردر .

ويركو ، اصلاً وعادياً مصارف حكومته

مدار اولمق اوزره دولتك افراد ویا اموالدن کرك بلاواسطه کرك مکتوماً وخفیاً ایسته‌دیکی برشیدر . بومصارف ای‌وفنا ، ظاهر ویا خفی اولسون ؛ یاعمومك یاخود برقاچ کشینك منفعتی اوغورنده اختیار ایدلمش بولنسون بواختلافلر ویرکونك خاصهٔ مادیه‌سنی دکیشدیرمز ، آنجق اقتصادی واجتماعی نتایج تولید ایده‌بیلیر .

مثلا چین کبی برحکومت قرض ایدلسین که اوراده واردات تکالیفك کافه‌سی اجنبی داینلره ویرلمکده ، ویا زینت وسفاهت اوغورنده‌قوللانلمه یاراسین ؛ چین اهالیسی حکومتك کندیلرندن طلب ایتدیکی مبالغدن استفاده ایتمیورلر دیه ویرکوویرمیورلردیه‌بیله‌جکمی‌یز؟ اکرمصارف حکومت ایچون دولت طرفندن اهالیدن ویا اموالدن ایسته‌نیلن شیئه ویرکو دیمزسه‌ك افکار وحسیات‌عمومیه‌یه وکله‌نك شیمدی‌یه قدرکی صورت استعماله مخالفت ایتمش اولورز.

لکن ، ویرکونك یالکز صفت حاضره وتجربیه‌سنه باقیله‌جق یرده عجبا ویرکو کافهٔ قواعد عدالت وبصیرت اوزرینه اداره ایدیلن برجمعیتده ناصل اولمالیدردیه صورولورسه بوراده تعریف تعدد ایده‌بیلیر .

اك بویوك اقتصادیون ، آدام اسمیت ، ژان باتیستسه ، ریقاردو ویرکوخدمات عمومیه‌نك موجب اولدیغی مصارف ایچون افراد اهالیدن ایسته‌نیلن حصهٔ مفرزه‌در دیمکله اکتفا ایتمشلردر. بوصوك زمانلرده قورسه‌ل‌سه‌توی ، پرودون ، قله‌مازران ، ژوزف غارنیه دخی بو تعریفی اساساً قبول ایتمکله برابر کتابلرینك بشقه یرلرنده بوکا بعض تصحیحات وایضاحات علاوه‌سیله تعدیل ایله‌مشلردر. بوتعریفدن برشی تغییرایتمك مشکلدر. چونکه براز اوزاقلاشنجه آشاغیده کوستریله‌جکی وجهله خطالره دوشولور.

سویله‌نیله‌جك یالکز شو واردرکه مصارف حکومت‌ممکن‌مرتبه‌معقول‌وجمعیته‌نافع‌اولمالیدر. میرابو طرفندن ١٧٨٩ سنه‌سنده قلمه آلنان برلایحه‌ده دنیلیورکه : « ویرکو اهالئ مملکتك بردین مشترکی ، جمعیتدن نائل اولدیغی خدماتك بربدلیدر... جمعیتك حیله‌سنی استحصال ایچون برآوانس ، هریرده‌هرکسدن ایسته‌نیلن برشیدر. بوتعریف احتمال که براز مبهمدر؛ لکن یاکلش دکلدر . قصوری ویرکویی یالکز بر مملکتك اهالیسنه حصر ایتمیسیدر . حال بوکه تکالیفك برچوغی سکنهٔ مملکتك عمومنه ، حقوق اهلیه وسیاسیه‌دن محروم اولانلرله مملکتده املاکه متصرف بولنان یاخود یالکز مرور ایدن اجانبده مطروحدر .

تکالیفك یاکلش ویانقصان اولان تعریفلرینی اوچ قسمده جمع ایده‌جکز :

ویرکو برمبادلهٔ خدماتدر ؛ ویرکو آسایش وامنیتك ضمانی اوله‌رق تأدیه ایدیلن برسیغورطه اجرتیدر ؛ ویرکو سرمایهٔ ملینك ایشله‌دلسی ایچون مقتضی مصارف عمومیه‌یی کوسترر .

بوتعریفلر مصنعدر ، لکن هر بری ناقص اولدیغی کبی هپسی برلشدیرلسه ینه نقصاندر. اختراعات جدیده‌دن اولان صوك تعریفدن بشقه دیکرلری ظاهراً قیمت علمیه وحسیات

انسانیتپروورانه‌یی حائز کوروندکلرندن خیلی شایع اولمشدر.

ویرکو حکومت طرفندن ایفا ایدیلن خدماتك مکافاتیدر دیمك هرزمان صحیح اولماز. هیچ اولمازسه مادام قله‌مانس روایه‌رك دیدیکی کی بو تعریفی توسیع وایضاح ایتمه‌لیدر. دیمك کودیره خدمات شخصیه یاخود هرنوع تکالیف شکلنده قوای مستحصله‌ثروته مطروح بر حصهٔ مصیبه‌درکه اهالیٔ مملکتك کافه‌سی جمیتدن نائل اولدیغی، نائل اولمقده بولندیغی ونائل اوله‌جغی خدمات مقابلنده. انسال آتیه‌نك منافعی ایچون انسال ماضیه‌نك یاپدیغی آوانسلرك استردادی صورتیله بودیغی اوده‌مکه مجبوردر.»

مادام روایه‌ك بوسوزلرنده براز کوستریش وار ایسه‌ده بو تعریف ویرکونك ناقص تعریفلری آراسنده اك آزقا اولانلرندن بریدر. فی الحقیقه دیکر مؤلفلرك اهمال ایتدیکی بر ماده‌یی مادام روایه‌ر نظردقته آلیور. یعنی دیون عمومیه ایله فائض و آمورتیسمان ایچون بو دیونك ایجاب ایتدیکی حصهٔ تکلیفدن بحث ایتمك ایسته‌یورز. افراد جمیتك کافه‌سی ویرکو ویرمکله حکومتدن یالکز حالاً نائل اولدیغی خدماتك مقابلی اونه‌مش ویا انسال سالفه طرفندن اجرا ایدلمش اولان مفید آوانسلری استرداد ایتمش اولمایور. بلکه کرك معاصرلرینك، کرك اسلافنك خطالری و یاعقلسزلقلری اثری اوله‌رق ملته یوکلندکلری بارکرانك کندی حصه‌لرینه دوشن قسمی ایله‌ده مکلف اولیور. حکومات یالکز خدمات ایفا ایتمزلر، خطالرده ارتکاب ایدرلر.

حبش ایمپراطوریچه‌سی
S. M. L'impératrice Taïtou.

همان هرمملکتده تکالیفك اعظمی یالکز مصارف بیهوده ایچون دکل بلکه مصارف مضره ایچون عقد ایدیلن دیونك فائضلرینی تأدیه‌یه مخصوص اولدیغی جهتله ملتی دائمی وتام بر مسئولیت آلتنه وضع ایدرلر. حکومت برهیئت معنویه درکه افراد ملتك کافه‌سی نامنه حرکت ایتدیکی جهتله بو افعالدن او افرادك کافه‌سی مسئولدر. عینی ملتك کافهٔ افرادینك وهر ملتده انسال آتیه‌نك مسئولیتی اساسی، جمیتدن کوران بر خدمتك مقابلی اولمایه‌رق بلکه اولجه وقوعه کلن خطانك تعمیری ایچون موضوع اولان کالی مشروع قیلار. اکر ویرکویه صرف حکومتدن کوریلان خدماته مقابل ویریلان براجرتدر دیرسه‌ك بو حال دیون ملیه‌نك عدم قبول نظریه‌سنی انتاج ایدر. بعض حکومتلر ویرکونك بوراده ذکر ایدیلن شو تعریفنه مشابه اسباب

سردیله دیونی تأدیه‌دن استنکاف ایله‌مشلردر. افتراق محاربه‌سنه ختام ویرن صلحك عقدندن صکره متحدهٔ آمریقاده برطاقم کیمسه‌لر محاربه اثناسنده عقد ایدیلن دیونك عدم تسویه‌سی فکرنده بولنمشلردر. بوکاده سبب اوله‌رق «محاربه» دیمشلردر، جمعیت ایچون مضر برحال اولدیغنده شبهه اولمادیغندن بوقدر مشئوم برصورتده صرف ایدیلن مبالغك فائضنی تأدیه ایچون اهالی' مملکتی مجبور قیلمقده نه مشروعیت، نه‌ده مناسبت واردر. حال بوکه خلوص نیت ومسئولیت ملیه اساسلرینك بو کبی ملاحظه‌لرله و بوکا مماثل مثاللرله قابل تألیف اولمسنه طرفدار دکلز. ایشته بونك ایچوندرکه ویرکو خدمات ملیه‌نك مکافات محضیدر تعریفنی ناقص بوله‌رق مؤاخذه ایدیورز.

فی الحقیقه اگر برمعنای خصوصی' قابارق عمومی برمعناقصد ایدیلووسه بوتعریف طوغریدر دیه اصرار ایدیله بیلور. یعنی افراد مملکت طرفندن تأدیه ایدیلن تکالیفك مجموعی مکلفین، جمعیتدن نائل اولدیغی بالواسطه ویا بلا واسطه، مادی، معنوی فوائدك مقابلی کبی عد ایتمکله برابر بوکتله تکالیفك برقسم کلیسی ده حکومتجه حالاً ویا ماضیاً ایفا ایدیلن خدماته مقابل اولمایه‌رق بلکه ده جمعیت ایچون برفائدهٔ حقیقیه‌سی اولمادیغی حالده عقد ایدیلن تکالیفك فائضلرینی تأدیه‌یه حصر ایدلدیکی قبول ایدیلوب ده یك عمومی برمعنا مراد ایدیلور وایشك جهت اخلاقیه‌سی دوشونیلورسه بوتعریف شایان قبول اوله بیلیر. فی الحقیقه برجمعیت نه قدر فنا اداره ایدیلورسه ایدلسون علی العامه افرادینه یالکز مادی دکل بلکه صمیمی بعض خصوصات تأمین ایدرك هیچ اولمازسه قسماً آنلرك ایفا ایتدکلری مبالغ مقابلی اودنمش اولور. ایشته هرکسك طوغدیغی مملکتك امور مالیه‌سی نه‌قدر فنا اولورسه اولسون بونك ایچون تبدیل ملیت ایدنلرك آنجق پك محدود اولملری بوندن ایلری کلیر. لکن ویرکونك تعریفنی بو نقطهٔ نظردن محاکمه ایدرسه‌ك ساحهٔ اقتصادی ومالیدن براز چیقمش اولورز، ویرکویه، هرزمان مبادلهٔ خدمات نظریله باقیله‌ماز.

حبش ایمپراطوری
S. M. I. Menelick. 11

تحلیله ایتدیکمز ایکنجی اساس ویرکو برسیوزیط اجرتیدردیه وقوع بولان تعریفدر. بوتعریف برنجیدن دها ناقصدر. حکومته عادی برژاندارمه نظریله باقق وظائف حکومت

حقنده پك یاكلش برفكره مالك اولمق دیمكدر. مرهانكی بر اوروپا دولتنك بودجه‌سنه عطف نظر ایدیله‌جك اولورسه كوریلورکه اسایش ایچون وقوعه کلن مصارف پك جزئی بریكون تشكیل ایدر. ضابطه، محبسلر، پولیسلر، عدلیه‌نظارتنی برابرحساب ایده‌جك اولورسه‌ق

وبحریه بودجه‌لرینی ده علاوه ایده‌جك اولورسه‌ق آنجق بودجه‌نك ثلثه بالغ اولور. او حالده ویركو سیغوریطه اجرتیدر دیه وقوع بولان تعریف پك محدود برتعریفدر. اكر بوتعریف طوغری اولسه‌یدی حكومت ملتك مادی ومعنوی اصلاح حالی یولنده مصارف اجراسنده

اخیراً رسم كشادی اجرا قلنان حیدرپاشا استاسیونی
Station de " Haïdar Pacha » recemment inauguré.

فرانسه‌نك حال حاضر بودجه‌سنك انجق یكرمیده برینی اشغال ایتدیكنی كوریرز. وظیفهٔ اصلیه‌لری یالكز آسایشك محافظه‌سندن عبارت اولمایوب بلكه خارجده تأثیرات ملیه اجراسی، مملكتك محافظهٔ شان ومكنتی كبی دها مهم دیكر برطاقم وظائف ایفاایدن حربیه

لاقید بولنوردی: وسائط نقلیه واختلاطیه، تربیهٔ ملیه امرینه‌مك تأمینی، مؤسسات خیریه وسائره نظر دقتی جلب ایتمزدی.

ویركونك بر سیغوریطه اجرتی اولدیغی حقنده‌كی نظریه‌نك طوغری اولمادیغنه دیكر بردلیل‌ده سیغوریطه شركتلرینك تحت تأمینه

آلنمش اولان اشخاص املاکنك قسماً وكلياً ضياعی تقدیرنده حكومتدن بسبتون بشقه صورتده حرکت ایتمه‌لریدر. سیغورپطه شرکتی حریقده تلف اولان ملکك، دکزده غرق اولان سفینه‌نك، طولودن بوزولان محصولاتك، خسته‌لقدن وفات ایدن حیواناتك تماماً دکرینی سزك حقوقكزه تجاوز ایتمه‌مسیدر. ایسته‌ر آفات طبیعیه، ایستر افعال بشریه طرفندن وقوعه کتیریلن ضرر وزیانی تضمین ایتمز. بو ایسه‌ك حسن ایفای وظیفه ایتمه‌سندن طولایی. برخرسز مالكزی چالسه حكومت سارقی تعقیب ایدر، فقط اکر اموالكزی تلف

حیدر پاشا استاسیوننك منظرهٔ عمومیه‌سی
Vue générale de al Station " Haïdar Pacha »

اودر. بالعكس بر آفت طبیعیه برشخصك مالنی محو ایتسه، محاربه‌ده خراب اولسه حكومت اوبیچاره شخصه تضمینات ویرمز، یاخود ویرسه بیله غایت نادر احوالده جزئی بر مبلغ ویررکه‌بوده اعانه نوعندن برشیدر. حكومتك تحت تأمینه آلدیغی شی دیکر برشخصك جبراً واستهلاك ایتمش ایسه سزه تضمینات ویرمز. ایشته بونكله ثابت اولدی‌که حكومتك یاپدیغی ایش سیغورپطه‌جینك یاپدیغی ایشه اصلا بكزه‌مدیكندن ویرکونك‌ده سیغورپطه اجرتیله بر مناسبتی یوقدر. حتی تعبیری تخفیف ایدرك ویرکو امنیت وسلامت خدمتنك بدلیدر

دیسه‌ك بیله تعریف ینه ناقصدر . زیرا یوقاریده
سویله‌دك که حکومت آسایش وامنیتك وقایه
ومحافظه‌سندن بشقه برخیلی خدمتلر دها ایفا
ایدر . بوندن بشقه ویرکو طرف حکومتدن
یالکز ماضیاً ویا حالاً ایفا ایدلمش و ایدلمکده
بولنمش اولان خدمات حقیقیه‌نك مقابلی دکلدر .
بلکه ویرکو ، مسئولیت ملیه اساسنك تطبیقی
سایه‌سنده ، حکومتك تحمل ایتدیکی هر نوع
یوکدن افراد اهالینك حصه‌سنی‌ده ارائه ایدر .

شیمدی اث یکی اولان اوچنجی اساسه یعنی
ویرکو سرمایهٔ ملینك ایشله‌دلمسی ایچون مقتضی
مصارف عمومیه‌یی کوسترر دیه ایراد اولنان
تعریفه کله‌لم : بوتعریفده اولدقجه طوغری
کورینور و ملل حاضره‌نك اصول مالیه‌لرینی
اساساً دکیشدیرمك داعیه‌سنده بولنان بر
محرردن صادر اولمشدر . بو محرر سرمایه
اوزرینه‌موضوع یالکز بر ویرکونك طرفداری
اولان موسیو مونیه‌در . [*]

[*] موسیومونیه‌نك ۱۸۷٤ تاریخنده پاریسده
طبع اولنان « سرمایه اوزرینه موضوع ویرکونك
تطبیقات ونظریاتی » نام اثرینه مراجعت وفاتندن
صکره‌یعنی ۱۸۷۹ سنه‌سنده‌اوغلی‌طرفندن سربستیٔ
مبادله وویرکو نامیله نشرایدیلن اثرنده دوق‌ویقتور
دوبروغلی ویرکو استحصالك مصارف عمومیه‌سنی
ارائه ایدر نظریه‌سنی کمال شدتله مدافعه ایلمشدر .
« حکومت‌استحصال‌اجتماعینك موجب‌اولدیغی مصارف
عمومیه‌نك متعهدیدر، حکومت، بعض جهتله، بالجمله
مستحصللرك سندیقه‌سیدر . » متوفی دوق شونیده
علاوه ایدیور : « مصارف حکومت حقیله سویله‌
بیله‌جك‌اولورسه‌استحصال‌ملینك‌مصارف‌عمومیه‌سیدر.
مؤلف بوندن ویرکو بالواسطه تکالیف طریقیله ،
ملتك سرمایه‌سی اوزرینه مطروح اولمالیدر نتیجهٔ
غیر صحیحه‌سنی استخراج ایدیور .

بوتعریفده ایکی اولکیلردن دها ناقصدر :
آنجق بو تعریفی تشکیل ایدن کله‌لرك هر برینه
یعنی ایشله‌دلمك ، مصارف عمومیه ، سرمایهٔ ملی
تعبیرلرینه بك واسع معنالر ویرلدیکی تقدیرده
طوغری نظریله باقیله بیلیر . حال حاضرده
مادی، بلکه‌ده غیرمادی برخدمتك ایفاسی‌ایچون
ویریلیان مصارف حکومته قابل تطبیق اولمامق
قصوری واردر . مع‌مافیه بومصارف موجوددر
وهرزمان موجود اوله‌جغی دوشونله‌لیدر .

حکومتك آتیاً دائما متبصر و احتیاطکار
اوله‌جقلرینی ظن‌ایتمك بوتون انسانلرك برکون
کلوب‌ده فضیلتکار وزکی‌اوله‌جقلرینی‌امید ایتمکه
بکزر . او حالده ، اکر حکومات احتیاطسز-
لقلری وعلمسزلقلریله یاخود قومشولرینك
تدبیرسزلکلری ، حمقلری ، حتی تجاوزلریله
سرمایهٔ ملینك ایشله‌دلمسنه متعلق اولمایان بعض
مصارف اختیارینه مجبور اولسه‌لر اهالیٔ مملکت
ویرکو ایله بو مصارفی تأدیه‌یه مجبور اولمایه-
جقلرمی؟ بناءً علیه بوتعریف اولا غایت محدود
اولمق ، ثانیاً دیون عمومیه ومحاربات دولیه کبی
بك عمومی حادثاتی نظر دقته آلمامق شائبه‌لرندن
قورتولاماز .

الحاصل شمدی‌یه قدر سویله‌نن تعریفات
فلسفیه‌نك کافه‌سی یا یاکلش یاخود ناقصدر .
ویرکو ، یالکز بر مبادلهٔ خدمت دکلدر ؛
استعمال ایدیلن تعبیرات توسیع وتغیر ایدلمدکجه
ویرکونك سیغورطه اجرتی اولدیغی شایان
قبول‌اوله‌ماز . بوتعریفده اصلا قطعیت یوقدر ؛
ویرکویه امنیت وآسایش خدمتك مقابلیدر

Un tableau touchant الواح حیتدن ...

دیمك وظائف حکومتی وافراد مملکتك مجبوریتلرینی پك محدود عد ایتمکدر . ویرکو سرمایهٔ ملینك ایشلهدلسی ایچون مقتضی مصارفی کوسترر دیمك نظردقتی پك زیاده حصر وتحدید ایتمك وقایع سیاسیه واجتماعیهنك قسم کلیسنی اهمال ایتمکدر . اوحالده ویرکویی ناصل تعریف ایدهجکز ؟ سویلهدك که اکر بسیط برتعریف ایسترسهك یالکز شو کلمهلرله قناعت ایتمهلی یز : « ویرکو مصارف حکومتدهکی حصهسی اولمق اوزره افراد ملتدن ایستهنیلن شیدر » اکر بو تعریف پك بسیط وپك عملی کورنیورسه آتیدهکی تعریفه مراجعت ایتمهلی : « ویرکو حکومتك ایفا ایتمکده اولدیغی ویا ایفا ایتدیکی خدماتك مقابلیدر . بوندن بشقه مسئولیت ملیه اساسنك تطبیق واسطهسیله ، حکومته تحمیل ایدیلن هرنوع یوکدن هرفردك تحمل ایتمکه مجبور اولدیغی حصهیی کوسترر . »

عینیزاده :

حسن تحسین

ليل سهران

مظلم شبك اوزاق ياقين آغشتهٔ ملال
اعماق اختفاسنى ستر ايلمش سكوت ؛
بعضاً ويرر آغاجلره برباديى مجال
دالغين تنسمات ايله برلرزش صموت .

ناكاه قارشى داغلرى برنور ابتهال
تلثيم ايدنجه پردهٔ اظلال ايدر سقوط ؛
آى ديركه شيمدى عالمه : « أى روح انفعال ،
بن كلدم ايشته يأسكى برلحظه‌جك اونوت ؛

وير اضطراب قلبكى روحمده صاقلايم !. »
برلحظه صوكره كيرلى سياه بربولوتله ماه
انوار ابتسامنى اورتر ، افول ايدر.

برسرمدى عدم قالان آفاق ناله‌ور
اظلاله ديركه : « أى شب پرصمت وپرتباه
سن ديكله اضطرابى بن برآن آغلايم !.. »

سلانيك ـ ياليلر ، ١٣٢٥

علی جانب

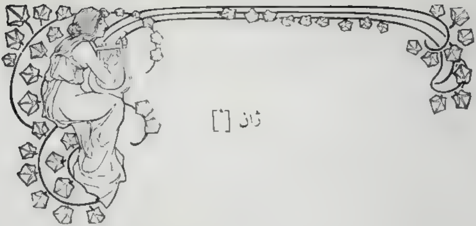

ژان [*]

لكن كون نظافتدن باشقه هرشيئي حق
ايكي كوچوك كوبكي بولونان برلوقنطه ده طعام
ايتمك مجبوريت اليمه سنه كرفتار اولمش ايدم .
بولوقنطه ده صولى اتلر ، سبزه لر ، طاتليلر همان
همان قابل تناول دكلدر . پيترلري كوفلي ، ميوه لري
چوروك نوعندن منتخبدر ؛ بيرايي صوغوتمق
ايچون ايچنه قار آتارلر ! يازين باغچه يه نكزه .
دلك ايستيلامش طار حوليسنده هوا آلمق
قابل اولماز . قيشين ايچريسنده قارانلقدن
كوز كوزي كورمز . قپوسندن كيرر كيرمز
يمك قوقولري انسانك شامه سني عادتا تخريش
ايدر . بوحاللر يله برابر اولدقجه رغبت قازانمشدر .
دها طوغروسي برخيلي مشتريسي واردر . چونكه
لوقنطه نك بولوندوغي ايشلك جاده ده هرنصلسه
شمدي يه قدر باشقه يمك يه جك بر ايپيله مامش .
ايشته بوموقعنده يكانه مضيق اضطرابك مطبخه
اوزاق بركوشه سنه چكيله رك اسمارلاديغم كولبا .
صدي پيشنجه يه قدر كوچوك صارى كوپكك
اغزينه بيه ميه جكمدن امين اولديغم ! كمكك
پارچه لريني آتمقله وقت كچيرمكده ايكن قارشيدن
برآدمجغزك كلكده اولدوغني كوردم .

اوزون بويلو ، آق بيقلي ، صارى بكزلي ،
كوزلرنده بولوتلرده مختفي كواكبك نوري قدر
طونوق بر ضيا كورولبور ؛ جبهه سنده برمعناى
روحاني طولاشيور . بياض دوداقلرنده خفيف
براهتزاز وار . غايت ياواش يورويور .
صاغ قولي يانته صارقمش ، حركتدن تماماً
ساقط . صول الندهكي باستونه اتكا ايتمدكجه
صاغ اياغني آتمغه مقتدر دكل . بوزواللي آدمه
نزول اصابت ايتمش اولدوغنه يكنظرده حكم
ايتدم . خسته لقله اختيارلغك برلشمسندن
حصوله كلش اولان شو لوحهٔ انقراض كوكلمه
بك طوقوندي . كيم بيلير شوجسم نيم حيات
بهار عمرنده نه قدر زنده ، كيم بيلير شو ظل
وجود صباح ظهورنده نه قدر تابنده ايدي ؟
كيم بيلير نه لر سومش ، نه لر كورمش نه لر
طويمشدر ؟ كيم بيلير آمال و آلامك تهاجمات
متتابعه سنه قارشي نه قدر سنه لر كوكس كره رك
ياشامق ايچون اولوملرله نجه لشمشدر ! عجبا
مدت عمرنده هيچ بختيار اولمامشميدي ؟ قابلي ؟

[*] تقريباً اون بش سنه اول يازلمش ده نشر اولونه مامش برحكايه جكدر .

آرژانتینده جمهوریت مؤسسلرندن مشهور جنرال سان‌مارتن ایچون یاپیلان
هیکلك کشاده اجرا ایدیلان رسم کشادنده تعظیم عسکریه
Soldats de la République Argantine.

سان مارتن هیکلك اوکنده عسکری رسم کچید
le drapeau de la flotte Argantine Saluant le monument
au monent ou on la découvre.

البته شو اختیارلرده حیاتك یك نوشین خواب غفلتلرینه دالدیغی زمانلری واردی . کیم بیلیر نه‌قدر رؤیالر کورمشدر !

صباوت ، شباب ، محبت ، عائله ، ثروت ، شهرت ، جمعیت ، انسانیت.... کبی عمر بشرك مبدأندن منتهاسنه قدر اجرای احکام ایلین نیجه غایهٔ خیالیه‌نك تماثیل فرشته‌لقاسیله کیم بیلیر نه‌قدر سنه‌لر هم بزم وصال اولدی؟ ایشته آرتق طاتلی ، آجی ، سویملی ، دهشتلی ، علوی ، دون ، مطنطن ، محقر رؤیالرك جلوه‌گاه ظهوری اولان او درین حیات اویقوسندن اویانیور! آرتق طبیعتك کندیسی ایچون خلق اولونمادیغی بلکه کندیسنك اجزای طبیعتدن برفرد محقر اولدیغی بتون موجودیتی صارصان آثار اضمحلال ایله اکلامغه باشلایور ! نه‌دهشتلی حال! حیات اویقوسندن اویانمادن مماتك خواب ابدیسنه طالمق ممکن دکلیدر ؟ زواللی اختیار !

بن شو آجی تفکرمه طاوب کیتدیکم صیراده اختیار بولوندوغم ماصه‌نك یانندهکی ماصه‌یه قدر کلش اوطورمش . غارسون یمك طباغنی کتیروب ده‌لوقنطه خدمتجیلرینه مخصوص برقیدسزلقله ماصه‌مك اوزرینه آتیور نیجه عادتا اورکدم واوزمان اطرافمه باقنغه باشلادم. اختیار خسته‌نك یانمده‌کی ماصه‌یی انتخاب ایتمش اولمسی بنی پك سویندیردی : احوالنی تدقیق ایتمك ایچین قلبمده برارزو حاصل اولمشیدی . بویله بتون برسرکذشت مصائبی وجود علیلیله تجسم ایتدیرن بریرمریضك احوالنی دکل، بولوندوغم یرلرده اطرافده جریان ایدن وقوعاتك جمله‌سنی

ممکن مرتبه تدقیق ایتمك اوته‌دن بری معتادمدر چونکه اعتقادمجه رومان ، تیاترو ، نوول کبی شیلر یازمغه خواهشلی اولانلره کوره احوال عمومیهٔ بشریتی اوزاقدن اوزاغه عقل وحس ایله تصور وتخیل کافی اوله‌ماز. ایشته بونك ایچیندرکه اوروپاده آلام بشریت وروح انسانیت حقنده تدقیقاتده بولونان بیوك حکایه نویسلر ، فلسفه وپیسیقولوژی ایله متوغل اولان ادیبلر هیچ برزمان کندیلرینی طبیعت وانسانیتك تصویر الواح تکاملنده بهره‌دار وقوف وکمال عد ایده‌مزلر، دائما بولوندقلری محیطك تعمیق تفرعات وجزؤیاتنه اشد احتیاج ایله محتاج اولدقلرینی اکلارلر وکوردکلری ، اکلادقلری حادثات حقنده مخطره دفترلرینه نامتناهی ارشادات قیدایدرلر. حقیقت ، دالغه‌لری بولوتلرله اوپوشن ، کوپوکلری ضیالره رقابت ایدن عمانلر؛ بولوتلریله طاغلری قوینده صیقان، شمشکلریله شیطانلرك کوزلرینی قاشدیران اسمانلر نه‌قدر تصورایدلسه بونلرك مناظر عظمت آراسنه فکراً تقرب بیله قابل اوله‌مایه‌جنی کبی نوع بشر دینیلن عالم ذی‌حیاتك‌ده تعاقب امواج احتیاجاتی، تهاجم سحائب تفکراتی کورمك ایچین دریالرینك اعماق مظلمه‌سنده یوزمکدن ، سمالرینك آفاق نامتناهیسنه اوچقدن باشقه چاره یوقدر !

اختیارك یاننه ایکی خدمتجی کلش ایدی . برتهالك احترامکارانه ایله ماصه‌سنك اورتوسنی قویدیلر . طباقلرینی، چتال بچاغنی، بارداغنی، صراحیسنی کتیردیلر. کندیسی، حقنده کوستریلن

آثار رعايته نظر ممنونيتله باقيوردی. غارسونلردن بری يمك ليستهسنی اوبری اكمكی كتيردی . ليستهيی اختيارك اوكنه براقاديلر ، كوزينك اوكنه طوتديلر. شو معامله بكا غريب كورندی: برمشتری ليستهيی ايستديكی زمان اوقويهمازمی؟ ياننه غارسون كليركلز ييهجكی يمكلری سويلكه مجبورميدر؟ هم بويله اولسهبيله يمك ليستهسنی مشترينك بورننه صوقمغه نهلزوم وار؟ بونلر نهتربيهسز غارسونلر ... مكر بنم حقارت عد ايتديكم معامله عين رعايت ايمش: اختيارك ديلی طوتوق ، لاقيردی سويليهميور. يمكلرك هيچ سنی نظر دقتندن... بلكه نظر حسرتندن كچيردی، پارماقلرينك دريلری صويولمش اولان صول الی ياواش ياواش يوقاری يه قالديرهرق ليستهده ايكی يمك اشارت ايده بيلدی : ات صوبی ، بين طواسی . كنديسی يمكلری انتخاب ايدركن خدمتچيلردن بری اكمكی طوغرامش، طباغنه طولديرمش ايدی . بيچاره آدمك ايكی الی يوقكه اكمكی طوغرايه بيلسون ! ييهجكنی حاضرلامالی ، قارنی طويورمالی. چونكه ايستهمكده محروميتك نتايج طبيعيهسندن اولهرق بردليقانلی قدر متهالك ونا شكيب ايسهده ييه بيلمك ايچين وجودينه بلية مرضك ويرديكی وهن وعطالتله برچوجوقدن دها عاجز.... هله يمكنی يمكه باشلايه بيلدی . برصورتده كه حالنه آجيامق قابل دكل : برعزم واقدام مديددن صوكره صول الی ياواش ياواش قالديرييور ، برلقمه اكمك آليور ، ات صوينك ايچنه آتيور . اكمك ايچـه ايصلانوبده برچامور حالنه كلنجه اوخمير پارچهسنه چتالی تيترهيه تيترهيه باتيرييور، پاريسی نه طباغه دوشورهرك برمقدارينی اغزينه كوتوروبور صوكره چتالی براقوب قاشيغنی آليور ، ات صوينی ايچيور . اكلاشيلان صول النده ده لزومی قدر قوت يوقكه حركتلرينی پك زياده ترددله اجرا ايتمكدهدر. بعضاً كنديسنك شوحالی جلب انظار ايدوب ايتمديكنی اكلامق ايستيورمش كبی ، اطرافنه حزين ومترددبرنكاه استفهام فيرلاتيور. كيمك نهسنه لازم ؟ اوراده بربيچاره وارمش، يمك ييهميورمش ، خسته ايمش خلق بونلری دوشونور ، كورورمی ؟ دوشونوب كورمكه خلقك وقتی ، فطرتی مساعدميدر ؟ اختيار بنم بولوندوغم طرفه عطف نظر ايتدكجه كوزلرمی چويرمكه مجبور اوليوردم . بلكه زواللی آدم احوالنه دقت ايتديكمدن طولايی متأذی اولور؟

بيچاره منزول ات صوينی ايچنجهيه قدر بن يمكمی بتيرمش ، قهومی بيله ايچمش ايدم. مع مافيه قالقوب كيتمدم . او مريضك ياننده بولنهرق حالنه آجيمق دهاطوغروسی اويمكنی بيتيرنجهيه قدر حركات و سكناتنی كورمك ايستيوردم . اصابت ايتمشم : لوقطهدن چيقوب كيتسهيدم مؤثر برلوحهٔ حياتك تماشاسندن محروم قالهجقدم :

اختيار چتاليله طباغه اووردی ، غارسونلر قوشوشديلر. برآز زمان مترددانه دوشوندكدن صكره « بو يا بادا بو يا دا ! » ديه كـكلهدی . نه معناسز سوز ! غارسونلر صورمغه باشلاديلر.

آرژانتین جمهوریتی مؤسسی (سان مارتن) ك هیكلك رسم كشادی اثناسنده ارکان حکومت

Monument au Général San Martin, le fondateur de la Réphlique Argantin.

سان مارتنك هیكلی اوكنده سوارى عسكرينك رسم تعظيمى

Inauguration du monument San Martin

آرژانتینده جنرال سان مارتن نامنه
بو دفعه رکز اولنان هیکل

Statue du Général San Martin inauguréé derniérent à Argantine.

سان مارتنك هیکلنی
اعمال ایدن هیکلتراش

Sculpteur de la Statue du Général San Martin.

منزول باشقه جواب ویرمیور . « بو یا با دا بو یا دا » . بو اکلاشلماز عباره‌یی ایکی اوچ دفعه تکرار ایتدکدن صوکره حدتلندی ، قان باشنه صیچرادی ، یوزی قپ قیرمزی اولدی . جیبندن پاره چانطه‌سنی چیقاره‌رق آچدی ، بونی قاوشیسنده‌کیلره کوستره‌رکینه او عباره‌یی شدتله تکرار ایتدی طوردی . غارسونلردن بری « افندی آدمکزی چاغیره‌لم نه امر ایتدیککزی اکلایه‌میورز » دیمه‌سیدی بیچاره منزولك بالکه صاغلم طرفنده نزول اصابت ایده‌جکدی : آدمنی چاغرملرینه موافقت ایتدیکنی براشارتله اکلاتجه خدمتجیلر شتابان اولدیلر . برقاچ دقیقه صوکره آدمی کلدی ، صورمغه باشلادی :

— نه ایستیورسکز افندم ؟

— بو یا با دا بو یا دا !

— توتونی ، سیغاره‌می ، کاغدمی ، پوسته‌یه مکتوبمی ویره‌جکسکز ؟ برادریکزیمی ایسترسکز ؟

— بو یا با دا بو یا دا .

اختیار بو سوزدن باشقه برشی سویله‌میوره متصل پاره چانطه‌سنی کوستریبوردی . اوشاغی برچوق سؤاللر ایراداندن صوکره نهایت مقصدینی اکلایه‌بیلدی : بدبخت آدمجکز پاره بوزدیرمق ایستیورمش .

نزول اصابتیله خاصه تکلمدن ده محروم اولمش واحتیاجات مبرمه‌سنی استحصال ایچین آنجق میرلدانه‌بیلمکه محکوم قالمش اولان بیچاره آدمجکز بو قدر اهمیتسز برمقصدینی اکلاتمق ایچین اون بش یکرمی دقیقه اوغراشمش .

اولدوغنی همان اونوتیویردی ، افهام مرامه مقتدر اوله‌بیلدیکنی اکلاتجه عادتا سوینیدی . اوکنه کتیریلن بین طواسنی ینه اولکی کبی کوجلکله یمکه باشلادی .

بوصیراده لوقانطه‌یه برفامیلیا کیریوردی : قوی بنیه‌لی ، بیوجک وجودلو ، ایری کیکلی ، قیرمزی یوزلو ، آنجق قرق یاشنده تمیز کیتمش بر آدم ؛ قولنده بر مادام که قوجه‌سی کبی هر حالندن هر طورندن ثروت محتك بر دفینهٔ سیمین پیکری اولدوغی اکلاشیلیور . عافیتك حسن موزون وتامنه مظهر کوزل برقادین ، تمیز وکوزل‌ده کیتمش . آرقه‌لرنده دیکر بر قادین ، قولنـده نور طوپی کبی بر چوجوق طاشیور . امان نه عمر چوجوق ، نه سویملی یاورو : یاناقلرنده آچیلان غنجه‌لریله ، کوزلرنده پارلایان ییلدیزلریله جاذب روح برلوحهٔ ذی حیات ، برنوبارهٔ لطافت ! طونبول طونـبول اللرنی سود نینه‌سنك بوینه آتمش ، آیاقلرنی کیفلی کیفلی صاللایوب طورویور . کلدیلر ، اختیار الی تیتره‌یه تیتره‌یه آغزینه برلقمه کوتورمکده ایکن قارشیسنده وباقینده بولنان بر ماصـه‌نك اطرافنه طوپلاندیلر . چوجوغی اختیـارك بولوندوغی جهته اوطورتمشلر ایدی . صاحب عائله غارسـونی چاغردی ، اوچ بفتك اوچ ماقارنه اصمارلادی . ماقارنه‌لر بش دقیقـه‌ده بلع اولندی . اختیار ایکنجی لقمه‌سنی هنوز یوته‌بیلمش ایدی . غارسون بفتکلری کتیردی . بیچاقلر ، چتاللر اوینامغه باشـلادی . انظار ذوقی نه قدر سیراب ایده‌جك بر اشتها بر سی دمادم متزاید وفراوان ایله ییورلر ، ییورلر ! هله موسیو ایله سود نینه بربریله عادتا یاریش ایدییور . یا مینی مینی ؟ اوده ات صویتی بك اعلا اویدورییور . یمك کیتدکجه اوزادی ، بفتکدن صوکره طاتلی ، پینر ، یمش کلدی . هم ییورلر هم کوله‌رك قونوشیورلر . برشتامت ذوق وتغذی ، برهای وهوی سرور وصفا که تصویری جداً مشکل !

ظهور ودوام وسقوطلك سـاحهٔ طبیعتده طاشلر ، طوپراقلر قدر مبذول اولان لوحه‌لرندن ایشته برنمونهٔ مکمل ! بوکنج ، دینچ ، شادان ، بختیار عائله ایله بوسونوك ، بیچاره ، مأیوس اختیار ایشته تقابل ایتمشلر . برطرفده صحت ، ثروت ، محبت ، سـعادت ، امید ، آسمانلر قدر مشعشع ومکوکب برچهرهٔ آتی ، برسمای نورانور موفقیت ؛ دیکر جهتده اختیارلق ، مرض ، یأس وهجران قیالر کبی مخوف ودهشتناك لیال مظلمه ، ابدی برسقوط وانقراض !

بوعائله افرادینك چهره‌لرنده طولاشان خنده‌لر نه قدر روح استیناس ایسـه اختیارك کوزلرنده بلیرن کریه‌لرده اوقدر جالب حرمت ! نظرمی شو ایکی لوحهٔ طبیعه‌نك هانکیسـنه دهـا زیاده عطف ایده‌جکمی بنده تعیین ایده‌میوردم .

لکن اختیار یمکنی دهـا زیاده یاواش یمکه باشـلادی ، عجبا بر راحتسزلغمی وار ؟ یوقسه برقاچ قاشیقات صوییله طوییورمشمیدر ؟

خایر ، برنقطه‌یه نصب نکاه ایتمش ، بك مشغول کورونیور . یوزی دها زیاده صاررامش

كوزلرى دها طونوق... آرتق يملك يديكندن بيله خبردار دكل متصـل باقيور ، چوجوغه باقيور... اختيار، چوجوقدن نه ايستر؟ مزارك مهده توجهى نه ايچون اولسه كرك؟ منزولك الندن چاتالى بردن يره دوشـيورردى ، اياغه قالقدى. لوقانطه‌يه كيردكى زمانكى حركتندن چوق زياده سرعتله چوجوغك بولوندوغى اسكمله‌يه طوغرويورويور. منزولك شو حركتى انديشه‌مى موجب اولدى :

منزول اولانلرده بعضاً فوق العاده برهيجان عصبى ظهور ايدرده عادتا نه يابدقلرينى بيلمزلر؛ عجبا خسـته چوجوغه بر فنالقمى ايده جك؟ اياغه قالقيورمشم . بن كبى چوجوغك والده. سنده.ه آثار خوف وتردد كوروندى . فقط انديشه‌مز همان زائل اوليوردى ، ايكيمزده مسـتريح اولدق: اختيارك يوزنده اك مؤثر تأمينات قوليه‌دن بيك كره زياده اطمئنان بخشـاى قلب و جان اوله‌جق بر مآل علوى ، خيرخواهانه ، پدرانه برتبسم پيدا اولمشدى ، چوجوغى سومكه كيدييور. كلدى . معصومك اللرينى طوتدى . يوزينه باقه قالدى. چوجوق كوليوردى . لوقانطه‌ده بولونانلرك همان جمله‌سى بولوحه‌يه عطف نظر ايتمكده بر مجبوريت وجدانيه حس ايتديلر ....

اختيار بر دقيقه قدر حيران حيران چوجوغك يوزينه نصب نكاه ايتـدكدن صوكره قلب مجروحندن قوپمش قدر محرق، حزين برصدا ايله « ژان ! » ديدى . درت بش سـنه اول لسانينه ركاكت كلش اولان شو زواللى آدمك او زماندن برى معنـالى اوله‌رق برنجى تفوه ايلديكى بو « ژان » كلمه‌سى آغزندن چيقـار چيقماز كوزندن‌ده بردامله ياش قوپمش ايدى. زواللى منزول قانى چكلمش، صولمش دوداقلرينى مينى مينى ژانك ايپك صاچلرينه تماس ايتديروب‌ده چوجوغى بتون حرارت روحيله قوقلامغه باشـلايجه چشم بى تابندن قوپان قطرۀ غم سوزيله سوزيله چهرۀ زردندن يووارلاندى ، بم بياض بيغنك برتلندن چوجوغك باشجغزينه داملايبوردى! ژان اوزمان قهقهه‌لرله كوليوردى.

اختيار عائله‌يه باشيله بر تشـكر ايتدكدن صوكره بردن بره دوندى آرتق آرقه‌سنه باقمغه جرأت ايده‌ميـه‌رك كلديكى كبى ياواش ياواش لوقانطه‌دن چيقدى كيتدى . چوجوغك باباسى غارسونى چاغرمشدى . « بو آدم كيمدر ؟ »

« افندم بوبزم پك اسكى مشتريمزدر ، چلبى بولولوقانطه‌يى طوتمازدن اول بك اوغلنده‌كى بيراخانه‌مزه كليردى. زواللينك قيزى، طورونى دائما برابرنده ايدى . قيزى وفات ايتدى. الله باغشلاسون سزك چوجوغكزك ياشنده اولان طورونى « ژان » ده بركون اوليوردى !

واه بيچاره واه ! ديمك چوجوغمزى كندى طورونه بكزتمش !

هركسك يوزنده علائم تأثر كورلدى . مادام اجلك پنچه‌سندن قورتارمق ايستيورمش كبى چوجوغنى كوكسنه باصديرديغى زمان بن باشلرمى كوج حال ايله ضبط ايده‌رك لوقانطه‌دن چيقدم.

اختيار اميدلرى قدر بطى ، مأيوسيتلرى قدر حزين بر طور ايله يولك عكسى جهته كيدييوردى .

على اكرم

اوده‌مش عسکری قلوبی اعضالری

Les membres du Club Militaire à Eudémiche.

قبریس لفقوشه‌سنده حریت قلوبی اعضالری — [illegible]

Les membre du Club " Hurriet " à Lefkocha de Chypre.

بدبخت وجدانم

م . رؤف بكه :

انسانيق كوچولتن ، حياتى كيرنتى ايكرنج مفعتلرك تماشاى كردباد و غليانيله لرومدن فضله أزيلش دماغمى برآز ديكلندرمك . دائما هر يرده ايبلك كورمك ايستهين بدبخت وجدانمى صاف و علوى طبيعتك رياسز تسلى و نوازشلريله برآز ممنون ايده بيلمك ايچين همان كنديمى ايلك حركت ايدن واپوره آتشدم ..

واپور صاچديغى كوپوكلر آراسندن . مست و دلباز . سوزولويوردى .. قاپانيق هوا ، بودرين بر سكون تشرين ايله بى تاب ملال ايدى .. بوغازايچنك مورم كوزللكنده حساس روحلرى نجيب كدرلرله مسعود ايدن انجه مبهميلر تيترهشيور ؛ عظيم و كركين بر قاناد وقور سسزلكى ، غير مرئى موجوديله منظرهٔ محيطه سسلر ، الهملر دوكويوردى ... طبيعت ، اتباهلر سرين بر ملال مهيب ايله ، جريانات شئونك قهقهات رياكارينى صوصدورمق ايستيور كبى ايدى ...

كوكرتهده كناره داياتمش ، مبهوت وبى حركت ، مدهوش وبرحرمت . وعظ طبيعتى دكليوردم !.. حياتدن ، حقيقتدن . بشريتدن اوزاق ، پك اوزاق ايدم .. اوقدر اوزاق ايدمكه ولولهٔ لوث ، دغدغهٔ احتراص . طنطنهٔ كين ، دبدبهٔ ريا ... حيات انسانيتى كيرن بوتون بو زهرلى ييلانلر ايكرنج ايصليقلريله آرتيق قولاغمى طيرمالا يامبوردى ... سامعهم عفيفتنه ، مهيب ، معبدى بر سكونك شعرلر ، فلسفهلر ، ارشادلر افشا ايدن درينلكلرى ايچنده صانكه غيب اولمشدى !...

اوح نه بويوك ، نه مؤيد ، نه آكلاتيلماز واونوتولماز بردقيقه .. بر دقيقهٔ سيان .. حياتك بوتون آجى سنهلرينى بيقايان بر دقيقهٔ نوشين !...

— قوزوم بك افندى ، مرحمت ايديكز ، اون پارا ويريكز ، اولويورم ، آجلقدن اولويورم !...

بر آنده ، انجه بر فريادده تكزهين بوحسته سسله بر . ن اودقيقهٔ مسعوددن آيريلدم .. بر آن ايچنده كنديمى ، شفيق طبيعتك سينهٔ تسليسندن ، بى انصاف بر قوهٔ عن المركزيه ايله ، فيرلاتيلمش بر محيط خشينده ، مؤثر بر منظرهٔ حيات قارشيسنده بولدم :

برآز ایلروده . آهنك اطوارندن ساخته‌لکی صیریتان بر وقارله آچیلیر قاپانیر بر اسکمله‌یه اوطورمش کنج بری غیر مشروع قازانیلمش بر ثروتك صوك بقایاسه مدیون اولدیغی شیقلغیله ، قوف و ملوث افکار مدنیه‌اسیله ، مغرور ومتحکم ، بو ایکله‌یه‌رك مرحمت دیله‌ین علیل چوجوغه بر عنف عقورانه ایله جواب ویریوردی :

— هایدی ، دفع اول اورادن ... مسکین کوپك !...

کیم‌بیلیر نه‌صورتله وناصیل برامیده واپوره کیره بیلن بوآنجق اون یاشنده دیلنجی ، احتمال بویله زنکین وتمیز بر بکك قابل دکیل فقیر وکیرلی بر وجدانه مالك اولامیه‌جغنه امین اولدیغی ایچین اولاجق ، او اینجه ومؤثر ، او بر غریبانه بکرەین حسته سسیله تجدید استرحام ایتدی :

قوزوم بك افندی ، مرحمت ایدیکز ، اون پاره ویریکز ، ایکی کوندر آچم .. آه أوله‌جکم ، آچلقدن ...

ناتمام قالان اتین استمداده ناکهان جواب ویرن عنیف بر آیاق ضربه‌سیله زواللی چوجوق یره یووارلاندی .. شدتله دمیره چارپان قفاسندن قانلر صیزمایه باشلادی ..

بو سوسلی باچاورانك ، بو مدنی جاناوارك کیدیش بر ادای کین و افتراس ایله ایندیردیکی بو تکمه‌ده دەموقراسی‌دن ، فضیلت و انسانیدن انتقام آلمق ایسته‌یین اویله صریح رمه‌ای ملوث حس‌ایتدم‌که بلااختیار غیظ ونفرتله اوچهرۀسیاهه توکوردم .

واپور بوغازك ماوی صولرینی یارارق ، بی‌حس ولاقید ، ایلرلیور ، وجدانمی تسلی ایتمك ایچین آرتیق قوتی کفایت ایتمەین مظرۀ محیطات بکا شیمدی جامد وبی معنا کورونویور ، کوزمك اوکنه بوتون فجیعه‌لریله سریلن شو حسی صحنه ، هر یرده ایبلك کورمك ایسته‌ین قلبمله صانکه استهزا ایدیوردی ! ...

٢٩ تشرین ثانی ١٣٢٥

رائف نجدت

کچنده وارنه‌ده اجتماع ایدن بلغارستان مکاتب اسلامیه انجمنلری قونغره‌سی اعضالری
Les Membres du Congré de éacadémie Musulmane de en Bulgarie, réunis drenièrement à Varna.

لاسال، مارقس و (ئرفورت)

قونغره‌سی

آلمانیاده فرق اشتراکیه‌نك [*] آنجق بیسمارقك نظارتنده تأسس ایتدیکنی کچن‌ه‌ده سویله‌مشدم. ١٨٦٣ و١٨٦٤ سنه‌لری طرفنده ایلك سوسیالیست فرقه‌سی لاسال طرفندن وجوده کتیریلیوردی.

لاسال معلمی فیخته کبی ید واحده طرفداری بر ده‌موقرات اولدیغندن غایهٔ آمالی او اثناده متفرق بولنان آلمان حکوماتی پروسیایه ربط ایتمك، و بر حکومت اشتراکیه وجوده کتیره‌رك بوصورتله احتیاجات عمله‌یه چاره‌ساز اولمقدن عبارتدی. بو مقصدینه وصول ایچین بر طرفدن بیسمارقی تشجیع ایدییور ودیکر طرفدن رأی عام اصولك وضعی ایچین الندن کلدیکی قدر چالیشیوردی. فی الحقیقه رأی عام اصولیله عمله قوهٔ تشریعیه‌یی ارزولرینه کوره تقلیب ایده‌بیله‌جکلر، املارینه نائل اوله‌جقلردی. سوسیالیست فرقه‌سی ابتدالری غیر مرئی بر ذره‌جك قدر آسوده بر حالده جریان ایتدی. جهالت و سفالتلرینه رغماً عمله کمال رفاهت و خشنودی ایچنده حیات کذار اولویوردی. وبو حال بلکه دها بر چوق زمان حکمفرما اوله‌جقدی. فقط (لاسال) بلاغت مقنعه‌سیله نه‌مدهش بر سفالت ایچنده بویان اولدقلری عمله‌یه کوسته‌ره‌رك ونلری بر قناعت مسکینانه وسکوت ذلیلانه ایله اتهام ایله‌یور وادعای حقه تشویق ایدییوردی. لاسال، عینیله (لوی بلان) کبی مالکیت

آلمان سوسیال ـ ده‌موقرات فرقه‌سی مؤسسلرندن مشهور فردیناند لاسال ١٨٢٥ـ١٨٦٤
Lasalle, célèbre Sosialiste Allemane

[*] بعض رفقای تحریر طرفندن (سوسیالیزم) لك اجتماعی و (قولکتویزم) وحتی بعضاً انارشیزم لك اشتراکیت کلمه‌لری ایله ترجمه ایدیلدیکی کورلیورسه‌ده (قولکتویزم) ده جمعیت و (سوسیالیزم) ده شرکت معنالری غالب اولدیغندن بر بولده ترجمه‌سی مناسب کوردك.

شخصیه‌نك مصون تعرض اولدیغنی ادعا ایدرك یالکز عمله‌یی سرمایه‌نك ربقهٔ جورندن قورتارمق فکریله برطاقم (قوپراتیف) شرکتلر تأسیسنه لزوم کوسته‌ریور وبو خصوصده حکومتك اعتبار ومعاونتنی جلبه چالیشیوردی. لاسالك بوکون مسلکی ایشته بو نتیجه‌یه منحصر اولور. المان اعاظم اشتراکیوننك قدم اعتباریله برنجیسی اولدیغی حالده بیله افکار ومطالعاتنده وصول ناپذیر هیچ بر امل حیاتی بولنمدیغی ایچیندرکه زماننده تأسس ایدن سوسیالیست فرقه‌سی پك قیصه بر زمان ظرفنده صورت

بلغارستانده بولنان اهالیٔ اسلامیه‌نك حقوقنی مدافعه ایدن بالقان غزته‌سنك مطعم نشریاتندن طولایی فلبه‌ده مذکور غزته علیهنه اقامه ایدیلان دعواده دعوت ایدیلان شهود مسلمه‌نك مجتمعاً چکیلان فطوغرافلری

[اورته‌ده‌کی ذات مذکور غزته‌نك صاحب ومحرری وضیپورلرندن ادهم روحی بك افندی‌در]

Les témoins Musulmans conparu au tribunal pendant le procès tente contre le Journal " Balkan " en Bulgarie.

قطعیه‌ده تأسس ایده‌جك و بر سرعت متزایده ایله متصل ایله‌ریلیه‌جكدی... نا صل كه اویله اولدی. لاسالك وفاتندن صكره عالم اشتراكیتك زمام تدویری اون طقوزنجی عصرك روسوسی حكمنده اولان (قارل مارقس) ه انتقال ایدنجه (سوسیالیزم) ك دائرهٔ شمولی آنی بر ـ عتله پیدای وسعت ایتدی.. (قارل مارقس) ك (سرمایه) نامنده‌كی اثریله آرتق بسبتون یكی ، معقول فنی بر مسلك اشتراكی تأسس ایدییوردی .... ۱۸۷۵ ده انعقاد ایدن (فوتا) قونغره‌سنه قدر (لاسال) ك اشتراكیت وطن پرورانه‌سیله ایتمكده اولدیغی مجادله‌لر نهایت او تاریخدن صكره غالبیت قطعیه‌سیله نتیجه پذیر اولدی.

متعـدد جلدلردن تشكل ایدن (سرمایه) المانیاده الیوم متوطن اولان سوسـیالیستلرك بیله دستور حركاتیدر. مارقس بو اثرنده دائما علوم موضوعه و مثبته‌دن استنباط احكام ایدییور، شمدی تاریخ ایله وشمدی علم اقتصادك قواعد اساسیه‌سیله اثبات مدعایه چالیشـیوردی ... اوراده الك زیاده تتبع ایتدیكی مسـأله عرض وطلب قاعده‌سـیدر... هرهانكی بر صنعتكار اعمال و فروخت ایتدیكی متاعی دائما فاحش بر بدل مقـابلنده صاته‌رق سعی وغیرتیله وسائط تحصیلیه‌سنك اجرتنی آلمقله اكتفـا ایتمز ... بو بر حقیقتـدر . چونكه هر یرده ثروت ملیه صورت متمادیه‌ده تزاید ایتمكده‌در. بو فضله بدله سبب نه‌در؟.. مارقس بونی سعیك قیمت ذاتیه‌سندن فضله محصول وجوده كتیرمسنه عطف ایدر كه سرمایه‌یه الك مدهش هجومی بو نقطه‌ده‌در.

فكرنجه سرمایه‌دارسعی آخرله یاشار. واستخدام ایتدیكی عمله‌یه اون سـاعتلك بر زمان سعی‌یه مقـابل التی سـاعتلك بر اجرت تأدیه ایدر. رقابتك نتیجهٔ لازمه‌سی اولمق اوزره الك اقتصادكار وسائط استحصالیه ایله ممكن اولدیغی قدر چوق استحصال ایتمك مجبوریتی، ماكنه‌لرك تكملی، تقسیم اعمالك تزایدی عمله‌نك مهارت ذاتیه‌سنی قیمتدن دوشـورر وقادینلر وچوجقلرك سعی وغیرتندن استفاده ممكن اولور... وعمله اجرتنك تناقصی نسبتنده سرمایه‌دارك كاری تزاید ایدر. ونهایت بوتون بونلرك نتیجه‌سی اوله‌رق قافله قافله تعطیل اشغال ایدن آج قالمش عمله‌لره مقابل جیب طمعنده ملیونلر جمعنه چالیشان بر ایكی سرمایه‌دار وجوده كلیر ... بوكا چاره نه‌در ؟ مارقسـك فكرنجـه شكل حاضر اقتصـادی بو ضرری تمـامیله ازاله ایده‌جك بر ماهیتده دكلدر. آلات اعمالیه ولوازم ابتدائیه‌یی، وطوپراغی فردك الندن آله‌رق هیئت مجتمعه‌یه تسلیمدن باشقه چاره یوقدر. بو نظریه ظاهراً حق تصرفك نزاعی یولنده‌كی خیالات بعیده‌یه بكزر.. فقط مارقسك اعتقادنجه او نتیجهٔ تكاملات تدریجیه ایله قطعیاً حصول پذیر اوله‌جق، كندیلكندن تأسس ایده‌جكدر طرز اعمال واستحصالك تكملی سرمایه‌دارك سبب تحكمی اولدیغی كبی سرمایه‌دا- رانك تكثری‌ده آرالرنده تقلب حصولنه بادی اولمقده‌در. زیرا جسیم سرمایه‌لر دائما كوچك صنایعی امحـا ایده‌رك كوچك سرمایه‌لری ید واحده‌ده جمع ایتمكده اولدیغندن جمعیت حاضرهٔ بشریه ملیونلرله فقرادن مركب ایكی صنفه

آیرلمق استعدادینی کوسترمکده‌در. اشته بونك نتیجه‌سی اوله‌رق اجتماعی collectif رحاله کلن سعی وغیرت بر ایکی دبقه سرمایه‌یی پارچه‌لامغه سهولتله موفق اولاحقدر.

بوتون بوفکرلری (سرمایه) ایله آلمان سوسیال دەموقرات فرقه‌سی ....

وطن پرورانه‌سی ترك ایدرك کندیسنه یکی بر خط حرکت اتخاذ ایتمشدی. ۱۸۹۱ ده تشکل ایدن (ارفورت) قونغره‌سنده ایسه (مارقس) ك فکرلری همان عینیله قبول ایدلمش وبالجمله آلمان سوسیالیستلر یه دستور العمل اولمق اوزره قبول اولنمشدی... مارقسك لزوم کوردیکی تنسیقات اجتماعیه ارفورت قونغره‌سی مقرراتیله اجه تعین وتقرر ایتدیکندن مارقس وآثاری حقنده بر فکر نافع پیداسی ایچین مقررات مذکوره‌یی بروجه آتی کوزدن کچیرمك کفایت ایدر:

صناعتك انکشاف اقتصادیسی صنایع صغیره‌یی امحا ایدەرك عمله‌یی آلات تحصیلەسندن آییرییور. ووسائط اعمالیه کیت کیده بر طاقم مراکز محدوده‌ده تکاثف ایتدیکی جهتله بو صورتله

پیدای هیبت وعظمت ایدن صنایع جسیمه پراکنده صنعتلری داغتیور. سعی بشرك قوه تحصیله‌سی ایسه دیو خطوه‌لریله تزاید ایتمکده‌در. بونك نتیجه‌سی اوله‌رق دستکاه صنعتدن طرد واخراج ایدیلن عمله‌نك مقداری هر کون چوغالیور. سعی ایله سرمایه آراسنده‌کی مجادله ایسه کیت کیده کسب دهشت ووسعت ایدییور. اولجه مستحصله ثمرهٔ سعیی تامین ایدن وسائط استحصالیه شمدی عمله، کویلی واصناف طاقمنی غایهٔ ورزشندن محروم ایدەرك سرمایه دارانه مقاد قیلیور. طوپراق، اوجاقلر، مالزمهٔ ابتدائیه الات وادوات، ماکنه‌لر ووسائط نقلیه کبی عوامل صناعیه‌نك حق تملکی جمعیتلره توديع ایدلدکجه ومستحصلات جمعیت ایچین وجمعیت طرفندن وقوعه کلدکجه عوام خلقك بو سفالتنه نهایت ویرمك ممکن اوله‌مار....

بو تحولات اجتماعیه‌دن منفعت یاب یالکز عمله دکل شرائط حاضره التنده یاشایان براکثریت سفیلهٔ بشردر. تحولات مذکوره انجق صنوف عمله‌نك همت وغیرتیله حصول پذیر اوله بیلیر...

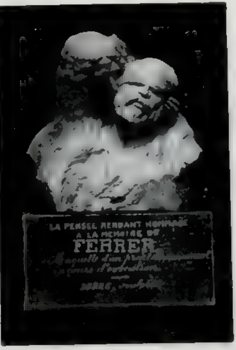

اسپانیاده اعدام ایدیلان مشهور فره‌رك تذکیر نامی ایچون اعمال ایدیله‌جك هیکللردن بری

Un des statue de Ferrer, en priget.

عمله ایله پاره آراسنده‌کی بو مجادله بر مجادلهٔ سیاسیه‌در .

چونکه عمله برطاقم حقوق سیاسیه‌یه نائل اولمقسزین بوتنسیقات اجتماعیه‌نك قوه‌دن فعله چیقمسنه موفق اوله‌ماز . واقتدار سیاسی‌یی النه کچیرمدکجه وسائط تحصیلیه‌نك عمومك تصرف مشترکنه انتقالنی تأمین ایده‌مز .

سرمایه‌نك متحکم اولدیغی هر مملکتده صنوف عامله‌نك منافعی عینیدر . تجارت عمومیه‌نك اتساع دائمیسی هر هانکی بر مملکتده بولنان عمله‌نك معروض اولدیغی شرائط اجتماعیه‌یی ممالك سائره عمله‌سنك یاشادقلری شرائط اجتماعیه‌یه کیت کیده ربط وتعلیق ایدییور . بناءعلیه سعی وغیرتك بو جدالنده بالجمله ممالك عمله‌سی هم دست وفاق بولنملیدر .

صنوف مختلفهٔ بشر آراسنده جنس ومنشاء نظر اعتباره آلنماملی و حقوق و وظائف متساویه تأسیس ایدیله‌بیلملیدر .

بو غایه‌یه وصول ایچون آلمان سوسیال دەموقرات فرقه‌سی بروجه آتی مطالباتده بولونیوردی :

(١) انتخاب خفی ایله رأی عام اصولنك فرق جنسیت نظر اعتباره آلنمه‌رق یکرمی یاشنی متجاوز اولان بالجمله اهالی‌یه تعمیم وتشمیلی ، مدت انعقادك ایکی سنه‌یه تنزیلی ، انتخاب کوننك ایام تعطیله‌دن اعتباری ، تحت وصایتده بولنانلر بالاستثنا هرکس حقنده حقوق سیاسیه‌یه عائد بالجمله قیوداتك رفع والغاسی .

(٢) قوهٔ تشریعیه‌نك دوغریدن دوغری‌یه ملته تودیعی ، ولایات ونواحیده ملته مختاریت اداریه اعطاسی ، مأمورین و مسئولیت مأمورینك ملت طرفندن تعیین وتحدیدی ، ویرکولرك هر سنه تعدیل و تجدیدی .

(٣) ملتك منفعت عمومیه‌یه خادم برطرزده تربیه‌سی ، عساکر نظامیه یرینه کوکللی اردولر تشکیلی ، حرب وصلحك وکلای ملت طرفندن تأسیسی ، بالجمله منازعات بین‌الملك حکم اصولیله حل وفصلی .

(٤) حریت کلام واجتماعی تنقید ایدن بالجمله قوانینك لغوی .

(٥) حقوق عمومیه وشخصیه نقطهٔ

فره‌رك تذکیر نامی ایچون اعمال ایدیله‌جك هیکللردن بری

Une des Statue de Ferrer en projet.

نظرندن قادینلری ارککلره منقاد ایدن قانونلر الغاسی .

(٦) عوامه مخصوص اولان مکاتب صغیره‌نك تکثیری وبوکبی مکتبلرده تحصیل ووسائط تحصیله‌نك مجاناً اولمسی .

(٧) مجاناً تأمین عدالت ایدلمسی . حکامك انتخاب اهالی ایله تعیینی ، برائتی تحقق ایدن موقوفین ، محکومین ویا مظنونینه تضمینات ویرلمسی ، جزای اعدامك لغوی .

(٨) مداوات طبیه‌نك ، وضع حمل وادویه‌نك مجاناً اولمسی .

(٩) مصارف عمومیه‌نك ثروت وایراد اوزرندن طرح ایدیله‌جك بررسم نسبیٔ عادلانه ایله تسویه‌سی ، خلقك مقدار ثروت وایرادینی بیانه مجبور طوتلمسی ، میراث اوزرندن درجهٔ اهمیتی وقرابتك ماهیتی نسبتنده بر ویرکو طرحی . منفعت عمومیه‌نك ضایعنه بدی اوله‌رق براقلیت ممتازه‌نك استفاده‌سنه خادم اولان بتون بالواسطه ویرکولرك الغاسی .

(١٠) زمان سعیك اعظمی سکز ساعت اعتبار ایدلمسی ، اون درت یاشندن دون بولنانلرك عمله صفتیله عدم قبولی ، عمله‌نك کیجه چالیشدیرلمامسی ؛ بهرینه هفته‌ده لااقل اوتوز التی ساعتلك بر فاصلهٔ استراحت اعطاسی .

(١١) تشبثات صناعیه‌نك نظارت دائمه تحتنده بولندیرلماسی . عمله‌نك تأمین صحت وعافیتی .

(١٢) زراعت عمله‌سیله خدمتکارلرك‌ده عملهٔ سائره‌نك نائل اولدیغی حقوقه نائلیتی . خدمتکارانه عائد اولان نظاماتك لغوی .

(١٣) عمله‌یه حق اجتماع اعطاسی .

مابعدی وار

فه‌ره‌رك هیکلرینی اعمال ایده‌جك اولان مشاهیر هیکلتراشاندن موسیو ده‌رره

M^r. Derré le célébre Sculpteur chargé de faire une statue de Ferrer

رودوس هیکلی

— قارده‌شم م . رؤوفه —

صخور شهره محیط وعماطه حاکدر
بوهیکل سحر ـ آباد ، هیکل زاهر ..

جدا زواهر آمالی شیمدی اویله صولان
بوتون معابد وشعریله برقـانه اولان
اواعتقاد مذهب ، سراب دور ظنون
اوبی نظیره ،عبادات ذی أمید قرون
جبین عزمکی تتویج ایدر : أبدـ بہا
سن ای آلاه شموس ، ای آلاه نور وضیا !..

« اوصروحات حریرکله ، بیکس ، آواره ،
« ریاح لوتنی ایتدك اطاره ، ازهاره ..

« غضوب بحره اوزاتدك اودست ساکنی .
« یاییلدی قلب محیطاته برخفی بینی ..

« رشم سبز نباتاتی خلق ایدن ، سندك ،
« صاریلدی کتلهٔ اعصاره روح ذی أبدك .. »

بوتون بوواهمه‌لر، خاطرات معدومه‌لك
املرکله ، شفیع ألمرکله ماضیدن
اوآسمان عدمدن غریب وبیوایه
سلام عزیکی اتحاف ایدرکن آتی‌یه
مقدرات بشردن قالان بویوك هیکل !
جناح نور وغرورکله شیمدی سن یوکسل ...

— قاضی کوی : ۲۷ تشرین ثانی ۳۲۵ —

محمد بهجت

الواح تاریخیه‌دن :

اورلئان قهرمانی

یوز سنه محاربه‌سی دهشت‌رسان صاعقه‌لریله اوروپایی صارصیور ، ده‌شبور ، قانادیبوردی ، فرانسه‌نك سینه‌سنده آچیلان رخنهٔ موت آور هر کون بر آز دها توسع ایدییور ، کیتدکجه خونخوار وزبونکش . انکلیزلرفرانسه‌یی‌متصل آزییور، کمیرییوردی .

التنجی شارل مختل الشعور، علیل، فرانسه بیابانی مدهوش ومفتور؛ بوکا مقابل بشنجی هانری (والوا) خاندان حکمداریسی ارکانندن اولان‌زوجه‌سی(قاترین) سایه‌سنده فرانسه‌نك آناختارلرینه صاحب واك مساعد تصادفلره مظهر ، بیابانی غالب ومظفر . . . . تماماً فلاکت ایچین شارل أولمدی : أولدی . هانرینك اوغلی ، دها مهد صباوتده ، فرانسه قرالی اعلان ایدلدی . عموجه‌لری دوق دو (بدفورت) فرانسه‌یی و (غلوستر) انکلتره‌یی نیابةً اداره ایده‌جكدی . . . (توره‌ن) ، (اورلئان) ، (بری) ، (بورینا) ، (اوورنی) ، (لانغه‌دوق) ، (لیون) ، و(دوفینه) ایالتلری بویکی حکمداری طانیمدی . . . کنج قراللری یدنجی شارلك حق مغصوبنی استرداد ایچین مقاومته حاضرلانیور ، دیش بیله‌یوردی . بر مدت ترقب . . . نهایت خصمین بکدیکرینه آتیلدی . . انکلیز قوماندانی (سا . لیسبوری) اون بیك عسکریله (لوار) ه توجه ایتدی و برایکی آی ایچنده بوایالتی آغوش تسخیرینه آلارق (اورلئان) سورلرینه دایاندی ، وشهری عسکریله قوشاتدی .

موقعاً حاکم ومستحکم اولان (اورلئان) فرانسزلرك صوك وبکانه املیدی . وبونك ضبطیله بوتون فرانسه پنجهٔ دشمنه کیره‌جکدی . اورلئانلیلر ، بوحاله واقف ، چیلغنجه برمقاومته

مشهور آرتیستلردن (قوكلن ئه‌نه) نك تذکیر نامی ایچون انکلیز آرتیستلری طرفندن اخیراً « قومدی فرانسز » تیاتروسنه اهدا ایدیلن هیکل

Statuette de Coquelin ainè offerte à la " Comédie Francaise „ par l'artiste anglais Confrér.

کوستردیلر .. بیکلرجه سلاحشوردن مرکب بر اردو بر آووج خلق یوتامیوردی . شهرک قاپیلرینه اوریلان تکمه‌لر ایتیلدی ، آتیلان کله‌لر تپه‌یلدی ، قادینلر ، چوجوقلر طاش . کرچ وقاینار صو ایله حربه داخلدی ....

حیفا که مهمات کیت کیده آزالیور ، کلن امداد ایسه تلافیٔ مافات ایده‌میور ، موت محقق ... آراده بر زمان مسأله‌سی . کوچك بر فاصلهٔ زمان بولونیوردی .

★

حال احتضارده بولنان فرانسه‌یی آنجق فوق‌البشر بر قوت ، بر قدرت ساحرانه قورتارا بیله‌جکدی . قلنجلری بوکوله‌مه‌ین انکلیزلرك جسارت قلبه‌لرینی قیرمق ، بصیرت ومحاکمه‌لری بولاندیرمق ایچین بر خارقه کوسترمك لازمدی وهیچ شبهه یوق که بوقوت الك جاهل ، الك معصوم اولان بر محیطك ، بر کویجکزك الك حساس ، الك رقیق ومشفق بر عنصرندن منتظردی: ژان‌دارق وجوده‌کلدی .

موز وادیسنده ، (دومره‌می) اسمنده آسوده بر قصبه ، قصبه‌نك بر کوشه‌سنده باغچه ایله محاط ، مرعالر ایله محصور بر اوجکزده سعی ایله کچینیر عفیف ودیندار بر چفتجی عائله‌سی ساکن ... قیزلری (ژان) رذائل دنیویه‌نك الك خفیف بر تماسندن بیله آزاده ، بر غنچهٔ عصمت وفضیلت حالنده حیاة کذار ، اوجکزی قربنده‌کی عبادتکده‌نك نفحات روحانیه‌سی ایله انکشاف ایدییور ، کیتدکجه تکمل ایله‌یوردی .

ژان دارق صلابت دینیه‌سی اولان هر کس کبی ازیجق ملول ، متفکر وصوك درجه خیال پروردی . پك کوچوك یاشنده بیله ذوقه ، هوائیاته قارشی بی قید ، تجرد وتخیلی سور ، چوجقلرله اویناماز ، وطننه عائد اولان مناقبی ذوق ایله دیکلر وانکلیزلرك حرکات ظالمانه‌سنی ایشیتنجه آغلار ، ایکلردی .

اون اون‌بش یاشلرینه کلنجه باباسی قویونلری اوکا امنیت ایدر وقوزولر مرعاده حزین حزین ملرکن ژان دارق‌ده ساعتلرجه غریب غریب دوشونور وبوندن متلذذ اولوردی . ژانك چوق دفعه دوشکنی ، اکمکنی بر فقیر ویا بر دیلنجی‌یه ویردیکی کورلمشدر .

حسیات وطن پرورانه‌نك اك بیوك منابعی ، دیندارلق ، فضیلت ومحبت عائله‌در . بیتمز توکنمز محاربه‌لرك وطننده آچدیغی درین رخنه‌لری مشاهده ایتدکجه ژان‌دارقك یوره‌کی پارچه‌لانیور ، سینه‌سی سوزشلر ، تحسرلر ، انتقاملرله دولویور ، قابارییوردی .

نهایت کونك برنده طغیان ایتدی . او ، بر چفتجی قیزی ، رقیق وعاجز بر مخلوق فرانسه‌یی قورتاراجق ، وطننده‌کی لکهٔ استیلایی قازیله‌جکدی .

بو غلیان حیتله او قدر صارصیلمشدی که آرتیق خواب وسکوتی مختل اولویور ، رؤیه باقسه محاربه کوریور ، مسقط نظری بر مقتل اولویوردی ... اوزاقلردن اسرار انکیز سسلر ، دعوتلر صماخ روحنه عکس ایتمکه باشلادی ... خیالات متصل ژان‌دارقی چاغرییور ، تشجیع ،

ایدیووردی ... اوچ سنه نفسیله مجادله‌دن صوکرا نهایت قرار وردی . بو فکرینی خندهٔ تزییف ایله استقبال ایدنره قارشی جسارت و متانتی محافظه یده‌رك صاچلرینی کسدیردی، قیافتنی ده کیشدیردی . ونهایت زرهله ، قلنجله مجهز بر شوالیه حالنده یدنجی شارلك حضورینه چیقه‌رق قلبنی بو پرنسه آچدی ... قرا- لك ایلك نظرهٔ استخفافی کیت کیده زائل اولویور ، ژان دارقك خارق، نما سوزلری مقاومت و ممانعه احتمال براقیوردی. قیصه برحسبحالی متعاقب دعواسنی قازاندی.. ومعیته ویریلن بیکلرجه عسکرك اوکنده اسبسوار، مقاومت‌ناپدیر بر صرصر تهالکله اورلئانه آتیلدی .

بوعلوی، بومستثنا قادینك اطوار شیرانه‌سی عسکرینی پولاده چویرمشدی :

پیاده، سواری، هر کس سوسلی، ایپکلی بایراغیله اك اوکده کیدن ، اولومه ، آتشه هرکسدن اول هجوم ایدن بو ملیح چهره قهرمانله رقابته آماده‌ایدی.

اورلئان قهرمانی — ژان دارق
Jeanne d'Arc.

اوچ ساعتلك بر ملحمهٔ مجنو- نانه‌دن صوکرا (سن لو) شهری دشمن الندن قوپا- ریلدی. انکلیزلر رجعته باشلادی . ژان دارق عدداً ضعیف اولان قوتیله بی پروا خصمنی تعقیب ایدییور ، دشمن تضعیف قوت ایتدکجه او ده تشدید صولت ایله‌یوردی .

(اورلئان) محاصره ایدیله‌لی یدی آی اولمشدی. بو مدت ظرفنده شهر محصور فقدان ذخیره‌دن درکهٔ احتضاره دوشمش ، بر اسکلت ییغیننه دونمشدی . ژان دارق ایسه بش کون ایچنده

محاصره‌یی رفع ایدیوردی. فرانسه‌یه جان ویردی. هر کون یکی بر مظفریتله ختام پذیر اولیوردی. قیصه بر مدت ظرفنده تکمیل (لوار) حوالیسی ضبط و تسخیر اولوندی... فقط آرتیق اورلئان قهرمانی وظیفه‌سنی ایفا ایتمش. مخیله‌سنه دسترس اولمشدی. صوك سفری اولان (قومپیه‌نی) محاربه‌سنده‌کی جهادی آرتق وطنی نامنه دکل، فقط اولملك، ملتی، مملکتی اوغورنده تسلیم روح ایده‌بیلمك ایچیندی. زیرا بو محاربه‌ده پك ضعیف بر قوهٔ عسکریه ایله قات قات فضله اولان انکلیز و بورغون عساکرینه هجوم ایتمش و عسکرلری ارا‌سنده ناکهان ظهور ایدیورن تفرقه و تلاش نتیجه‌سی اوله‌رق یالکز قالان ژان دشمنلرینك نججهٔ قهرینه کچمشدی.

اورلئان قهرمانی - ژان دارق
La pucelle d'Orléan.

فقط او، صوك نفسنه قدر اعتلاسنده دوام ایده‌جك. اولورکن بیله قهرمان اوله‌جکدی. کندیسنه لایق کوردکلری مخوف زندانلر ایچنده، ظالم، خونخوار، و بی امان حاکملرینك قارشیسنده بیله سقوط ایتمدی... پرستش ایندیکی خیال وطندن باشقه کیمسه‌دن استمداده تنزل ایله‌مدی. نهایت الکمنفور حیله‌لر، دسیسه‌لر و انتریقه‌لرله تسهیل محکومیتنه چالیشان غدار بر هیئت حاکمه طرفندن دیریجیاً احراقه قرار ویرلدی.

(روئه‌ن) شهرنده (ویومارشه) میدانده جسیم بر دار اغاجی رکز ایدیله‌رك قاعده‌سنه ییغینلرله چالی چیرپی قونولدی. بو سیاست محلی اطرافنده رهبان و امرای حکومته مخصوص لوجه‌لر انشا ایدلمش و اون بیکی متجاوز بر خلق

میدانی کاملاً قاپلامشدی . ژان دارق صباح وقتی میدان سیاسته کتیرلدی . پریشان صاچلرینه کنارلی بر باشلق قویمش ، وجودینی اوزونجه بر کوملکله ستر ایتمشدی .

اتهامنامه‌سی اوقوندی ، بیچاره جنت ، غدارلق ، شیطنت ، دینسزلك ، وبت‌پرستلك کبی قبائحله اتهام اولونیوردی .

بو صوك دقیقهٔ حیاتنه قدر محافظهٔ سکوته موفق اولان ژان دارق شمدی یره قاپانه‌رق حزین ومهتز بر سسله دعا ایدییور واطرافنده‌کی بیکلرجه خلقه خطاباً :

« بن سزی عفو ایتدم ، دییوردی ، سزده بنی عفو ایدیکز ... استراحت روحمه دعا ایدیکز ... »

وطن محبتی حالا قلبنده تونیور ایدی . بر آز صوکرا یانه‌جق ، قاوروله‌جقدی . فقط مملکتی؟.. او یالکز بونی دوشونویور و یالواریوردی :

« احتمال که بن یاکلدم ، بن خطا ایتدم ... فقط قرال معصومدر ، ملتم بی‌کناهدر . اونلری اتهام ایتمه‌ییکز !.... »

بو فریاد واپسین حیت بیکلرجه

طیار مشهور بلەریونك تقسیم مطاسندن صعودی
l'ascension de Blériot à Taxim.

بله‌ریونك آلت طیاره‌سی قضادن صکره سوقاق آره‌لرنده ستارکن

Blériot, aprés l'accident.

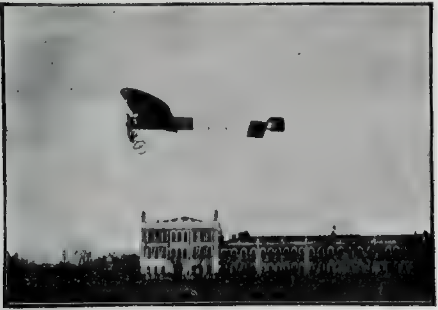

بله‌ریو آلت طیره‌سیله تقسیمده اوچارکن

Blériot volant à Taxım.

خلق اهتزازه گتیردی . قوجه میدان چیلامایه باشلادی... شمدی هرکس یك آهنك ایکله‌یور، حنجقرییور ، حکم احراقی ویرن حاکملر بیله یاش دوکیور، یوزلرجه تماشاکر مدهوش ومتأثر کری دونیور ، قاچیوردی .

نهایت ویریلن بر امر اوزرینه جلاد چالی‌یی‌طوتیشدیردی. اون سکز بهارك محصول بدیعی اولان بو غنچهٔ حیت شمدی آلولرك صدمات قهری التنده چاتیر ، چاتیر یانیور ، بوزولیور. تسلیم روح ایدییوردی..

☆

صحائف ماضیه نه‌جانسوز لوحه‌لر ، نه‌عبرت نمون صحنه‌لرله دولو !....

اورلئان قهرمانی‌ژان‌دارقك خاتمهٔ فجیعه‌سی نه قدر دهشت انکیز ایسه ملتنه اجرا ایتدیکی تأثیر ایله وطننه قارشی ایفا ایلدیکی خدمت او قدر زوال ناپذیر ، اوقدر بیوکدر .

بویله فجیع اولوملر تصادفات نادره‌دن دکلدر . فقط بوندن درت بش عصر اول ، تاریخ بشریتك ادوار مظلمه‌سندن برنده بر قادینك قوجه بر ملتی احیا ایده بیله‌جك قدر حائز نفوذ و اعتبار اولدیغنی دوشوندکجه قلبم بر طرفدن نسویتك سقوط حاضرینه آغلایور ودیکر طرفدن نچهٔ لهیب ایچنده جلادینی عفو ایدن ژان دارق کبی قهرمانلرك کهوارهٔ فیضی اولان دونکی جهالت مشفقه‌ٔنی بوکونکی حقیقتِ الیمه‌دن زیاده تقدیس ایده‌جکم کلیور ....

مرؤفا

تضاد

محرری : عزت ملیح

عشاق زاده خالد ضیا بك افندی‌یه ،

أثرلریكزه قارشی بسله‌دیكم درین محبتی برجمله افاده ایده‌بیلیر : كوزه‌ل شیلر اوقومق احتیاجنی حس ایتدیكم زمان اونلره مراجعت ایده‌رم .

هرحالده بو یازم سزه اتحاف ایدیله‌جك قیمتده دكلدر . لكن ، بزده « حكایه » نك مؤسس حقیقیسی اولان استاد مقتدرك نام محترمنی ایلك رومانمك اوستنه یازمقله استقبال مسلكمی اونك جناح شفقت وحمایه‌سی آلتنه قویمق ایسته‌دم .

ع . م .

عزت ملیحه :

اثریكزی تحفه ایتدیككز آدمك حیات أدبیه‌سنده نه‌قدر مدید بر یأس و فتور سلسله‌ٔ سنینی اولدیغنه واقف بولونسه‌یدیكز ، بو جمله‌ٔ لطفكارانه‌كزك تولید أیله‌دیكی حس تسلیت وانشراحی اولچه‌بیلیردیكز .

او حیاتك صوك خطواتی آتق اوزره بولنانلر ایچون آرقه‌لرنده ، آرتق یاسلری اوزرنده نجیردایه نجیردایه صوك ناقوس نسیانی بوغوق برولوله ایچنده كومه‌رك مؤبداً قپانه‌جق اولان باب أبدیتی آشمه‌دن أول ، تا اوزاقلردن ، هنوز ایلك نشوه‌دار آدیملریله منور فجرلر ایچنده ایلریله‌مكه باشلایان كنجلردن برقاچ شكوفهٔ تسلیت آلمق قدر قیمتدار بر شی تصور اوله‌ماز . ظن ایتم‌كه بندن بكله‌نیلن ، سزه قارشی دین شكرانمك یالكز شو افاده‌سندن عبارت اولسون . سنمك . تجربه‌مك بخش ایله‌دیكی بویوك برادرلك وظیفه‌سی سزه دوشوندیكمی بر حقیقت عریان شكلنده سویلمك حق وامتیازینی ویرمسه‌یدی بیله سزك لطفكارلغكزه مقابلهٔ واستكولقله تأدیهٔ دین ایتمكی بكا وجدانم تحمیل ایدردی :

اثركرده اك زياده نظر دقته چاربان اسلوبكزدر . هان دائما طرز افاده‌كزه حكمران اولان انهماك صنعتپردازانه سزى ساده‌لكه مخصوص سهولت ولطافتدن آيرمايه‌رق بوتون اسلوبكزك براعتدال ملايم ايچده تقرر ايده‌جكنه شهادت ايديور نجيب بر طرز بيانكز وار . بر شيئه دقت ايتدم‌كه اكر سزه قوت ويرمك ايچون بويوك بر قيمتى اولمه‌يدى بتله معاصرلريمڭ عرت نفسمزه حرمةً مسكوت كچردم : بر عمر أدبيمزك اوان مباديسنده لسانمزه سزك قدر صاحب اوله‌بيلمكدن پك اوزاق ايدك ؛ واقعا او زمان بو لسان‌ده كنديته تماميله صاحب اوله‌بيلمكدن اوزاق ايدى . بوكونه عائد حيات حساسيتمزه متوافق اولان لسان أدبيمك دورهٔ مديدهٔ تحريسنى سز بر آديده كچيورمش اوليورسكز . بو ، بويوك برادرلريكزه قارشى قيمتدار بر كاردر . صوكره سزده ، سنتكزك ايجاب ومساعده‌سندن فضله انكشاف ايتمش بويوك برحكايه‌نويس استعدادى وار .

اثركرك اساسنه عائد سويلنه‌جك ياخود سويله‌نمسى ايجاب ايده‌جك مطالعهٔ مخصوصه‌مى اجمال ايچون اشارت ايده‌يم‌كه حيات ادبيه‌مزك ايلك تجلياتى هويت حساسه‌مزه اك يقين اولانلردر . اونلره اك زياده كنديلكمزدن قورز . بو ، پك نادراً واقع اولان بر شى ، يعنى كنج بر خيال سودا ، على‌الاكثرده وقوعنه انتظار ايديلن بر رؤيادر . بكا قالبرسه بو رقيق و ظريف شيلرك ، بو شبابمزله پرورده اولان چيچكلرك شعر و خولیادن مركب اينجه سوسلرينى بى انصاف بر انتقادك سوزكچلرندن كچيرمكه قالقيشمق ، بر بلور پارچه‌سنك انعكاسات كوناكونى . او مينى مينى كونشلرينى آكلامق ايچون اونى قيروب أزمكه بكزه‌ر . يالكز اعتراف ايده‌جكم‌كه تماس ابتديككز مسائل حيات اجتماعيه‌ده سزدن بعضاً آيريليوردم . ذاتاً باشقه درلو اولمق‌ده ممكن دكل . بر آز اول سويله‌يكم كبي . سز حياتك بر قاپيسندن كيريورسكز بن ديكر برقاپيسندن چيقيوردم . آرامزده بيلمم نه‌قدر سنه‌نك تجارب ومشاهداتى وار . اكر بو ذاتاً حددندن زياده اوزايان جوابك حوصله‌سى مساعد اولسه‌يدى . حيات اجتماعيه‌نك بو مسائل مهمه‌سنه عائد مطالعاتى ، خصوصيله بزده وخيم بر ياره شكلنده كيتدكجه بويوين بر تهلكهٔ حياتيه‌يه دائر نظرياتمى بسط ايدردم . بو تفلسف اعتراضجويانه‌يى عجبا عفو ايدرمديكز ؟ ايشته بو نقطه‌ده تردد ايتديكم ايچوندركه سكوتى ترجيح ايتدم .

اثركزك بكا يازدبرديغى شو مختلف سطرلرى اجمال ايده‌جك ايكى كلمه بوله‌بيليورم : اوده ، لطفكارلغكزه مقابل عظيم بر تشكر و صنعت كزيده‌كزه مقابل درين بر حس تحسين .

عشاق زاده خالد ضيا

— ١ —

بهیره وناشد

بهیره‌نك صبری توكه‌نیوردی . ألنده‌کی كتابی سدیرك اوزرینه فیرلاتدی : اوقودیغی برسیس آراسندن كورویور ، آكلامیوردی . سیکیرلی آدیملرله اوداده دولاشدی . پیانونك مدور صندالیه‌سنه اوطورارق نوطه‌لری قاریشدیردی ؛ برشی چالمق ایسته‌دی . فقط پارماقلری اطاعت ایتمیوردی ؛ قیزدی ... نهایت واز كچدی .

عزت مليح بك

تقسیمده ، بهیره‌نك پدری نصرت بك طرفندن بش آلتی سنه مقدم انشا ایتدیرلمش بویوك كارکیر بنانك آرقه‌جهتنده بولنان بو اودا، كنج قیزك حجرهٔ تخیل و اشتغالی ایدی . اورایه یاپ یالکز چیکیلیر ، كندی ألیله انتخاب ایتدیکی نارین وكبار أشیاء سوه سوه صاقلادیغی متعدد كتابلر آراسنده مطالعه ایدر ، موسیقی‌یه چالیشیر یاخودده پنجره‌دن كوزوكن استانبوله ، مرمره دكزینه ، بوغاز ایچنه باقه‌رق ، أنظار تماشاسنی اوقشایان بو منظرهٔ بدیعه قارشیسنده اوزون اوزون دوشونوردی . بعضاً بهیره حجرهٔ محرمیتنه صمیمی رفیقه‌لریله ساعتلرجه قاپانیر ، أدبیاته ، موسیقی‌یه ، شمدیکی حالده اوزاقدن، صانکه نیم‌شفاف برپرده آرقه‌سندن سیر ایتدیکی حیاته دائر قونوشوردی . اونك عندنده الك طاتلی دقیقه‌لر او طرزده مناقشات ایله دولو اولانلردی .

فقط بوكون پك معزز بررفیقه‌سیله برابر بولوندیغی حالده بهیره هیچ شن وكوه‌زه دكلدی . بر قولتوغه كوموملش ، بهیره‌نك حركاتنی متبسمانه تعقیب ایدن مادموازه‌ل نیقولت دارویل اوزون بویلی، آچیق قومرال صاچلی، دائما بر لمعهٔ نشئه وذكا ایله پارلایان قویو مائی كوزلی ، ظریف بر فرانسز قیزی ایدی . نیقولتك پدری سفارت اركانندن محترم بر ذات ایدی .

بهیره، كنج فرانسز قیزیله « نوتردام دوسیون » مؤسسهٔ تدریسیه‌سنده پیدای علاقه ایتمش ، ایشته شهادتنامه‌سنی آله‌لی اوچ سنه اولدیغی حالده دوستلقلری اصلا سكته‌دار اولمامشدی .

بوصره‌ده سویله‌جك لاقردینك ، بیان ایدیله‌جك فكرك فائده‌سز ، حتی مضر اوله‌بیله‌جكنی تقدیر ایدن نیقولت آغزینی آچه‌یه جسارت ایتمیوردی . ذاتاً رفیقه‌سنی پك أیی طانیدیغی ایچون شوكا أمین ایدی‌كه بهیره همان شیمدی كله‌جك ، آغوش صمیمیتنه أسرار قلبنی دوكه‌جكدی . حزن و أندیشه زمانلرنده برآز عصبی اولان بهیره چوق كچمه‌دن مفكره‌سنك قوتی،حساتنك صفوتی سایه‌سنده

اعتدالی بولور ، رفیقه‌لری میاننده بر موقع
ممتاز اشغال ایدن « انکلیز بهیره » اولوردی .
حقیقة‌ده اویله اولدی . برمدت ،
تجره‌دن ، دالغین وسایه‌دار بویوك سیاه
کوزلریله دیشاری‌یه باقدقدن صوکره ، بهیره
نیقولتك یاننه کلدی ؛ دولغونجه اولمامنه رغماً
اینجه ونازك کورونن وجودینك برانحنای ظر-
یفیله أکیلدی؛ رفیقه‌سنی ایکی‌یاناغندن اوپه‌رك
دوزکون بر فرانسزجه ایله: — نیقولت بنی
معذور کور ، دیدی ، مراق ایدییورم ؛
نه‌یاپاجغمی بیلمیورم .

بهیره‌یه « کوزه‌ل » دینه‌مزدی. تنی‌بر آز
أسمر، دوداقلری صولغون برنکده وقالینجه
ایدی . لکن بهیره‌دن اویله مسحر بر هوای
اصالت ولطافت انتشار ایدردی که‌اونی کوره‌نلر،
باخصوص یاقیندن طانییانلر حسلرینی افاده
ایده‌بیلمك ایچون « کوزه‌ل » کله‌سندن باشقه
دها مونس ودها یکی برتعبیر آرامق احتیاجنی
دویارلردی .

نیقولت سرزنشکار فقط خندان برنظرله
بهیره‌یه باقه‌رق جواب ویردی :

— بیان معذرت ایده‌جك نه‌وار ؟ سنك
بوحاللریکه چوقدن آلیشدم لکن‌شونی اخطار
ایده‌یم :

سن یالکز نه‌یاپه‌جغکی دکل، نه‌ایدیکی‌ده
بیلمیورسك. اطوارکله بویوك‌بر — صیقینتیده
اولدیغکی کوستریور ، حالبوکه بردرلو سبنی
آکلاتمیورسك .

— نیقولت ، حقك وار . فقط سکا
سویلمك ایسته‌میورم ظن ایتمه . سندن هیچ
برشی کیزله‌مم، پك‌أیی بیلیرسك. باق‌نه‌اولدی..

بهیره بر صندالیه چکدی ، نیقولتك
یاننه اوطوردی ؛ مترنم و لرزشدار سسیله
وقعه‌یی حکایه ایتدی :

— بیلیرسك ، ناشد بك اسکیدن بری
سربست یاشار ، کرك اجنبی عائله‌لرنده کرك
سفارتلرده ویریلن مسامره‌لره دوام ایدر وبوکا
کیمسه اعتراض ایتمزدی. بوحاله سن‌ده شاشاردك
« ناصل اولیور — دیردك — تمدن وترقی‌یی
ایما ایدن هربر حرکت ، هربر سوز منع
ایدلمش ایکن ، ناصل اولیورده ناشد بك
کیفنه کوره عمر سوریور ؟ « بو سؤاله واضح
بر جواب ویره‌مزدك. زیرا حکومت مستبده‌
مزك بربرینه ضد اولان ، کولونج وفاجع
حرکاتنه عقل ایردیرمك ناصل قابل اولور!
ایشته دون‌اقشام‌ایش، بوتون بوتون دکیشدی.
ناشد پدری ایله برلکده بزه کلشلردی. کیجه
ساعت درت راده‌لرنده بر حریف قاپویی
ووردی: « ناشدبکی ضبطیه ناظری ایستیور »
دیدی . هپمز بویوك بر تلاشه دوشدك .
سعاد پاشا « مراق ایتمه‌یك اوغلم ایله بن‌ده
برابر کیده‌رم. بزه‌کیمسه دوقونه‌ماز » دییه‌رك
بزی تسکینه چالیشدی . ناشد فوق‌العاده
مأیوس ومتنفر کوزوکیوردی . بنم یاننه یاقلا-
شدی « بهیره بیلسه‌ك شیمدیدن ناصل عصیان
ایدییورم. ضبطیه ناظری دیدکلری اومنحوس
کوبکك اوکنه چیقمق ، معناسز ، بدلاجه
سوزلرینه جواب ویرمکه مجبوراولمق، یالکز

بو يتر . . . آخ ، آنلرك هپسی، هپسنی .. »

کورسه‌یدك ، نیقولت ؛ بونلری سویلرکن ناشد نه‌قدر مردواصیل بر کوزللکله کوزلدی! سعاد پاشا ایله اوغلی همان کیتدیلر ؛ ایشته دها هیچ بر خبر آله‌مدم . ناصل مراق ایتمه‌یم ؛ چیلدیرمق برشی دکل . . .

بهیره تلاش ایتمکده حقلی ایدی؛ و نیقولت بونی پك اعلی آکلیوردی. مع‌هذا رفیقه‌سنی بر آز تسکین ایتمکه چالیشدی : — ناشد بك نره‌ده ایسه شیمدی کلیر . مادامکه سعاد پاشاده برابر کیتدی ، ظن ایده‌رم ، مراق ایتمکه محل یوق .

بهیره باشنی صاللادی ؛ برحس غیظ ونفرتله دوداقلرینی بوکدی :

— حکومتمزك ، دوئمایان ، قائم‌ایان او مدهش جناوارلشمدی‌یه قدر ارتکاب ایتدیکی جنایتلری ایشیتمیورمیسك ؟ اونك نظرنده سعاد پاشانك اهلیت واستقامتی، ناشدك اقتدار وقیمتی هیچدر . ایکیسنی‌ده پریشان ومحو ایتمك پك قولای . تصور ایت . اویله برشی اولورسه بن نه‌یاپارم ؟ ناشدك قلبمده اشغال ایتدیکی موقع نه‌درجه مهمدر ، بیلیرسك ...

بهیره بونی سویلرکن خوف وعجزندن قیورانیور ، نیقولتك یوزینه ، استناد وتسلی آرایان بر نظرله باقیوردی قارشیسنده‌کنه لاقیردی سویلکه وقت براقه‌دن دوام ایتدی: سکوتدن ، سکوتك الهامات معذبه‌سندن قورقیور، سویلك، متصل سویلك ایستیوردی. بو احتیاجه اتباعاً بهیره بر تودهٔ خاطرات احیا ایده‌رك نیقولته اوزون اوزادی‌یه اکلاتدی. شبهه‌سز نیقولت بونلرك اکثریسنه چوقدن واقفدی؛ فقط بهیره دقت ایتمیوردی.

***

بهیره نه‌قدر زماندر ناشده قلباً مربوط ایدی . اوندن باشقه‌سنی ذاتاً سومه‌مش ، تکمیل حس و فکرینی ، احتیاج روحنی منحصراً اوکا توجیه ایلمشدی . اونلر همان برابر بویومشلردی . سعاد پاشا ایله نصرت بك پك اسکی وبربرینه صادق ایکی دوست ایدیلر. نصرت بك بغداد والیلکندن استعفا ایدوب شورای دولت اعضالغیله استانبولده یرلشنجه بهیره ایله ناشدك عائله‌لری صیق صیق کوروشمشلردی وایشته یدی‌سنه‌در بوایکی ناموسلی واصیل ترك عائله‌سنك مناسباتی عینی محبت ومخالصت ایله دوام ایدییوردی .

ناشدی ایلك طانیدیغی زمان بهیره اون ایکی اون اوچ یاشلرنده برچوجوقدی . ناشد انجق یکرمیسنی کچمش ، مکتب حربیه‌نك زادکان صنفنه دوام ایتمکله برابر ذات شاهانه یاورلرندن ملازم أولدی. ناشد کندی صنفنده بولنان پاشا زاده‌لرك اکثریسی کبی علوم وفنونه اهمیت ویرمه‌مزلك ایتمزدی . بالعکس بویوك بر خواهشله درسلرینه چالیشدقدن صوکره خصوصی معلملرله فرانسزجه‌یی أیی اوکره‌نه‌رك غربك شاعرلرینی ، حکایه نویسلرینی، منقدلرینی ، فیلسوفلرینی مراق ومحبتله اوقومشدی . تزیین وتوسیع ذهن ایتمك خصوصنده پك حریص ایدی . تااو

وقت بهیره یاقیشیقلی کنج ضابطه قارشی بر انجذاب طفلانه دویار . اونك یاننه سربستجه صوقولور ، متعدد سؤاللرینه بر تبسم ممنونیتله جواب ویریردی . بهیره بویودکجه ، یاواش یاواش اومحبت‌ده غیر قابل مقاومت بر ترقی ایله توسع ایتمش ، نهایت برکون بهیره اکلامشدی که ناشد کندیسی ایچون ملتفت وخاطرنواز بر دوستدن عبارت دکلدی . بهیره حسیات قلبی‌وضوح حقیقیسیله کشف ایلدیکی اقشاملك تفرعاتنی خاطرلیور . او تفرعاتی نیقولته حکایه ایدرکن، ماضی‌یی احیا ایتدیکمز زمان دویدیغمز حزن وتأسفله قاریشیق غریب ذوقی طاتیوردی .

بوندن اوچ‌سنه أول، یعنی ۱۳۱۹ سنه‌سنك اغستوسنده ایدی . بهیره هنوز مکتبدن چیقمش بولونیوردی . اوسنه یازی چاملیجه‌ده کچیریورلردی . بر آقشام ناشد ایله کزین خانم ، بهیره ایله پدری سعاد پاشا ، برابر کزمکه چیقمشلردی . استانبولك عالم کبارانه‌سنده حسن وآنیله مشهور اولان کزین خانم ناشدك اوزاق آقرباسندن کنج بردول ایدی . کوك صوینده ، اوچ چفته حزین قابغنه قوروله‌رق کستانه رنکنده کوزلرینك بر نظر کبر واستخفافیله اطرافی سوزن کزین خانمك لطافت سیاسنه مجذوب اولان ، دست ازدواجی طلب ایدن بکلر چوقدی . لکن کنج دول هیچ برینه روی التفات کوسترمه‌مش ، بو خصوصده استیضاح ایدنلره شوطرزده جواب ویرمشدی :

— قورقارم بوتون بو کوچوك بکلر صاچلریمك دکل ، قوجه‌مدن قالان لیرالرك جاذب صاری رنکی ایچون اطرافمده دولاشیورلر. أساساً عمرنده بردفعه بیله أولمك چوق دکلی؟ محبت مسئله‌سنه کلنجه اوغلم سرمدك محبتی بکا کافی . . .

کزین خانمك بونظریه‌لرینی اکلاتان بهیره کوله‌رك علاوه ایتدی :

— کزین خانم تکمیل محاکمه‌لرینی، قرارلرینی آلت اوست ایده‌جك اولان کیمسه‌یه ، داوربکه اوزمان دها تصادف ایتمه‌مشدی ....

هب برابر کزمکه چیقدقری او آقشام ، صیجاق بریاز کوننك بایغین وخولیاآور بر خاتمهٔ بدیعه‌سیدی . کوچوك چاملیجه‌نك یشیل تپه‌سنی احاطه ایدن اوزون یولی آغیر آدیملرله ، اوکلرینه بدایع مستثناسنی سرمن منظره‌نك کوزه‌للکنی سیر ایده‌رك ، تعقیب ایدییورلردی . ناشد ایله کزین خانم اوکده ، أیجه ایلریده ایدیلر . نه‌قونوشدقلرینی ایشیتمك بهیره ایچون قابل دکلدی . یالکز ، آراده صیره‌ده ، مترنم برقادین خنده‌سی ، یاخود ده ناشدك شن وپاتیردیلی قهقهه‌سی ، مسرتلی برشیدن بحث اولندیغنی خبر ویریوردی .

بهیره ، پدرینك یاننده ، ساکت ومتفکر دورویور ؛ سببنی تعیین ایده‌مدیکی ، بلکه‌ده تعیین ایتمك ایسته‌مدیکی درین برحس تجسسله اونلرك آك اوفاق حرکاتنی اوزاقدن تدقیق ایدییوردی . برآرەلق ناشد رفیقهٔ سیرانه برآز فضله یاقلاشدی ؛ بوسفر کال اهمیتله ، جدی وقهقهه‌سز ، قونوشمغه دوام ایتدی .

ناشدك بحث ايتديكي مهم مسئله نه اوله بيليردي؟ بهيره تخمين ايده‌ميور ، عجيب اولمقله برابر قابل انكار واهمال اولميان برعذاب دروني حس ايدييوردي . اودرجه‌ده كه سياسنك رنك ومعناسني بردنبره دكيشمش كوره‌ن پدري بهيره‌يه صورمشدي .

— نه‌كوار ، قيزم ؟ بكزين پك اوچوق.. راحتسز ميسك ؟

بهيره : خاير ، اهميتسز . . . بر آز باشم دونييور . » كبي حاضر بر جواب ويريركن درين براحتياجكا ايله دوداقلريني قيصييوردي.

اوكون ايلك دفعه اوله‌رق ، بكارت روحي لككه‌لين اوقيصقانجلق ؛ چوجوق حسلرندن تماميله آيريلان او معذب قيصقانجلق بهيره‌يي ايقاظ ايتمش ، صانكه تجربه ديده برسس كنديسنه :

— آرتق اعتراف ايت ، ديمشدي، ناشدي سوييورسك . دويديغك جزئي عذاب دروني، « عشق » دينيلن منفور وپرستيده قوتك ايلك سلام التفاتيدر . اوني حسن قبول ايله چونكه او ، ايلريده ياشايه‌جغك مسكر دقيقه‌لري تبشير ايدييور .

أوه‌عودت ايدنجه ، بهيره دايانامامش ، ناشدك يانته كيده‌رك ياري لطيفه‌جو ، ياري ستمكار برافاده ايله :

—.بوكونكي سيرانكزدن پك ممنونسيكز ، دكلمي ناشدبك ؟ كرين خانم نه خوش ، نه‌بركو برقادين! ايكيكز مكمل برجفت كوزه‌ايديكز.. عفوايده‌رسيكز، برجفت ناطقه‌پردازديه‌جكدم.

ناشد بهيره‌نك سوزلرينه جديت وتأثرله جواب ويرمشدي :

— بني محزون ايديورسيكز . سزك ال اوفاق برشكايتكز بنم عندمده نه‌قدر مهمدر ، بيلميورميسكز ؟

بوني سويلركن ناشد كنديسنه اويله‌برنظرۀ پرستش ايله باقمشدي كه بهيره او جمله‌نك اصلني بولمقده كوچلك چكمه‌مشدي . اونظر ، « سني نه‌درين برعشق ايله سوديكمي حالا آكلامدكمي؟» ديمك ايستييوردي .

ايشته ، باخصوص اوكوندن اعتباراً ، ناشد بهيره‌نك نشانليسي ايدي . بوني هركس بيلير ، ضمناً تنسيب وتصديق ايده‌ردي . « نوتردام دوسيون » ده بهيره صنف رفيقه‌سي نية. لته اكثريا ناشددن بحث ايده‌ردي . اونك احوال خصوصيه‌سنه ، معلوماتنه ، ثرا كتنه دائر تفصيلات ويرير ، اوني كوره‌جكي ساعتي صبرسزلقله بكلردي . حتى نيقولت بعضاً بهيره‌يه طاقيلير ، « دقت ايت ، ديردي ، چوق مدح ايتمه ... ناشد بكه بن‌ده عاشق اولورسهم فنا اولور . »

بهيره بردنبره صوصدي . كوزلريني يره عطف ايتدي. اوزون كيرپيكلري برسايۀ يأس وأنديشه ايله بويوك سياه كوزلريني دها مظلم ياپيوردي . خفيفجه ايجني چكدي :

— آه ، نيقولت ، سنكله بويله ، برشي اولمامش كبي ، قونوشوركن تعريف ايديله‌مز بوقورقو قلبمي صيقيور .

نيقولت نيكين كوروينيوردي :

— قورقه ، هیچ قورقه . . . ناشد بك مطلقا شیمدی کلیر . بنم دوشوندیکم شوندن عبارت: دوکونکزی نه زمان کوره جکم؟ بن چوق عجله ایدییورم . زیرا ایکیکز نه غبطه بخش برتمثال محبت وسعادت تشکیل ایده رسکز! بك اوغلنده قاچ قادین طانیرم که سکا حسد ایدییور وایده جکلر .

بهیره مراق وکدرینه رغماً غرور نسویتی فراموش ایده میه رك :

— نیقولت، دوغرونی سویله ، ناشدك برمحبوبه سی ، یاخود هیچ اولمازسه برمنتخب طانیدیغی یوقمی ؟

— سکا قاچ دفعه تکرار ایتدم : ناشد بك کرك کنج قیزلرله ، کرك مادامارله دائما ملتفت ونکره کو ... لکن، امینم ، اوقدر... ایلریسی یوق. سنك محبتك هر نوع میل ودعوته آشیلمز برمانعه در .

— مبالغه ایتمه ... سزك شیق مادامار یکز ، حتی کنج قیزلریکز جاذبه ومحبت نقطهٔ نظرندن شبهه سز پك ماهر ، پك تجربه دیده درلر . اونلره مقاومت ایتمك فوق العاده کوچ اولور . هله بزلر ، کوشهٔ انزوالرنده یاشایان اسلام قادینلری سزلره ناصل رقابت ایده بیلیرز ؟ !

— ناصلمی ؟ عفت ونزاهتکز ، وفا وشفقتکرله . . . راهبه لرك نظر تفتیشندن بیك درلو دسیسه لرله قاچیرارق تامکتندن بری اوقودیغك فرانسزجه وانکلیزجه رومانلرده «حیات کبارانه» مزك ماهیتنی ، یعنی کولونج وقبیح برتماشا اولدیغنی کورمدکمی ؟ یمین ایده رم ، حقیقتده اویله . . . یا بك اوغلنده، شو آووچ قدر بویوك محله نك ایچنده دونن دولابلری ، یایلان دیدی قودیلری ایشیده رك استکراه ایتمه مك ممکن دکل . ایشته اك کوچوك برمثال : کچن کون شهرمزك تکمیل طانیلمش عائله لری عینی صورتده یازلمش برر مکتوب آلیرلر . بو مهم «تحریرات عمومیه» ده فلان مادامك دوستلری برر برر تعداد ایدلدکدن صوکره اونکله کوروشمك جائز اوله میه جغی خالصانه اخطار ایدیلییوردی . نه دیرسك ، بهیره ، آرتق بزه غبطه ایده جك برشی وارمی ؟

— حقلیسك ، پك حقلیسك . ناشد ایله بوندن بحث ایدنجه قاچ کره کندیسی: «نه کیر ، نه ریا ! دیبه رك اوموزلرنی سیلکر بالولرده همان بلنه قدر چیلاق ، حساً وفکراً سزدن پك اوزاقده بولنان برطاقم قادینلره صاریله رق رقص ایتمك ؛ بونلردن برینی بکه رك ، دها دوغروسی ، مساعده کار بوله رق، کنج قیز ایسه برمدت اکلنوب ازدواجندن صوکره یه ضمناً تعلیق اولنان نعمتلری احضار ایتمك ؛ أولی ایسه ، قوجه سنه ، بعضاً صمیمی دوستکز اولان برآدمه خیانت ایتمك . . . بوتون بونلر ، عقل ووجدانه صیغمایان نه فناحاللر ! » بونکله برابر ، ناشد تنقید وتقبیح ایلدیکی عالمك اك پارلاق مداوملرندن بریدر . طرز حرکتنی ایضاح ایدن جوابی ده حاضر : «ذاتاً دنیا، عظیم وحل اولنمز برمعما . اومعمانك آ کلامه دن یاشامه یه مجبورز. هیچ اولمازسه تفرعاتنی یقیندن کورمك ، تدقیق ایتمك پك شایان دقت . . .

صوكره‌ده ، ناصل اولسه ، هپمزك مغلوب اولدیغی ذوقلردن بحث ایتمیورم. هرحالده مهم نقطه ، اوعائلك سطح مشعشعی آلتنده محفوظ اولان لوث وریایه ممكن مرتبه سورومله‌مكه غیرت ایتمكدر .» بز ، حرم سایه‌سنده، اولوث وریایه بالمجبوریه سورولمیورز . طبیعی بو ، پك بویوك بركار. لكن ، نیقولت ، انصاف ایت . . . .

بهیره اومهم مسئلهٔ حیاتیه‌یه دائر دوشوندكلرینی ، كیم بیلیر ، قاچنجی دفعه اوله‌رق، مفصلاً وكمال حرارتله سرد ایده‌جكدی. بهیره برچوق آثار اجتماعیه مطالعه‌ایده‌رك اوخصوصده برسلسلهٔ محاكمات ونظریاته‌مالك اولمشدی. كندی سویهٔ تحصیلیه‌سنده اولان دیكر گنج خانملرده فكرلرینی اوته‌دنبری تصویب وقبول ایدرلردی. یالكز بهیره‌ا قرباسنه دوشوندیكنی سویلزدی. اونلرك اعتقادات وحسیاتی ذره‌قدر رنجیده ایتمكه راضی دكلدی. بوسببدن دولایی والده‌سی لیلاخانم قاپویی آچوب‌ده اودایه‌كیرر كیرمز بهیره صوصدی .

لیلا خانم اللی یاشلرنده ، اوزون بویلی ، حالا كوزه‌للكنی محافظه ایده‌بیلمش سویملی بر آننه ایدی .

نازك تننك آنجق محسوس اولان صولغونلغی اودرجه مهارتله تازه‌لنمش ، قیرمیزی‌یه مائل صاری صاچلرینك آراسنده پیدا اولان برقاچ بیاض تل اوقدر دقتله كیزلنمش ایدی‌كه لیلاخانمك « كوزه‌ل كورونمك » ارزوسندن وازگچمدیكی صراحةً آكلاشیلیوردی . ذاتاً خفیف سورمه‌لی ، متبسم و پارلاق كستانه وینشیل كوزلرینك حارودلنواز باقیشی لیلا خانمه حق ویردیردی .

اوتوزندن صوكره اوكره‌نیلمش فرانسزجه‌سیله ، برچوجوق تلفظی آندیران مترنم ومتردد شیوه‌سیله، لیلاخانم مادموازه‌ل نیقولت داروی‌لی سلاملادی :

— سزی جدی برمباحثه‌یه طوتوشمش بولیوردم . عجبا بن‌ده اوكره‌نه‌بیلیرمی‌یم ؟

بهیره عجله آتیلدی :

— ناشد بكدن بحث ایدییوردق . دها برخبر آله‌مدق . مراق ایدییورم ، آننه !

لیلاخانم كوله‌رك قیزینك براكایل‌حریری كبی دوران قومرال صاچلرینی اوقشادی :

— قورقمه ، ناشد بك غائب اولمادی . یاریم ساعتدر سلاملقده بك باباكك یاننده بولونیور . برآزدن طبیعی بورایه كلیر .

بهیره‌نك صاچلرینی اوقشاركن لیلاخانمك كوزلری واضح بر لمعهٔ محبتله پارلیوردی . نیقولت ، برألیله قویو لاجورد رنكده صوك موداده‌نتوتنك أتكلرینی دوزه‌لته‌رك، برألیله‌ده اینجه بچه‌سنی ایندیره‌رك كیتمكه حاضرلانیركن:

— باق بهیره ، دیدی ، خانم افندی سنی نه‌چوق سویور. مادام نصرت بكك كریمه‌سی اولمق بویوك بر سعادت ... هرحالده بن پك ایستردم .

حقیقةً لیلا خانم ، یكرمی بش یاشنده بویوك اوغلی جلال‌الدینی غیب ایدنجه تكمیل قوای محبتنی یكانه أولادی بهیره‌یه حصر

ایتمشدی . اونك هر درلو ارزوسنه موافقت
ایدەر ، خاطرینی قیرمازدی . اساساً بهیرەنك
ارزولری اصلا دائرۀ معقولیتدن خارجه
چیقمامشدی . بهیرەنك قوی محاکمەسی، عزت
نفسی کندیسنی خفیف مشربلکه ، مناسبتسزلکه
دوشمکدن دائما منع ایدەردی . کاغدخانه ،
قوش دیلی ، کوکصو مسیرەلرنده کولوشن،
اشارتلر ایدن ، حرف اندازلره روی التفات
ایله مقابله ایدن کوچوك خانملردن بحث اولونجه
بهیره بر معنای تزییف واستخفاف ایله دوداقلرینی
بوکردی :

— آکلامیورم !

« قیزلکزی اجنبی قادینلریله چوق کورو-
شدیریورسیکز . بو ، پك تهلکەلی دکلمی ؟ »
دییەرك اوکونلرده استانبولده اولان بروقعەیی،
بر انتحار الیمی خاطرلاتمق ایستەینلره لیلا خانم
صارصیلمز بر اعتماد نفس ایله :

— بهیرەیی طانیمیورسیکز ... دیردی .

لیلا خانم قیزینی پرستش ایدرجەسنه
سوەردی . بر زمان بهیره تیفو ایله برآی
یاتمشدی . ایشته او برآی لیلا خانمك عمرنده
برعصر مصیبت یرینه کچمشدی . چوجوغنك
باش اوجندن آیریلمز ، قنابەنك اوزرنده انجق
بر ایکی ساعت اویور ، بهیرەنك الك جزئی
حرکاتنی بر مرکوزیت مرضیه ایله تعقیب
ایدەردی ، اوخستەلق کونلرینی لیلا خانم
خاطرلادقچه مخوف بر منظرەنك قارشیسنده
ایمش کبی تترەر ، او چیرکین رؤیت فلاکتی
کافۀ قوتیله قوغاردی .

شو دقیقەده ، نیقولتك جملۀ التفاتی
اوزرینه ، قلبنك درین برکوشەسنده بر دامار
صیزلامش ، « أوت ، بهیرەیی سویورم ؛
محبتمك وسعتی نیقورقوتیور . یاربی ، بهیرەیی
سکا تودیع ایدییورم . » طرزنده برتمنی و دعا
ایله مقابله ایتمك ارزوسنی دویدی . معمافیه
« صاقین مادام داروبل دویماسین . » لطیفەسیله
اکتفا ایتمکی تنسیب ایلدی .

بهیره ، نیقولتك کیتمك اوزره بولوندیغنی
کورەرك اعتراض ایدییوردی .

— ناصل کیدیشمی ؟ یوو ... هیچ
اولماز . دها پك أرکن. هم برمله اقشام یمکنه
قالسەڭ نه‌اولور صانکه ؟ قونوشوردق . نی
طاتلی سوزلرکله تسلی ایدەردك .

— بهیره مساعده ایت . بوکیجه سنیر-
وبولولرك ویردیکی بالویه دعوتلی‌یم . کیتمەمك
اولماز . آرتق تسلی‌یه احتیاجك یوق‌که . . .
دکلی ، خانم افندی ؟

نیقولت شوخ برقهقهه ایله کولەرك لیلا
خانمك ألنی صیقدی ، بهیره ایله اوپوشدی
وبرفشافش حریری ایچنده اودادن چیقدی .

بهیره رفیقەسنی مردیون باشنه قدر تشییع
ایدوب عودت ایدنجه :

— نیقولت نەمستثنا بر قیز ! دیدی .
دوغروسی ، مکتبده اولسون ، دیشاریده
اولسون طانیدقلریمك همان الك صمیمی و الك
صافی.

لیلا خانم بر ادای تأسفله جواب ویردی :

— مادموازەل نیقولت شیمدیلك پك

صمیمی وپك صاف . لكن بویله قاله‌بیله‌جكمی ؟ بوكیجه بر مسامره‌یه دعوتلی اولدیغندن بحث ایدییوردی . ایشته اوطرزده اكلنجه‌لره دوام ایتدكجه سوه سوه سیر ایتدیكمز بی شائبه شكوفهٔ اصالت زهرلنیه‌جكمی؟

— ینه مبالغه ایدییورسك ، آننه . . .

هم بوسفر شاعرانه برمبالغه . سنی‌تأمین‌ایده‌رم، اوهوای مسممه دایانارق پاك وناموسكار قالمق امكان خارجنده دكل . بو ، طبیعته ، استعداده باغلی برمسئله ... دوام ایتمییوردم . بوآنده بنی مشغول ایدن دها اهمیتلی برشی وار : ناشد بكی نیچون باب ضبطیه‌یه چاغیردیلر . بیلمك ایستییور ، صبرسزلانییوردم .

— دقت‌ایت ، بر آز دها غیرت‌ایده‌رسه‌ك . ناشد بكه پدریكك یاننه كیتدیكندن شكایت ایده‌جكسك .

— ... شكایت ایتمه‌سین بن بوراده‌یم .

❧

ناشدقاپینك أشیكنده‌دورمش ، كولومسه‌یه‌رك ایكی قادینه باقیوردی . بهیره مسرت وحیرتنی ضبط‌ایده‌مدی : — اوح ، نهایت ... دییه‌رك قوشدی ، ناشدی أللرندن طوتوب چكدی :

— آكلات ، رجاایده‌رم، چابوق آكلات . نه‌اولدی ؟ بونالییورم . أبی‌كه نیقولتله بر آز مباحثه‌یه دالدقده كندیمی اونوتدم . یوقسه حالم‌فنا‌ایدی .

ناشد كولویور ، چوجوق كبی اطاعت ایده‌رك بهیره‌نك یانه اوطورییوردی :

— هیچ اولمازسه براقده آننه‌كك ألنی اوپه‌یم .

لیلاخانم نشانلیلری یالكز براقمه‌یی مناسب كوره‌رك :

— شیمدیكی حالده بهیره‌دن‌باشنه كیمسه‌ایله مشغول اولماكز غیرقابل . بن چكیلییورم . كلوب ، اوچنجی دفعه اوله‌رق بكاده حكایه ایده‌رسیكز ، اولمازمی ناشد بك ؟

ناشد بهیره ایله یالكز قالنجه ، سوكیلی نشانلیسنك نارین ألنی آووجنده صیقه‌رق :

— نه اوله‌جق ، دیدی ، نفرت وحیرتله كولونه‌جك برحادثه . هیچ برشیئه شاشمایان بن‌بیله آغزی آچیق قالدم ... دوربقالم ، بولا بیله‌جكمیسك ؟

ناشد اویله كسه‌لردن ایدی‌كه اونلری اوزاقدن كورمك ممتازیت حس وفكرلرینه قلباً أمین اولمه‌یه كافیدی . متناسب اوزون وجودینك تكمیل حركاتنده بوسربستیٔ اصالت ، كینشنده كبار برساده‌لك واردی . ررنك جیادتله ینبه‌لشن بیاض سیماسندن ، بویوكجه كوزلرینك مبذول كیرپیكلری آلتنده پارلایان ذكی باقیشندن لطیف برجاذبهٔ نزاكت انتشار ایده‌ردی . وناشدایله كوروشمك ، صورت ظاهره‌سیله ویردیكی حسن‌ظنی تكذیب ایتمزدی ، بالعكس ... فطرةً رقیق واصیل بر قلبه ، منور بر ذكایه صاحب اولان بوكنج وشیق قول آغاسی‌یی همان هركس سوه‌ردی . دها طلبه‌دن ایكن داخل اولدیغی صالونلرده اك كزیده قادینلر طرفندن بر تبسم التفات ،

برنظرنوازش ومسرتله قبول اولنور ، مختلف موضوعلره آقان بحثلری دقتله دیکله‌نیردی .

ناشدی آرقداشلری خودبین، حتی برآز فضله خودپسند بولورلردی. بوفکر حقیقتدن پك‌ده اوزاق‌دکلدی ... ناشدك حیاتنه حاکم اولان قوت ، حیاتدن ممکن مرتبه استفاده ایتمك ایچون هیچ برفرصتی قاچیرمامق آرزوسیدی . بو آرزوسنه اڭ چوق خدمت ایدن جهت‌ده ، ارادهٔ شخصیه‌یه اولان أمنیت واعتقادی ایدی . مافوق‌الاقتدار لشبثاتده بولوندیغی زمان اعتراض ایدن کیمسه‌لره هیچ تردد ایتمه‌دن، خیرت ویره‌جك برنیکبینلکله : « جدی ایستدکدن صوکره دنیاده موفق اولنمه‌جق نه‌وار ؟ » دیه جواب ویریردی . و ، تصادفك معاونت خارق‌العاده‌سیله‌می ، یوقسه برخاصهٔ مستثنانك یاردیمیله‌می ، یاخود ، دها دوغروسی ، أملنه واصل اولمق ایچون ثابت ومعند اوله‌رق چالشمسیله‌می ، نه در ؟ مطلقا موفق اولوردی . لکن شونی‌ده علاوه ایتمك ایجاب ایدرکه ناشد ، غایت سربست فکرلی اولمقله برابر ، میل طبیعتی اخلاقك مواد معقوله‌سنه تابع قیله‌رق مدبرانه حرکت ایدن نادر کنجلردندی. بونی بك‌اعلا بیلدیکی جهتله بهیره ناشدك برمناسبتسزلك یاپمادیغنه تماميله أمین ایدی . نشانلیسنك سؤالنه جواباً اوموزلرینی قالدیروب دوداقلرینی بوکدی . ناشد دوام ایتدی :

— ممکن دکل تصور ایده‌مزسك ؟ یاق ناصل اولدی : بورادن دوغرو باب ضبطیه‌یه کیتدك . ساعت بش واردی . کیرلی وقیریق برقاچ قولتوقدن باشقه مفروشاته مالك اولمیان زواللی، سفیل براوداده أیجه‌برزمان دوردق. وطنمزك اڭ ناموسلی ومقتدر عسکرلرندن‌بری اولان سعاد پاشاایله یاوران حضرت شهریاریدن قول آغاسی ناشد بك اودایی دولدوران خرسزلر، قاتللر، سرخوشلرله برابر بکلدیلر.. نه ایسه ، اون بش دقیقه صوکره ناظر پاشانك حضورینه قبول اولوندق . پاشا حضرتلری پدریمه بویوك براثر حرمت اوله‌رق یرندن قیملدانیر کبی‌اولدی. « نیچون راحتسزاولدیکز؟ مخدوم بکه مهم بر مسئله‌دن بحث ایتمك ایجاب ایتدی‌ده... » دیه باشلایه‌رق هیچ برتهلکه‌نك موجود اولمدیغنی تأمین وبیان أیلدی . نهایت اومهم مسئله‌یی کمال جدیتله ایضاح ایله « کچن کون ، دیدی ، فرانسه سفارتنده ویریلن بر « بالوزه » ناشد بك شان عسکری‌یه یاقیشمایان برقیافتده کیتمشلر . » بن همان تصحیح ایتمك ایستدم : « بال قوستومه » ایدی (تعبیری آکلایوب آکلامدیغنی بیلمه‌م) لکن بنده‌کز عادی مسامره البسه‌سیله بولونیوردم . رنکین بر قوستوم کیمکه طبیعی جسارت ایده‌مزدم . « خایر ، جانم، رنکلی البسه‌دن بحث ایتمیورم . آرقه‌کزده‌کی شی‌سیاه ایمش ؛ فقط اوکی آچیق وآرقه‌سی قویروقلی... » آکلیورسلك‌یاء بهیره، « فراق » مراد اولونیوردی. پاشاحضرتلری؛ برچوق نصایح‌وتنبیهات‌خیرخواهانه‌ده‌بولوندقدن صوکره ، پدریمك خاطری ایچون ، بوسفرده

[مابعدی وار]

یکی کتابلر :

پك مهم بر اثر

تربیهٔ اراده ؛ مؤلفی : دوقتور ادهم

بو آی طرفنده محترم بر وطنداشمز طرفندن بو عنوان آلتنده اوقدر مهم، اوقیمتدار براثر نشر ایدلدی که بونکله مطبوعاتمز پك فخرآور برخطوهٔ ترقی آتمش. پك بیوك وشانلی برمظفریت قزانمش اولیور. نه ایچین اعتراف ایتمیه‌یم؟.. ممالك متمدنه‌نك هرطرفنده برقاچ صحیفه قرالامق ایچین سنه‌لرجه اعتکاف کزین تفکر اولان، حیاتلرینی کوچك براثرك تألیفنه حصر ایدن مشاهیر حکمایه باقیورده برعثمانلی صفیله غریب غرب ایچمی چکیوردم ... بونده پك حقلی ایدم، زیرا مشروطیتدن بری صحفهٔ مطبوعاته آتیلان آلهلر آراسنده تحریات وترصدات مدیده نتیجه‌سی اوله‌رق قلمه آلنمش همان هیچ براثر یه تصادف ایده‌ممشدم .. بی‌نهایه رومانلر، پیه‌سلر. فاته‌زیلر: منظوم ومنثور پارچه‌لرله سیاسیات ولوله‌لری آراسنده صیقیشان برایکی مقالهٔ جدیه ایسه نظر دقتی جلب ایده‌مه‌جك قدر آزدی. رومانلر، حکایه‌لر!... بوتون برملتك احتیاجات روحیه‌سی بونلردن، یالکز بونلردن‌می عبارت؟ برملکتده هرکسك شاعر ویا رومانجی اولمسی ناصل تجویز ایدیلیر؟... ایشته بن پك بیوك اندیشه‌لر ایچنده اویزن بومحق سؤاللره قارشی آزیق عار سکوتی اختیار ایتمیه‌ولی پك حدی سعادتله مشغول اولان وطنداشلرمزك ده بولندیغی فخر ومسعود بولنمیه‌حکم. بأابع کندیلریله بکا بوایعاذی الهام ایدن فاضل محترم دوقتور ادهم بك افندی‌یه ابدیاً ممنون قالاجغم.

« تربیهٔ اراده » حکمی براثردر. نقط صاقین بوکله ایله سزه خشین یابس وکلال بخش بر طاقم الفاظ واصطلاحات ایله مالامال معما انکیز برفلسفه کتابی تقدیم ایدیورم صانمه‌یکز. مؤلف محترم عظمت موضوعه رغماً پك جاذب ومأنوس براسلوب ادبی ایله مزین اولان اثرنده فضائل وقبائحمزی. امراض ونقائص اجتماعیه‌مزی مسعود برموفقیتله شرح وتصویره موفق اولمش واك یکی مشاهیر فلاسفه آراسنده تکمل وتعالیٔ بشریته اك زیاده خدمت ایتمش اولان دهانك اك معقول، مثبت ونافع اولان مطالعات وحکمیاتیله استشهاد ایده‌رك وطنداشلرینه آسوده، منهج وامین برطریق تکمل کوسترمه‌یه چالیشمشدر.

اثر ایکی کتابه منقسمدر که برنجیسنده انسانلرك خصیصهٔ ممیزه‌سی اولان اراده‌نك منشأی کوستریلیور، وافکار، حسیات وافعال ایله اولان مناسباتی تحری ایدیله‌رك اراده‌نك قابلیت ولزوم تنمیه‌سندن بحث اولونیور. ایکنجی کتابده ایسه اراده‌نك تکمل وتنموی ایچین مقتضی اولان عوامل ووسائل توضیح ایدلمشدر. فکراً پك درین وزنکین اولان بوکتابده دها باشقه برچوق مزیتلرده جالب دقتدر. اول امرده لسانمزده هنوز مقابللری بولنمیان واحتمال آرانیلمیان بیکلرجه تعبیرات فلسفیه، اجتماعیه واخلاقیه بواثر کرین سایه‌سنده آرتیق تماماً تأسس ایتمش اولیور. بونکبی تعبیراتك لسانمزه ترجمه‌سی ایچین هرشیدن اول عربجه‌ده وقوف تام پیدا ایتمك اقتضا ایدر. مع مافیه بوده کافی دکلدر. زیرا علی الاکثر اصلاً لاتین ویا یونانی اولان ایکی اوچ مجادن مرکب برکلهٔ مصطلحه‌نك عربی الاصل ایکی اوچ، وبلکه دها زیاده برطاقم الفاظك یکدیکرینه ربطی صورتیله ترکجه‌یه نقل اولنه بیلدیکی کوریلیورکه برلسان ایچین بوپك بیوك برملاکتدر. تربیهٔ اراده محرری ایشته بوتون بونه براتی رفیق وظریف برطاقم سوکلی کلمه‌لرله افاده‌یه قادر اوله بیلیورکه بوده پك مشکل برموفقیتدر. ثانیاً « تربیهٔ اراده » نك قارئی بررومان شیوه‌سی قدر ذوقیاب ایدن براق وسیال اسلوبی نجه نمونهٔ تحریر اتخاذینه دکر. دقت ایدیلجه کورولورکه اوراده تنکیلك استدام ایتمدیکی هیچ بر کلمه هیچ برصنعت مؤکده استعمال ایدلمه‌مش والك کوچك براداة، بر (واو) عاطفه‌یه سیله پك مهم واستغنا ناپذیر بر وظیفه تحمیل اولنمش وسنه‌لرك محصول برصد وتتبعی اولان بواثر قیمتداری یازان قلم هر کلمه‌ده تردد ایتمش، دورمش، دوشونمش، علویت معنا قدرمنت ادایه چالیشمش ویورولمشدر.

تربیهٔ معارفمزه بویله برلؤلؤ یکانه اهدا ایتدیکندن طولایی طانیق شرفنه پك تشنه اولدیغم فاضل محترم دوقتور ادهم بك افندی‌یه علناً عرض شکران ایلر و « ترکلر روماندن باشقه برشی اوقوماز » دیین بدبینلره رغماً رسملی کتاب قارئلرینك ده بوتألیف بی‌نظیردن برزدانه ایدینه‌جکلرینی قویا امید ایدرم.

م . —

رسملی کتابك آبونه شرائطی

	سنه‌لکی غروش	آلتی آیلغی غروش	ایکی سنه‌لکی غروش
استانبول و ولات ایچون اقامتکاهنه کوندرلمك شرطیله	٦٠	٣٠	١٠٨
اداره‌خانه‌دن آلمق شرطیله	٥٠	٢٥	٩٥
ایالات ممتازه وممالك اجنبیه ایچون فرانق	١٥	٨	٣٠

آبونه‌لر فبوس فوطوغرافخانه‌سندن مجاناً بر قطعه رسم چکدیره‌بیلیرلر .

شرق

عثمانلی سینه‌ماطوغراف قومپانیه‌سی

بشکطاشده کوی ایچنده کچوك لشکی تیاتروسنده پنجشنبه ، جمعه‌ایرتسی بازارایرتسی کونلری اقشامی ساعت اوچدن اعتباراً غایت لطیف ومضحك سینه‌ماطوغراف منظره‌لری ارائه ایدیله‌جکدر .

فیأتلر جداً اهوندر

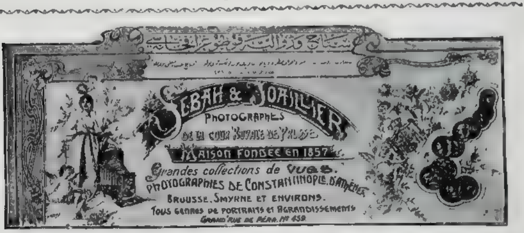

فبوس فوطوغرافخانه‌سی

استانبول شعبه‌سی

مکملیت — نفاست — اهونیت

Photographie Phébus

کوزل ونفیس چکدیرمك ایسترسه‌کز فبوس فوطوغرافخانه‌سنك
استانبولده سرکه‌جیده‌کی شعبه‌سنه مراجعت ایدیکز

مهم اخطار

ادبا و محررین عثمانیه نظرگاه عالیلرینه

لسان عثمانی وادبیاتی نشر وتعمیم ایتمك مقصد خیر مرصدیله درسعادتده تشکل ایدن «تركدرنكی» نام جمعیت ادبیه‌نك مجارستان شعبه‌سی اولوب عثمانلی لساننك مجار قومی بینده نشر وتعمیمنه غیرت ایده‌جك « بودایشته ادبیات عثمانیه جمعیتی» بودایشته‌ده تحصیل علم ایدن بالجمله عثمانلی اذکیاسنه کشاده بولندیره‌جق کتبخانه‌سنی بر چوق آثار ادبیهٔ عثمانیه ایله احیا وتزیین ایده‌جکندن تاریخ علم لسان ادبیات فنون وعلم جلیل فقهه دائر مؤلفات وآثاری جمعیت مذکوره نامنه مجاناً ارسال ایله ابراز حمیت ایده‌جك مؤلفین ومحررین عثمانیه حضراتنه « بودایشته » ادبیات عثمانیه جمعیتنك جریدهٔ رسمیه‌سی اولوب هرسنه بر بیوك جلد تشکیل ایدن والسنهٔ مختلفهٔ غربیه اوزره نشر اولنان « ره‌وو اوریانتال » ك اون سنه‌لك مکمل قولکسیونی تقدیم اولنه‌جنی اعلان اولنور.

آدره‌س

بودایشته ادبیات عثمانیه جمعیتی

Société Littéraire Ottomane

à

Budapestt v.

Kalman utca 6.

هفته‌لك

تقویم عثمانی

بو کوزل و مفید تقویمك ١٣٢٧ سنه‌سنه مخصوص قسمی هر صحیفه‌سی محترم مبعوثلردن بر چوغنك رسملرینی حاوی اولدیغی حالده نشر اولنمشدر. صالونلرینی تزیین ایتمك ایستین نفاست‌پرورانه جداً توصیه اولنور.

Le Foyer à l'Ecole

« فووایه آله‌قول » غزته‌سی

فرانسه معارف نظارتنك زیر حمایه‌سنده پارس دارالفنونلری معلمینی طرفندن نشر ایدیلن بونفیس مجموعه‌نك برنسخه‌سی مصادف نظرمز اولمشدر. پارس اقاده‌میسی مدیری موسیو « لیمار» ودیژون اقاده‌میسی مدیری مشهور فیلوسوف « بوآراق » کبی مشاهیر محررین ومؤلفینك آثارینی احتوا ایدن بومجموعه اون بش کونده بر نشر اولونور بر عائله غزته‌سیدر. برنسخه نمونه اوله‌رق مجاناً آلمق ایستینلر

30 Boulevard Saint-michel, Paris

آدره‌سنده Le Foyer à l'Ecole مدیریتنه آدرسلرینی بیلدیرملیدرلر ویاخود:

درسعادتده مرکز توزیعی اولان یکی‌پوسته‌خانه آرقه‌سنده «اشرف» و«هاله» غزته‌لری اداره‌خانه‌سنه مراجعت ایلملیدرلر.

سنه‌لك آبونه‌سی یالکز ١٠ فرانقدر، برنسخه‌سی ٦٠ پاره‌در.

لطائف خواجه نصرالدین

خواجه مرحومك مطبوع و مشهور حکایاتنه ذیلاً نصفی درجه‌سنده غیر مطبوع حکیمانه و عارفانه بر چوق لطائف بر گزیده‌سنی حاوی ویك معنیدار رسملرله‌مزین لطائف خواجه نصرالدین نام اثرك الباك کتبخانه‌سی معرفتیله فورمه فورمه نشرینه ابتدار اولنمشدر. خوش وقت گچیرمك ایستینلره بو لطیف حکایه‌لری اوقومنی توصیه ایدرز. فورمه‌سی قرق پاره‌در.

صاتیلق خانه

اسکدارده احسانیه محله‌سنك اورته سوقاغنده حرم وسلاملق اون درت اوطه‌یی وبش صوفه‌یی التی قدمخانه بر بیوك مطبخ وبر صو خزینه‌سی بر حمام بر چاشیرلق ایکی قویو وبیك کور ارشون عجمی وظروت کامله‌یی حاوی بر خانه صاتیلق اولدیغندن طالب اولانلرك یالکز جمعه کونی مذکور خانه‌ده ممیم صاحبنه مراجعتلری اعلان اولنور.

ارککلره مخصوص بیلمجه‌نك حلی

مه ، نار ، مناره‌در .

طوغری جواب ویره‌نلر نامنه چکیلن قرعه‌ده برنجیلکی: صاربیاردن: احسان عالی بك ، ایکنجیلکی: محمد افندی‌زاده نوری بك . اوچنجیلکی : ازمیرده نجدت فخری بکار قزانمش اولوب دردنجیدن یکرمنجی‌یه قدر اوچر عدد غلافه قارت پوستال قزانانلر بروجه آتیدر :

حلقه‌لی زراعت مکتب عالیسی ایکنجی صنف طلبه‌سندن [٤٢٣] محمد نجاتی ، آیواجق ردیف طابوری کاتب معاون چاوشی احمد مختار ، بحریه صنف حرب ملازملرندن رضوان ، جنبرلی طاشده : معین ، بلغارستانده طوتراقان قصبه‌سنده سلانیك مکتب اعدادی دردنجی سنه مأذونی صدقی محمود ، قوچانه اتحاد وترق قلوبی ، بحریه صنف حرب ملازملرندن خلیل شکری ، اسکیشهر مستنطق کاتبی مصطفی رمزی ، اسکداروده احسانیه‌ده قیصری‌لواسی مرحوم ذکی پاشا مخدومی : ع . رضا ، وفااعدادیسندن مأذون : م . بسیم ، حلقه‌لی زراعت مکتبی طلبه‌سندن [٤٤٤] نومرولی م . نوری ، اسکدارلی: عرفان ، آلمان مکتبی طلبه‌سندن : ع . وفاالدین ، بروسه بدایت جزا محکمه‌سی باش کاتبی اسماعیل حق ، حلقه‌لی زراعت مکتب عالیسی اوچنجی سنه طلبه سندن [٤٠٦] محمد رضا ، وزنه‌جیلرده: یکیشهرلی یوسف جمال ، اسکدارده سلیمیه‌ده ارکان حرب لواسی شوکت پاشا زاده عثمان رؤف ، سلانیك اعدادیسندن : [٣٧٠] عابدین ، قبریس ماغوسه عثمانلی قرائتخانه‌سی کاتب فخریسی : حسین ذهنی ، اورته کویده کوپری باشی زقاغنده مکتب حقوق طلبه‌سندن : محمد انور افندیلر قزانمش اولوب یکرمنجیدن : اللنجی‌یه قدر برغلافه ورنکلی قارت پوستال قزانانلر بروجه آتیدر .

سلانیك مکتب اعدادیسی بشنجی صنف طلبه‌سندن [٥٥] نومرولی فؤاد کریدی سلطان احمدلی : احمد محی‌الدین ، کوزتپه‌ده عاطف . حقوق فاکولته‌سندن : ح . عونی ، بلغارستانده طوتراقان قصبه‌سنده معلم احمد نوری ، سلانیك مکتب اعدادیسی آلتنجی صنف مداملرندن [٣٢] نومرولی بنیامین راسخ ، مرجان اعدادیسندن : [١٤٧] احمد جودت ، ساوری زراعت بانقه‌سی محاسبه کاتبی : غ . جلال ، اسکیشهر طاپو کاتبی مخدومی : ب . صدق ، حقوق طلبه‌سندن ومکتب سلطانی مبصرلرندن کریدلی احمد حسنی ، محکمۀ شرعیه کاتبی : شکر زاده رفعت ، عسکری تقاعد صندوق موازنه قلمی کتبه‌سندن : احسان ، اسکیشهر معارف کاتبی : ع . زهدی کوزتپه‌ده : فرید زهدی ، قیا طاش اعدادیسی برنجی صنف طلبه‌سندن [٦٤٩] محمد عبید ، مقری کویی اعدادیسندن : احمد فخری ، سیروزده : کبیر ابتدائی مکتبی مداوملرندن [٨] نومرولی نوری ، استانبول اعدادیسی طلبه‌سندن : نجدت سکوتی ، دارالفنون عثمانی طب فاکولته‌سی مداوملرندن سراچوغلی زاده : محمد علی شریف ، مندراقلی سواری برنجی آلای ملازملرندن علی سعید ، مکتب عثمانی طلبه‌سندن [١٠٤] نومرولی مدحت ، ترجمان حقیقت مصححی شوکت ، مکتب ملکیه طلبه‌سندن (٦٠٧) احمد ضیاءالدین ، منبع العرفان طلبه‌سندن : (١٤٠) اسعد ، مکتب حقوق طلبه‌سندن : محمد هاشم سنوی ، بیوکدره‌ده ناظم ، دارالفنون طب فاکولته‌سی اجزاجی شعبه‌سی مداوملرندن حسین عونی . دارالعلم والتعلیم مأذونلرندن احمد معمر مکتب حقوقدن بافره‌لی: ابراهیم ذکی مقری کویلی : فریدون بك و افندیلر قزانمش اولدقلری مکافاتلری اداره‌خانه‌مزدن آلملری رجا اولنور .

خانملره مخصوص بیلمجه‌نك حلی

کل ، نی ، کلین در .

طوغری حل ایدنلر نامنه چکیلن قرعه‌ده برنجیلکی: فندقلی اناث رشدیه‌سی هیئت تعلیمیه‌سندن زاهده خانم ، ایکنجیلکی: ایاستفانوسده خالده خانم قزانمشدر . اوچنجیدن بشنجی‌یه قدر اوچر عدد رنکلی غلافه قارت پوستال قزانانلر بروجه آتیدر :

بیکباشی مسرور بك کریمه‌سی: نزاهت مسرور

خانم، قاضی کویندە جویزلکده عمر بکك کریمه‌سی وجیهه خانم، ایوب سلطانده حکمت جاذبه خانملر قزانمش اولوب التشجیدن یکرمنجی‌یه قدر برر رنکلی غلاسه قارت پوستال قزانانلر بروجه آتیدر :

ازمیردن : صفیه، فاطمه بیکناز بنت محمد، آنا مکتبی طالباتندن بدیعه، م. رائقه، کوزتپه‌ده : نرمین، نور عثمانیه جاده‌سنده عادله عون الدین بیوك چکمجه‌ده نادره نوری ، اسکداردن بهتر نجاتی، فنار یولندن: خرم فریده، شهزاده باشنده: ج. حوریه بنت اسعد، بلغارستانده طوتراقان قصبه‌سنده دارالفیض مکتبی طالبه‌سندن زهدیه بنت حاجی محمد ازمیرده : تکه‌لی زاده عارف حکمت افندی کریمه‌سی: بدیعه حکمت، کوزتپه‌ده عایشه فصیحه ، بیوك دره‌ده : ف. علویه، حیدر پاشاده : عالیه نشأت ارناوودکویندن: خدیجه مقدس، اسکدار قیز صنایع مکتبی طالباتندن: فصیحه خورخورده : بهیجه ، ایوبده دوقتور ادهم بکك کریمه‌سی : ممدوحه ، سلانیك « صبری پاشا جاده‌سی آلمان مکتبی طالباتندن : ماجده رضا خانم افندیلر قزانمش اولوب موعود اولان مکافاتلرك اداره‌خانه‌مزدن آلدیرلمسی رجا اولنور .

آبونه‌لرمزه مهم بر اخطار

آبونه‌لرمزدن بعض ذوات محل اقامتلرینی تبدیل ایتدکدن بر ایکی آی صکره اداره‌مزه مراجعتله آدره‌سلرینك تصحیح ایدیلمه‌سنی و مجموعه‌مزك کلدیکنی اشعار ایدییورلر. حالبوکه اقامتکاهك تبدل ایتدیکی وقت و زمانیله اخبار ایتمش اولسه‌لر هم منتظماً غزته‌لرینی آلیرلر و هم بزده برچوق فضله مصرفلردن قورتلمش اولورز. بعدما آدره‌س تصحیحنه دائر وقت زمانیله معلومات ویرلمدیکی تقدیرده ضایع اوله‌جق نسخه‌لری تکرار کوندرمیه‌جکمزی شمدیدن اعلان ایلرز.

آبونه‌لرمز مجموعه‌مزه عائد خصوصاتدن طولایی اداره‌مزه تحریراً مراجعت ایتدکلری زمان آبونه سندلرنده محرر صره و یاقید نومرولرندن برینی مطلق صورتده مکتوبلرنده یازملیدرلر. بو یولده واقع اولان اشعاراتك قسم اعظمنده آدره‌س و یا امضا ایله اکتفا ایدیلیورکه بو حال بیکلرجه آدره‌س آره‌سنده بر چوق مشکلات چکلمسنه و آیروجه‌ده تأخر معامله‌یه میدان ویرییور محترم آبونه‌لریمزك نظر دقتلرینی جلب ایدرز.

ارککلره مخصوص

بیلمجه

الفبا یدنجیسی
کرزك باشنه کتیر
اوردکك قویرغنی قوی
صاقین یوتما طاش کبیدر

ع . ا

حل ایده‌جك ذوات نامنه چکیله‌جك قرعه‌ده برنجی‌یه کموش یازی طاقمی ایکنجی‌یه غایت ظریف ساعت اوچنجی‌یه کوددی بر الدیون یکرمنجی‌یه قدر اوچر عدد غلاسه قارت پوستال اللنجی‌یه قدر برر عدد رنکلی غلاسه قارت پوستال اهدا اولنه‌جقدر.

خانملره مخصوص

بیلمجه

ثقیل مصدوك سوکنه
آرشونك باشنی کتیر
ناصرکی کس یاپشدیر
صکره یمشر بیه یکدر

ع . ا

آدره‌سی وامضا	(۱۵ نومرو) بیلمجه قوپونی
(۱۵ نومرو) بیلمجه اخذنده ابراز اولنه‌جق قوپون	صورت حل
آدره‌سی وامضا	امضا و آدرسی

۵۲ سنه‌لك

هایدن

انكليز مغازه‌سی

انكليز مغازه سی

هر موسم ایچون صوك مودە قازمیرلر
البسه‌لك خرقه‌لق
یوكلولر
فانیله‌لر صوك موده
چیچكلی
انكلیز قادیفه‌لری
پاتیسقه و چارشافلق
بزلر
دانته‌لا و قورده‌لا
و سائره

یول چانطه‌لری
ال چانطه‌لری
یاقه و كوملك
قراواتلر
فانیله چوراپ
مندیللر
صوفره اورتولری
حاولولر
یوك و قوش تویی
یورغانلر
یرموشامبه‌لری وحصیرلر
و سائره

بك اوغلنده درت یول آغزنده روس قونسولاتوسی قارشیسنده نومرو ۴۷۹
شعبه‌سی غلطه‌ده اسكی ویووده اتصالنده نومرو ۸۷

درسعادت سركه‌جیده راللی خانده درتسیان مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر .